APSKATS
ARHITEKTŪRA
BŪVNIECĪBA
DIZAINS

APSKATS ARHITEKTŪRA BŪVNIECĪBA DIZAINS 2021 / MAIJS / NR.2

APSKATS
ARHITEKTŪRA
BŪVNIECĪBA
DIZAINS

RAKSTU KRĀJUMS 2021 / MAIJS / NR.2

GAIŠAS DOMAS IR STIPRĀKAS PAR ĒNĀM

APSKATS
ARHITEKTŪRA
BŪVNIECĪBA
DIZAINS
2021/MAIJS/NR.2

SATURS UN TĀ VEIDOTĀJI

APSKATS
ARHITEKTŪRA
BŪVNIECĪBA
DIZAINS

Izdevējs biedrība Arhitektūra, Būvniecība, Dizains.
ISSN 2661-5681
Pārpublicēšana tikai ar izdevēja atļauju.
Kontakti: 29407147, 28373794,
buvniekupadome@gmail.com,
www.buvniekupadome.lv

www.buvniekupadome.lv

PAVASARA PĀRSTEIGUMS

Domāju, ne vienam vien jauns gads sākas nevis kalendārā noteiktajā laikā, bet pavasarī, kad saasinās gaisa smarža, putnu skaņas un arī paši cilvēki neapzināti iztaisno muguras. 2021. gada 19. maijā izdevumam APSKATS Arhitektūra Būvniecība Dizains ir gada jubileja. It kā nekas īpašs, tāds zīdainis vien ir, tomēr dīvainajos apstākļos, kad šādu darbu drīkst darīt, bet šādu ne; kad ko varēs – velns viņu zina, tā ir liela vērtība. Kā jebkura ideja, kas ieguvusi reālas aprises un izrādījusies lietderīga plašai auditorijai. Pēc kārtas skaitot, izdevuma gada jubileja tiek sagaidīta ar 6. numuru, kas statistiski nozīmē 480 lpp. praktiskas, iedvesmojošas, inženiertehniskas un acīm baudāmas informācijas, kā izcelsmes avots ir nozares reālu līderu un ekspertu viedoklis. Vēl lasītāju ērtībām tiek piedāvāta modernākā digitālā versija BEZ maksas, kas pieejama vietnē https://www.buvniekupadome.lv/arhitektura_buvnieciba_dizains/kas-ir-apskats/ un tiek arī izsūtīta plašam speciālistu lokam. Savukārt drukas versija uz augstvērtīga papīra ir ekskluzīva, un to saņem nozīmīgākie nozares dalībnieki, pasūtītāji, attīstītāji, arhitekti, dizaineri un valsts iestāžu pārstāvji, tādējādi nodrošinot ticamu avotu informācijas apriti nozarē. Atbalstītājus mēs godīgi informējam par drukātā izdevuma tirāžu, jo neviens eksemplārs netiek ražots miskastei, bet nonāk pie adresātiem. Un ļoti svarīgi ir pieminēt, ka mūsu darbību nenodrošina kaut kādu fondu finansējums, mēs piesaistām finansējumu no tirgus dalībniekiem, tāpēc pie mums ir dažādība, oriģināls, dzīvs saturs bez politinformācijas un garlaicīgu presrelīžu pārpublicēšanas. Mums jāpriecājas par katru, kas piespiedu nenoteiktības apstākļos spēj radīt vērtības, atrast tirgu. Piemēram, Latvijas uzņēmuma Skonto Plan projektētājs Germans Stroganovs ir radījis risinājumu, ko kā labās prakses piemēru demonstrē pasaules vadošie fasāžu sistēmu piegādātāji.

No sirds paldies katram mūsu APSKATA radīšanas komandas dalībniekam, paldies mūsu reklāmdevējiem, atbalstītājiem!

Esiet kopā ar mums arī turpmāk – būs interesanti! Tuvojas arī citi notikumi – gaidām no Jums pieteikumus forumam–konkursam Sieviete Arhitektūrā Būvniecībā Dizainā un konkursam Ilgtspējība Arhitektūrā Būvniecībā Dizainā!

GUNITA JANSONE,
biedrības BDCC vadītāja

AGRITA LŪSE,
biedrības BDCC valdes locekle

PAULA JANSONE,
BIEDRĪBAS ARHITEKTŪRA
BŪVNIECĪBA DIZAINS
VALDES LOCEKLE

Emocionālā distance, aukstums un nevērība spēj apslāpēt arī pašas gaišākās un spēcīgākās sirdis. Tieši tāpēc, jo sevišķi Covid ēnā, ir svarīgi meklēt atgādinājumus ikdienā, ka skaistums pastāv, dzīve turpinās, bet saule spīd tikpat gaiši kā vienmēr. Man liekas, tieši par šo ir arī mūsu žurnāls: par Notikumiem ar lielo N, kas liek saredzēt gan detaļas, gan kopējo ietvaru un atgādina, ka cilvēkiem, kas uzdrīkstas sapņot, pieder pasaule. Šajā numurā lasiet par Skonto Plan Lielbritānijas tirgus iekarošanu un nebūt ne vieglo divlīmeņu satiksmes pārvadu Daugavpilī. Lai visiem lasītājiem izcili skaists gada burvīgākais mēnesis!
LASIET 12. UN 18. LPP.

RAIMONDS FREIMANIS

SKONTO PLAN VADĪTĀJS

Gandrīz 30 gadu pastāvēšanas laikā Skonto Plan ir ieguldījis ievērojamus resursus pilna cikla ražošanas procesu sakārtošanā, speciālistu kompetence nozīmē ātru pareizo lēmumu pieņemšanu. Jāatzīmē Skonto Plan augsta līmeņa inženiertehniskais un intelektuāli radošais resurss, kas tiek ieguldīts jebkuras projekta detaļas izstrādē.

LASIET 12. LPP.

REGĪNA MARIJA ASTAHOVA

INTERJERA DIZAINERE

Biroju kompleksā Business Garden Rīga tā ir īsta oāze, kas pildīta ar daudzveidīgām zaļā nokrāsām, maigām lapu un sūnu faktūrām un svaiga tropu meža gludajām, platajām lapām. Saules gaismu izkliedē kupla dzīvā palma. Šeit var ērti iekārtoties uz dīvāniņa vai rotangpinuma krēslā un relaksēti ieklausīties putnu balsu, meža šalku, strauta čalu audiofonā, kas te netraucē veikt telefonsarunas un strādāt.

LASIET 48. LPP.

DACE VULFA

ARHITEKTE, JONIKA

Receptes, kā klientam atrast savu arhitektu, savu interjera dizaineru, nav. Taču, ja nu reiz satikšanās notikusi, saprašanās dzirkstele uzšķīlusies, process var sākties ar lielu jaudu. Privātmāja ir kopdarbs, balansa meklējumi starp fantāzijām un racionāli iespējamo, starp radošo un tehniskajā prasībām.

LASIET 52. LPP.

JĀNIS KREICBURGS

KONKURSA LATVIJAS GADA INŽENIERIS BŪVNIECĪBĀ 1. VIETAS IEGUVĒJS NOMINĀCIJĀ PROJEKTU VADĪTĀJS, SKONTO BŪVE PROJEKTU VADĪTĀJS

Liela uzmanība vērsta uz tehnoloģijām, taču līdz ar to jaunajiem speciālistiem ir zudis fokuss uz būtiskāko – inženiertehniskajām zināšanām un loģisko domāšanu. Tās bieži vien paliek otrajā plānā aiz skaistām 3D vizualizācijām.

LASIET 59. LPP.

JĀNIS VILISONS

AS AMBERSTONE GROUP INVESTĪCIJU VADĪTĀJS

Izpēte dokumentāli apstiprināja, ka Konventa sētas telpās atrodas ievērojams 13. gs. mūra sienas fragments – Zobenbrāļu ordeņa pils paliekas, kam dažādos vēstures periodos piebūvētas citas sienas. Pašsaprotami bija nojaukt pēdējo gadsimtu uzslāņojumus, koncentrējoties uz pagājušo aizlaiku klātbūtnes eksponēšanu, reizē maksimāli uzlabojot uzturēšanās komfortu šajā vidē.
LASIET 40. LPP.

JĀNIS DZENIS

MERKS BIM KOORDINATORS, KONKURSA LATVIJAS GADA INŽENIERIS BŪVNIECĪBĀ BIM NOMINĀCIJAS LAUREĀTS

BIM pievienotā vērtība ir jebkurā projektā, taču šeit pasūtītājam racionāli jāizvērtē, kādi ir mērķi un lietojums BIM izmantošanai un nepieciešamībai. Iespējams, vienkāršas privātmājas projektā BIM ieviešanai būs tikai viens lietojums, savukārt publiskā augstceltnē lietojuma daudzums būs krietni plašāks. BIM izmantošana ir domāšanas veids – nedarīt otrreiz to, kas jau vienreiz paveikts.
LASIET 60. LPP.

MĀRTIŅŠ LILIENFELDS

UPTK PROJEKTU VADĪTĀJS

Protams, restaurācijas projektā, Liepājas Sv. Trīsvienības katedrālē, bija daudz risināmu jautājumu, kas projektēšanas stadijā netika ievērtēti, taču varam teikt, ka darbus veicām ļoti godprātīgi. Saderīgus materiālus, piemēram, vecinātus māla ķieģeļus, piemeklējām tepat – Liepājā. Tāpat arī argumentējām savu praksē balstīto viedokli teorētiķiem, lai vienotos par labāko iespējamo rezultātu.
LASIET 62. LPP.

DAIGA BIKŠE

ARHITEKTU BIROJA ARX ARHITEKTI VALDES LOCEKLE, ARHITEKTE

Vietas mobilitāte Rēzeknē pie Kovšu ezera ir augsta, tā viegli sasniedzama ar auto, sabiedrisko transportu, kājām un velo. Tas šo vietu padara ekskluzīvu SPA un viesnīcas kompleksa izveidei. Teritorija ir ar izteiktu reljefu, augstumu starpība atsevišķos punktos var sasniegt pat 10 m, kas apgrūtina būvniecību, taču ļaus veidot niansētu ainavisko risinājumu. Inženiertīkli tiks pieslēgti pilsētas galvenajiem maģistrālajiem tīkliem.
LASIET 70. LPP.

RIMANTS GIEDRAITIS

BIROJA GIEDRAITIS & ARCHITEKTAI VADĪTĀJS

Lai arī pilsēta bija kopumā ieinteresēta projekta Kauņas Vienības laukums realizācijā, tomēr bija jūtama ievērojama pretestība no arhitektūras un kultūras mantojuma pārvaldes. Jāatzīst, ka sapratu un novērtēju kolēģu bažas par plānotā laukuma spēcīgo kontrastu ar apkārtnes modernisma rakstura vidi.
LASIET 2. LPP.

AGNESE LĀCE

ARHITEKTE, BIROJS 12.LĪNIJAS, KONKURSA LATVIJAS BŪVNIECĪBAS GADA BALVA ŽŪRIJAS DALĪBNIECE

Kauņas Vienības laukums ieguvis prestižu godalgu – Vācijas Dizaina balva 2019 pilsētvides un infrastruktūras kategorijā, kā arī godalgas citos konkursos, kas liecina par starptautisku atzinību. Tomēr ne tik daudz pievērsīšos konkrēti dizainam un organisko formu lietojumam, bet vairāk šajā apskatā vēlos uzsvērt saturu – laukuma funkciju un nozīmi, sociālo lomu Kauņas pilsētā. Kā arī to, kā panākt šādu nozīmīgu projektu veiksmīgu realizāciju.
LASIET 2. LPP.

KAUNAS VIENĪBAS LAUKUMA PĀRVEIDE

AGNESE LĀCE, arhitekte
Foto Andrius Aleksandravičius

Projekts ir godalgots vairākos nozīmīgos konkursos: Vācijas Dizaina balva 2019, realizētais projekts iF Design Award 2021, kā arī saņēmis daudzas starptautiskas atzinības.

Par materiāliem

- Gaišs granīts, koks, balts eksponēts betons.
- Biomorfas formas, realizētas baltā betonā.
- Portugāles granīta plāksnes ar biezumu 10 cm. Katra plāksne ar vairāk nekā 400 kg svaru.
- Īpašs izaicinājums bija amfiteātra izveide ar masīvajām granīta plāksnēm terasēm. Amfiteātra formas un zemes slīpuma dēļ katra plāksne ir cita izmēra, nav divu vienādu plākšņu. Tika skrupulozi uzrasēta katra plāksne, lietuviešu arhitekti devās uz karjeru Portugālē, lai visu detalizēti paskaidrotu. Līdz ar to rezultāts ir gandrīz nekļūdīgs, lai arī par to bija liels satraukums.

19. gs. laukums bija pilnībā klāts ar akmens bruģi, un tā funkcija bija skaidra un vienkārša – tirgus laukums.

Pirms nedaudz vairāk kā gada Kauņā tika atklāts pilsētai patiesi nozīmīgs projekts. Projekts, kurš īpaši atzīmējams ar vairākiem laikmetīgas domāšanas principiem un raksturojams ar centrālo vārdu sadarbība.

Objekts ieguvis prestižu godalgu – Vācijas Dizaina balva 2019 pilsētvides un infrastruktūras kategorijā, iF dizaina balvu 2021 (International Forum design award) un vairākas citas balvas, kas liecina par starptautisku atzinību risinājumiem. Tomēr rakstā ne tik daudz pievērsīšos konkrēti veidolam, dizainam, organisko formu lietojumam – būtībā formai, kas veiksmīgi saredzama augstvērtīgajā fotomateriālā –, bet vairāk šajā apskatā vēlos uzsvērt saturu – laukuma funkciju un nozīmi, sociālo lomu Kauņas pilsētā. Kā arī to,
kā panākt šādu nozīmīgu projektu veiksmīgu realizāciju.

Laukuma vēsture un nozīme pilsētā

Vienības laukums izveidojās 19. gs. vidū, kad Kauņa bija Krievijas impērijas sastāvā un tika plānota tā sauktā jaunā pilsēta, kas tagad ir kļuvusi par Kauņas centru. Sākotnēji laukums plānā veidoja kvadrātu, ko noteica regulārais jaunās pilsētas plānojums. Laukums bija pilnībā klāts ar akmens bruģi, un tā funkcija bija skaidra un vienkārša – tirgus laukums. Vēlāk Kauņas jaunā pilsēta piedzīvoja strauju un augstas mākslinieciskas kvalitātes izaugsmi 20. gs. starpkaru periodā, kad aptuveni 20 gadus Kauņa bija Lietuvas galvaspilsēta. Šajā periodā laukums ieguva krusteniski simetriskas kompozīcijas veidolu, to šķērsoja divas ielas, tika ierīkoti grants celiņi, zālieni, soliņi un citas mazās arhitektūras formas. Šajā

laikā laukums ieguva tā pašreizējo nosaukumu – Vienības laukums. Otrā pasaules kara laikā tika sagrautas vairākas ēkas laukuma ziemeļu pusē, līdz ar ko laukums ieguva taisnstūra formu.
20. gs. 80. gados tika īstenots laika garam atbilstošs padomju modernisma stilā ieturēts laukuma pārveides projekts. Tā rezultātā gandrīz pilnībā zuda iepriekšējā laukuma struktūra. Par laukuma centrālo elementu kļuva Ļeņina piemineklis.
Pēdējā desmitgadē pirms rekonstrukcijas laukums slīga stagnācijā – nolietots segums, slikti uzturēti stādījumi, trūka piemērota apgaismojuma. Cilvēku piepildīts laukums bija tikai retos svētkos, mītiņos vai koncertos. Ikdienā tas bija tukšs, tumšs un neizmantots.

Pilsētas un privāta kapitāla sadarbība

Šī projekta realizācija ir bijusi iespējama, pateicoties divu iesaistīto pušu – pilsētas un privāta kapitāla uzņēmuma – vēlmei atrast sadarbības modeli. Sadarbības modeli, kurš ir abpusēji izdevīgs un līdz ar to sniedz papildu ieguvumus pilsētas iedzīvotājiem un viesiem.
Laukuma projekts ir saistīts ar blakus esošo biroja ēku rekonstrukcijas projektu. Šo padomju laika ēku, kurās sākotnēji bija izvietoti projektēšanas institūti, īpašnieks – SBA grupai piederošais uzņēmums Urban Inventors – attīstīja arī laukuma rekonstrukcijas projektu. Biroja ēku kopējā platība pārsniedz 20 000 m^2. Jau vairāk nekā 10 gadu pilsēta bija apzinājusies vajadzību pēc pazemes autostāvvietas zem Vienības laukuma, tai bija ticis izstrādāts detālplānojums un gatavota cita nepieciešamā dokumentācija. Līdz ar plašo biroja ēku rekonstrukciju pilsēta saskatīja iespēju arī pārveidot laukumu. Pilsēta un SBA grupa panāca vienošanos, ka SBA grupa par saviem līdzekļiem izveidos divu līmeņu pazemes autostāvvietu un iegūs ekskluzīvas stāvvietas lietošanas tiesības uz 25 gadiem (paredzot 50 stāvvietas pilsētas lietošanai no 500 – kopējā skaita). Pēc 25 gadiem pilsēta pārņems lietošanas tiesības. Vienošanās paredzēja, ka SBA grupa papildus attīstīs laikmetīgu pilsētas laukumu, kura finansēšanā tiks ieguldīti arī pilsētas līdzekļi. Laukuma īpašuma tiesības saglabāsies pilsētai.
Piebilstams, ka SBA grupas dibinātājs Arūns Martinkevičus ir cēlies no Kauņas. Arhitekts Rimants Giedraitis uzsver, ka darba procesā vairāku gadu garumā, viņaprāt, nozīmīgs faktors bija gan investora, gan viņa paša personīgā vēlme sniegt ko unikālu savai dzimtajai pilsētai.

RIMANTS GIEDRAITIS
Absolvēta Viļņas Mākslas akadēmijas Kauņas fakultāte, maģistra grāds 1998. 1997.–2005. – arhitekts Senamiesčio architektų ir dizainerių dirbtuvė, no 2006. gada īpašnieks un biroja Giedraitis & architektai vadītājs. Kopš 2002. gada pasniedz Viļņas Mākslas akadēmijas Kauņas fakultātē Arhitektūras departamentā, asociētais profesors, departamenta vadītājs. Objekti: viesnīca Kauņas lidostā, Kauņas sabiedriskā transporta pieturvietu dizaina autors, arhitektūras projekts viesnīcu kompleksā vēsturiskajā apbūvē – baroka laika Pažaisles klosteris Kauņā.

Padomju laikā 20. gs. 50. gados laukumā notika arī parādes.

Sadarbība starp vācu biroju 3deluxe un lietuviešu Giedraitis & architektai

Projekta realizācijai tika uzrunāti dalībnieki. Par labāko tika atzīts vācu arhitektūras un dizaina birojs 3deluxe ar piesaistīto lietuviešu partneri Giedraitis & architektai. Vietējā partnera piesaiste bija obligāts nosacījums, kas uzskatāms arī par labas konkursu prakses iezīmi.

3deluxe ir laukuma virszemes daļas projekta dizaina koncepcijas galvenais autors. Tomēr nenoliedzama loma arī šajā daļā ir Giedraitis & architektai, kuru uzdevums bija konsultēt par pilsētas identitāti, lokāli nozīmīgiem faktoriem, kultūras mantojuma aizsardzību. Tika izstrādāti neskaitāmi koncepcijas varianti, un tas nebija ātrs process. Tālākā darba gaita – laukuma būvprojekts un darba zīmējumi – tika uzticēti lietuviešu partneriem.

Visa tehniskā projekta daļa bija pilnībā Giedraitis & architektai pārziņā.

Giedraitis & architektai piedalījās arī biroja ēku rekonstrukcijas projektos. Sākotnēji 3deluxe veidotos izteikti futūristiskos piedāvājumus lietuviešu partneri padarīja pietiekami līdzsvarotus, lai tie būtu reizē mūsdienīgi un ēku autentisko modernisma garu respektējoši.

Risinājumi, projektēšanas process, skaņošana

Projekta risinājumi paredzēja veidot plūstošu pāreju starp blakus esošajām ielām ar aptuveni 6 m augstuma līmeņu starpību. Laukums un biroju ēku publiskās telpas tika plānots kā viens veselums. Ārtelpa veido iekštelpas turpinājumu, un otrādi, ēkās ir paredzēti publiski pieejami ātriji. Laukums ir kā pilsētas dzīvojamā istaba ar plašas paaudžu un interešu iesaistes elementiem. Apstādījumu zonas, ūdens elementi, bērnu laukums, īpaša piemērotība skeitbordam un velo, sēdvietas, pakāpieni – viss savīts nedalītā, kopā strādājošā veselumā. Universālā dizaina principi visā savā krāšņumā. Uzteicami arī izvēlētie apstādījumu pamatelementi – vietējā priede un bērzs, kā arī kukaiņiem draudzīgas zāles un krūmi.

– Projektā tiek mēģināts apvienot visdažādākos arhitektūras stilus vienā idejā: virtuālas cilvēku pēdas, kas tiek atstātas, cilvēkiem pārvietojoties starp ēkām un vietām laukumā, – tā savu redzējumu skaidro Dīters Brels, 3deluxe radošais direktors.

Projekts tika sākts 2017. gadā. Būvprojekta izstrāde un saskaņošana tika paveikta aptuveni viena gada un būvdarbi trīs gadu laikā. Bija daudz papildu detalizācijas risinājumu autoruzraudzības kārtībā. Īpaši izaicinājumi bija ar ievērojama apjoma inženiertīkliem zem laukuma, kur tika izbūvēta autostāvvieta. Kā arī autostāvvietu ventilācijas risinājumu integrēšana laukumā nebija triviāls uzdevums. Lai arī pilsēta bija kopumā ieinteresēta projekta realizācijā, tomēr

bija jūtama ievērojama pretestība no arhitektūras un kultūras mantojuma pārvaldes. Arhitekts Rimants Giedraitis atzīst, ka saprata un novērtēja kolēģu bažas par plānotā laukuma spēcīgo kontrastu ar apkārtnes modernisma rakstura vidi. Rimants Giedraitis savā ziņā ir priecīgs, ka Kauņas arhitektūras pārvalde neredzēja sākotnējās 3deluxe skices, kas arī viņu pašu šokēja – tās bija daudz drosmīgākas nekā realizētais risinājums. Tajā pašā laikā Rimants Giedraitis norāda, ka šis projekts viņam iemācījis: arhitektam jāieklausās arī citos viedokļos.
Kā varam spriest no šāda vērienīga, komplicēta projekta izstrādes un saskaņošanas tikai viena gada laikā, visas iesaistītās puses bija atvērtas sarunai, skaņojošās institūcijas saprata projekta nozīmīgumu, palīdzēja un bija pretimnākošas.
Šāda publiski nozīmīga projekta izstrādes un saskaņošanas process Rimantam Giedraitim deva vēl vienu līdz tam teorētiskā līmenī zināmu mācību, ko īpaši vēlos uzsvērt. Arhitektūra ir sociāls process, bieži vien tas ir kā spogulis, kas skaidri parāda pašreizējo sabiedrības apziņas stāvokli. Līdz ar to visi viedokļi ir respektējami.

Latvijas speciālistu iesaiste un nozīme

Varam būt lepni, ka nozīmīgu ieguldījumu projektā ir snieguši arī Latvijas speciālisti.
Uzņēmums City Playgrounds, kas specializējas skeitparku izveidē un jau ieguvis atzinību tālu aiz Latvijas robežām, izstrādāja komplicētus trīsdimensiju plakņu risinājumus betonā. Šis uzdevums, kas bija būtiska laukumu veidojoša daļa, tika paveikts perfekti.
Otrs sadarbības partneris no Latvijas bija būvkonstrukciju projektēšanas uzņēmums Strandeck.

Artjoms Samarins, Strandeck vadītājs:

– Projekts Kauņas Vienības laukums tika sadalīts vairākos posmos, kuros piedalījāmies ar aprēķinu veikšanu, konstrukciju projekta izstrādi un arī realizāciju. Laukuma rekonstrukcija ietvēra divstāvu autostāvvietas izbūvi zem laukuma, ēkas rekonstrukciju un jaunas biroja ēkas izbūvi. Mūsu speciālisti izskatīja jau izstrādāto tehnisko projektu, veica pārrēķinu un pasūtītājam piedāvāja tehnoloģiju uzlabojumu un izpildes darbu izmaksu samazinājumu. Pārsegumos tika izmantota Strandeck piedāvātā tehnoloģija – pēcsaspriegtā monolītā betona konstrukcija, kas ļāva samazināt pārseguma biezumu un iegūt papildu telpu, kas bija ļoti svarīgi autostāvvietu izbūvei. Līdz ar pārseguma biezuma samazinājumu bija iespēja samazināt siju skaitu, slodzi uz pamatiem un kolonnu skaitu. Izaicinājums bija 8–12 m laiduma pārsegumu izbūve ar eksponētā

betona virsmas kvalitāti, bija jārēķinās ar pamatīgām slodzēm, ko radīja labiekārtojuma arhitektūra un arī nepieciešamība pārsegumam izturēt ugunsdzēsēju auto svaru. Būvelementi (pēcsaspriegta sistēma) tika izgatavoti Latvijā un montēti Kauņā, ko veica Strandeck komanda.

Pilsētnieku novērtējums

Sākot projektu, pasūtītājs formulēja saukli – Vienības laukums ir laimīgu cilvēku laukums. Rimants Giedraitis kā lielāko panākumu izjūt tieši to, ka šis sauklis ir materializējies. Laukums pastāvīgi visos gadalaikos no rīta līdz vakaram ir visu paaudžu cilvēku apdzīvots. Dzīvība kūsā – bērni šļakstās strūklakās un pat peldas, netrūkst skrituļotāju, skeitbordistu, velobraucēju, seniori labprāt uz to noraugās, iekārtojušies sēžamzonās. Vienības laukums ir kļuvis par Kauņas populārāko fotovietu.
Interesants ir arī fakts – tiek apgāzts mīts par to, ka aukstajā sezonā baltieši negrib izmantot publiskās ārtelpas. Vajag tikai radīt kvalitatīvu pilsētvidi, un tā tiks izmantota! Vienības laukums arī ziemā bija dzīvības pilns. Lai arī šī ziema bija neparasta ar pandēmijas apstākļiem, kas, iespējams, rādīja ne pilnīgi objektīvu ainu. Cilvēkiem bija liegtas citas iespējas, tika meklēti jauni laika pavadīšanas un tikšanās veidi svaigā gaisā. Tāpat karantīnas dēļ nebija tūristu plūsmu. Tomēr tas skaidri parāda, ka laukums arī ziemā ir tieši vietējo iedzīvotāju pieprasīts. Cilvēki dabīgi atrada jaunus pielietojumus, vecāki nāca
ar bērniem un izmantoja sniegotās nogāzes, lai slidinātos.

Kas tālāk?

Laukuma attīstība turpinās – pašreiz Giedraitis & architektai strādā pie publiskās ārtelpas projekta blakus esošajām universitātes ēkām. Šeit vairāk uzmanības būs pievērsts tieši studentu vajadzībām, bet kopumā šī zona savienosies un turpinās Vienības laukumu.
Patiess prieks par šo mūsu kaimiņvalsts realizēto! Iespējams, laukuma nosaukums Vienības laukums arī ir nesis savu daļu veiksmes rezultatīvai sadarbībai. Pilnībā piekrītu Rimanta Giedraiša teiktajam:
– Es uzskatu, ka šī pilsētas un privātā biznesa sadarbība iedzīvotāju labā ir īpaši nozīmīga, efektīva un ņemama vērā nākotnei.
Lai izdodas nākamās ieceres!

SBA GRUPA

pašreiz attīsta divus ievērojamus projektus Rīgā. SBA grupas uzņēmums Capitalica Asset Management strādā ar jau būvniecības procesā esošo kompleksu Verde 1,3 ha plašā teritorijā Skanstes rajonā (kopējā ēku platība, iekļaujot apakšzemes stāvvietu, aizņems apmēram 45 000 m^2). Otrs ir SBA grupas uzņēmuma SBA Urban projekts 7,3 ha platībā pie Lielirbes ielas, kam pašreiz tiek izstrādāti konceptuālie risinājumi. SBA grupa ir viena no lielākajām Lietuvas kapitāla uzņēmuma grupām. Tā pamatā darbojas mēbeļu, tekstila industrijas, nekustamā īpašuma un ieguldījumu pārvaldības jomā.

Kirils Loškarjovs, konkursa Latvijas Būvniecības Gada balva žūrijas dalībnieks:

– Šajā objektā īpaši jāuzteic būvnieku darbs, jo panākta plaisu neesamība, precizitāte saduras vietās, noapaļotās formas dažādos līmeņos ir augstākā līmeņa sniegums. Tā kā pats esmu vadījis sarežģītu betona formu publiskās ārtelpas un ēku objektus, tad varu teikt, ka būvniekiem te nācās lietot nestandarta risinājumus, arī roku darbu.

PROTAN

KOMPLEKSI RISINĀJUMI LĒZENIEM JUMTIEM

LĒZENIE JUMTI

1. PVC membrāna Protan SE
2. Siltumizolācijas slānis - minerālvates plāksne
3. Siltumizolācijas slānis - minerālvates plāksne
4. Jumta tvaika izolācija
5. Siltumizolācijas slānis
6. Jumta pamatne

TVAIKA IZOLĀCIJA LĒZENIEM JUMTIEM

Hammerl

PE FB2 0,20 - 0,40 mm
Sd ≥ 145-370 m

POLYFIN AG

POLYFIN Alu SK D 0,20 mm
Sd ≥ 1500 m

Tvaika izolācijas Sd vērtībai ir **jābūt vismaz piecas reizes*** lielākai nekā hidroizolācijas Sd vērtībai. Skatīt Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 002-19 "Ēku norobežojošo konstrukciju siltumtehnika"; V. Būves elementu ūdens tvaika caurlaidība; 25. punkts.

* sīkumu ignorēšana noved pie lielām problēmām.

TOPWET

ŪDENS NOTEKSISTĒMAS
LĒZENIEM JUMTIEM

Jumta piltuve ar integrētu PVC membrānas uzmavu, apsildāma ar 230 V
TWE PVC S Ø 75-160 mm

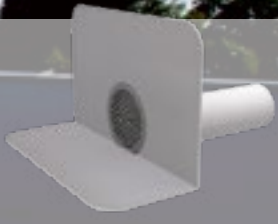

Apaļa, caur sienu izvadāma piltuve ar integrētu PVC membrānas uzmavu
TWC PVC Ø 50-160 mm

Piltuve terasēm ar integrētu bitumena uzmavu, horizontālā versija, apsildāma
TWTE BIT V Ø 50-125 mm

Četrkantaina caur sienu izvadāma piltuve ar integrētu bitumena uzmavu
TWC BIT 50x100 | 150x150 | 100x100| 100x300

EMIMAR®
INDUSTRIĀLĀ CELTNIECĪBA

EKSKLUZĪVAIS
IZPLATĪTĀJS LATVIJĀ

+371 202 50 222 protan@emimar.lv www.emimar.lv Abulas iela 2, Rīga, LV-1026, Latvija

SKONTO PLAN ELEMENTU FASĀDES – ATZĪTAS PASAULĒ

AGRITA LŪSE
PAULA JANSONE
Foto Skonto Plan arhīvs

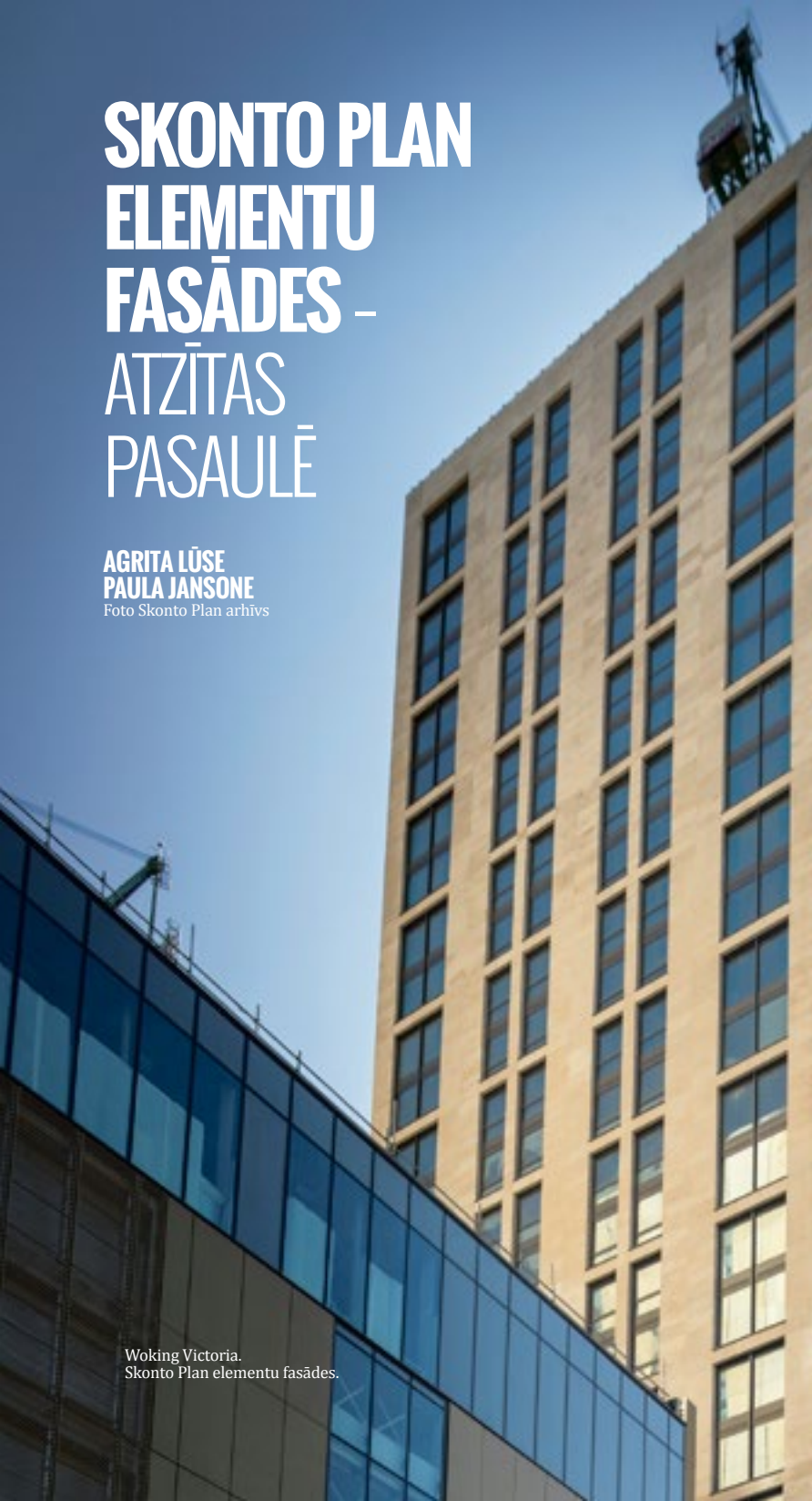

Woking Victoria.
Skonto Plan elementu fasādes.

Pasūtītājs Woking Borough Council&Moyallen, **ģenerāluzņēmējs** Sir Robert McAlpine (SRM), a**rhitekts** Benoy, **elementu fasādes projekts, izgatavošana un montāža** Skonto Plan, izmantojot SCHÜCO sistēmas un profilus. No Skonto Plan objektā ik dienas darbojās projektu vadītājs, 4 būvdarbu vadītāji, 15 elementu fasāžu montāžas speciālisti.

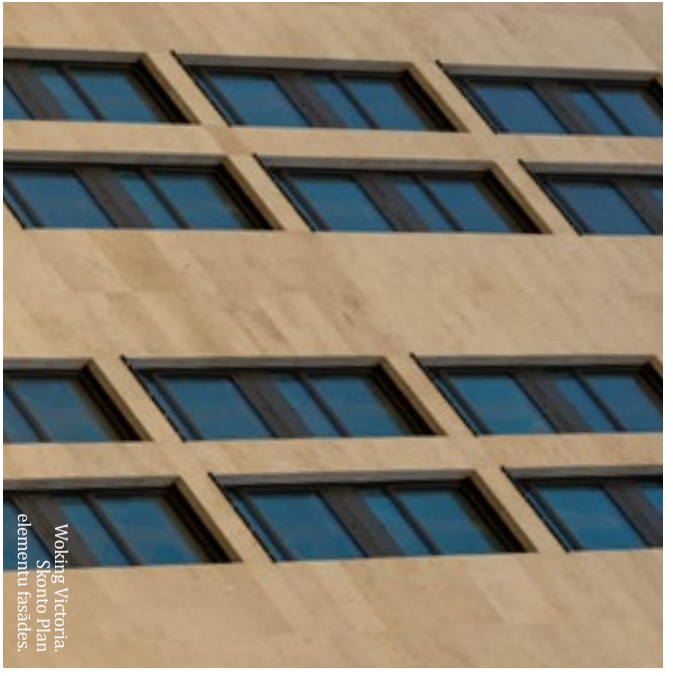

Woking Victoria. Skonto Plan elementu fasādes.

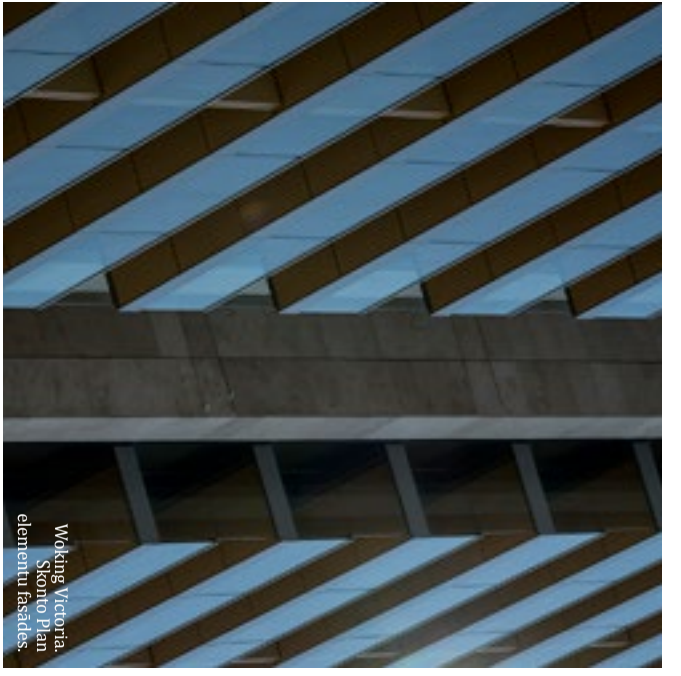

Woking Victoria. Skonto Plan elementu fasādes.

Pasaules metropoļu priekšpilsētas kļūst arvien pievilcīgākas, apkaimju mērogi, saprotamā vide un centra sasniegšana ar ērtu sabiedrisko transportu uzrunā, sniedz drošības izjūtu un apmierina pat izkoptas estētu prasības. Londona nav izņēmums, tās priekšpilsētas ir viegli sasniedzamas ar vilcienu pārdesmit minūšu laikā un ir aicinošas gan dzīvesvietas meklētājiem, gan pilsētas viesiem. Izmaksu atšķirības par mitināšanos priekšpilsētās, salīdzinot ar Londonu, ir par 40 procentiem zemākas. Sekojot sociālajai tendencei, Lielbritānijā pirms 15 gadiem tika pieņemts lēmums līdz 2030. gadam uzbūvēt aptuveni 500 augstceltnes dažādās Londonas priekšpilsētās, tās veidojot par moderniem un daudzfunkcionāliem sabiedriskajiem centriem, kur lielu daļu aizņem īres dzīvokļi. Viens no tādiem centriem ir Victoria Square, kas 2021. gadā tika pabeigts Londonas Vokingas priekšpilsētā. Tuvums aktīvajam biznesa centram, viegli pieejamā vilciena stacija un lauku klusums – tas ir moderno cilvēku cienīts vērtību apvienojums. Divi 31 un 35 stāvus augstie torņi jau uzņem īrniekus, apakšējos stāvos komfortam piedāvājot milzīgu iepirkšanās un pakalpojumu centru.

Skonto Plan ienākšana Lielbritānijas tirgū un nevainojamā reputācija

Skonto Plan Lielbritānijas tirgū darbojas kopš 2009. gada. Sākotnēji kaldinot pieredzi Lielbritānijas vērienam nelielos objektos, uzņēmums pamazām ieguva nevainojamu reputāciju, ar kuru sāka rēķināties Lielbritānijas megaprojektu attīstītāji, tādēļ uzņēmums tika pieaicināts arvien lielāku projektu īstenošanā, – **norāda Skonto Plan pārdošanas speciālists Edmunds Domkins**. Būtisks Skonto Plan kvalitātes apliecinājums bija darbs 2016.–2018. gadā pasaules slavenā arhitektu biroja Foster + partner daudzdzīvokļu ēkas projektā 250 City Road Phase 1 Islingtonas apkaimē Londonā ar 14 miljonu mārciņu vērtu līgumu. Projekta pasūtītājs Berkeley Group laika gaitā kļuvis par Skonto Plan pastāvīgu sadarbības partneri.

Victoria Square – saturiski un estētiski ietilpīgs projekts

Uzņēmumā Skonto Plan zvans no ģenerāluzņēmēja SRM atbildīgā speciālista par fasāžu risinājumiem atskanēja 2018. gadā, aicinot pieteikties konkursam par elementu fasāžu tehniskā projekta izstrādi un realizāciju projektā Victoria Square Vokingā. SRM ir Lielbritānijas top līmeņa ģenerāluzņēmējs ar pieredzi vērienīgos valsts un privātajos pasūtījumos. Kompānija ir slavena ar precizitāti, kvalitāti un ievērojamu objektu klāstu, tā apkalpo arī karaļnamu. **SRM nav kompānija, ko apakšuzņēmēji drīkstētu uzrunāt pēc savas iniciatīvas, sadarbības partnerus SRM izvēlas pats un pirms aicināšanas piedalīties tenderos pārbauda pretendenta atbilstību un finanšu plūsmu. Lai pārliecinātos par provizoriskā sadarbības partnera darba kultūru un uzticamību, SRM uzrunā pasūtītājus un ģenerāluzņēmējus, kuri jau iepriekš sadarbojušies ar potenciālo apakšuzņēmēju. Piemēram, Berkeley Group pārstāvji nešauboties rekomendēja sadarboties ar Skonto Plan, – uzsver Edmunds Domkins.** Aptuveni gads pagāja pārrunās, līdz tika noslēgts līgums starp SRM un Skonto Plan. Projektēšana aizņēma gadu, meklējot labākos risinājumus. Uzņēmums SRM ar 150 gadu uzkrāto pieredzi būvniecībā bija unikāls sadarbības partneris, kas saredzēja uzņēmuma Skonto Plan spēju realizēt izaicinošus projektus nevainojamā kvalitātē, tāpēc jau drīz pēc projekta Vokingā tika piedāvāts darbs divos citos lielprojektos.

SKONTO PLAN PIEREDZE

Ēkas ir dažādas, citas rada gaisīgu, citas dzīvespriecīgu, citas nopietnu, citas lietišķu, citas izteiksmīgu iespaidu atkarībā no izlolotās mākslinieciskās vīzijas. Pirmais iespaids ir vissvarīgākais. **Skonto Plan ražotās elementu fasādes ēkas ietērpj pilnībā, tas ir punkts uz i un ēkas vizītkarte, ko veido kvalitatīva būvkultūra.**

Skonto Plan vadītājs Raimonds Freimanis, iepazīstinot ar uzņēmuma pieredzi, atzīmē, ka gandrīz 30 gadu pastāvēšanas laikā Skonto Plan ir ieguldījis ievērojamus resursus pilna cikla ražošanas procesu sakārtošanā, speciālistu kompetence nozīmē ātru pareizo lēmumu pieņemšanu. Jāatzīmē Skonto Plan augsta līmeņa inženiertehniskais un intelektuāli radošais resurss, kas tiek ieguldīts jebkuras projekta detaļas izstrādē.

Pēdējo piecu gadu laikā Skonto Plan gada apgrozījums palielinājies no 20 miljoniem līdz 50 miljoniem eiro. Unikālais ražošanas komplekss ir platforma fasāžu sistēmu un elementu fasāžu izveidei, pamatmateriāli ir alumīnija profili un stikls, un vēl 50% veido dažādi anodēti un citi apšuvumi, akmens apdare, flīzes, plāksnes utt. Katrs objekts ir unikāls un prasa individuālu risinājumu izstrādi. Tipizētus sērijveida produktus šeit velti meklēt. Šobrīd (2021. g. pavasaris) ražošanas kompleksu aizņem 15 000 m^2, ik dienu šeit strādā 200 cilvēki. Tuvākajā laikā plānots atvērt vēl vienu ražotnes ēku 12 000 m^2 platībā.

Woking Victoria.
Skonto Plan
elementu fasādes.

Projektēšana ar daudziem nezināmajiem

Projektēšana bija izaicinājumiem piepildīta, jo no pasūtītāja tika saņemts aptuvens koncepts. Sākuma darba variants paredzēja izgatavot elementu fasādes, bet tad parādījās nepieciešamība pēc balkoniem, – projekta izaicinājumus vērtē **Skonto Plan Dizaina izstrādes departamenta vadītājs Germans Stroganovs**. Lielus balkonus ēkā pieprasīja vietējā Vokingas izpildvara, rūpējoties par cilvēku nepastarpinātu saskari ar dabu, lai kurā stāvā viņš mitinātos. Savukārt SRM izteica vēlmi, lai 12 m platie balkoni nav suverēna konstrukcija, bet gan integrēta elementu fasādē. Tas prasīja apjomīgus aprēķinus. Šāda konstrukcija ir drošāka, nav jāveic penetrācija objektā, kas vienmēr ir kritiska vieta, radot ūdens iekļūšanas risku. Balkons tika izgatavots Tukuma ražotnē pilna cikla procesā ar pamata konstrukciju, margām, segumu un lietusūdens novades sistēmu, kas bija vienojošais elements no pirmā līdz augšējam stāvam. Lielbritānijā sava balkona lietusūdeņus nedrīkst tecināt apakšējam kaimiņam uz galvas, tāpēc Victoria Square no katra balkona tiek rūpīgi savākts lietusūdens un aizvadīts kopējā kolektorā. Pēc izskata balkoni raisa asociācijas par tipveida elementu, kas bija estētiskais uzdevums, bet tehnoloģiskie slēptie risinājumi bija atšķirīgi, ko noteica izmantošanas stāvs, ēkas karkass, paredzamās slodzes un daudzi citi parametri, kas ietekmēja tipizāciju. **Elementu fasāžu risinājumi kopā ar balkonu ir inovatīvs un unikāls projektēšanas radošā domu gājiena rezultāts, atzīmē Germans Stroganovs, uzsverot uzņēmumā akumulēto kompetenci.**

Viens no izaicinājumiem bija apliecinājumi SMR speciālistiem par risinājumu atbilstību augstajām prasībām. Tāpēc konstruktīvie risinājumi un elementu kopums tika testēti Vācijā, **pilnībā izbūvējot vienu fasādes elementu projektā paredzētajos gabarītos, tas ir, izveidota precīza fasādes fragmenta kopija (mockup) un testēta noturība pret slodzēm** – triecieniem, vējiem, spiedieniem –, ar sensoriem iegūstot datus par balkonu vibrāciju līmeni. Elementu konstruktīvā slodžu noturība, imitējot dažādas ietekmes, **tika testēta SCHÜCO rūpnīcas testu ringā Vācijā Bīlefeldes pilsētā**. SCHÜCO vienmēr tiecas piedāvāt labāko produktu, kas, piemērojoties pārdrošām pasūtītāja un arhitekta iecerēm, arī ierobežota finansējuma un termiņu apstākļos, nepieļauj kompromisus ar kvalitāti. Kad runa ir par sarežģītu projektu īstenošanu, sadarbības partneru uzticamība un reputācija ir galvenais priekšnosacījums veiksmīga rezultāta sasniegšanā.

SCHÜCO vadības pārstāvis Lielbritānijas tirgū Stīvens Tanno: – Aizrautība apvienojumā ar efektīvu izpildījumu ir tas, ko mēs sadarbības partneros vērtējam visaugstāk, un Skonto Plan šīs vērtības pilnīgi noteikti iemieso. Skonto ir drosmīgs uzņēmums, kas vadās pēc moto: uzvar tas, kurš uzdrīkstas. Uzņēmumam

piemīt Mēs varam attieksme, jo tas nebaidās no jauniem izaicinājumiem. Tieši šī iemesla dēļ Skonto Plan ir uzticams sadarbības partneris, ar ko ļoti labprāt strādājam.

Daži Skonto Plan un SCHÜCO kopprojekti pēdējo 3–4 gadu laikā: Keybridge House – 37 stāvu ēka ar ķieģeļu fasādi; City University projekts Londonā ar dubulto fasādi – pirmo šāda veida risinājumu Londonā; Springfield Hospital u.c.
Viens no lielākajiem Victoria Square projekta izaicinājumiem bija pasūtītāja prasības attiecībā uz balkonu aprēķina slodzēm. **Netipiska bija prasība balkonus projektēt saskaņā ar dinamiskajām slodzēm, nevis statiskajām – pirmā reize, kad arī SCHÜCO Lielbritānijas komandai bija jāsastopas ar šādu nosacījumu. Lai saprastu balkona konstrukcijas dabiskās svārstības, padziļināti tika pētīts tās dinamiskais efekts.**
Tanno atzīmēja, ka ir pārliecināts – šis ir viens no aspektiem, kas Victoria Square projektu padara absolūti unikālu tirgus piedāvājuma klāstā. Tomēr unikalitātes aspektu var attiecināt arī uz ikvienu citu elementu: bīdāmajām durvīm, logiem, fasāžu elementiem, kas tika pielāgoti, lai būtu pamatīgi un droši.
Lai pārliecinātos, ka projekts atbilst SCHÜCO kvalitātes standartiem, mockup testi tika veikti SCHÜCO Tehnoloģiju centrā Vācijā, kas ir uzskatāms par vienu no spēcīgākajiem Eiropā. Reālam mockup testam, kas citreiz var ilgt tikai pāris dienas, bija jāveic apjomīgi priekšdarbi – datorsimulācijas, aprēķini, kas laika ziņā aizņēma aptuveni 6–9 mēnešus. **Mockup testam, uzrādot konstrukcijas uzvedību reālos apstākļos, ir izšķirošā loma, lai dotu zaļo gaismu produkta kvalitātei un apstiprinājumam, ka pirms tam veiktie aprēķini, simulācijas ir bijušas pareizas. Lai apliecinātu fasāžu elementu atbilstību, tiem ir jāatbilst Centre for Window&Cladding Technology sertifikācijas prasībām, kuras ir uzskatāmas par jumta standartu fasāžu elementu atbilstības apliecināšanai Apvienotajā Karalistē.**
Liels izaicinājums bija bīdāmās stiklotās durvis ar apjomīgiem ģeometriskajiem izmēriem, kas sasniedza platumu 4,6 metri un ievērojamu svaru. Pats par sevi elements bija nestabils, tas tika pastiprināts ar papildus cinkota tērauda kronšteiniem, lai alumīnija profilos nerastos izlieces, un integrēta arī lietus novadīšanas sistēma. Apjomīgais elements tiek iekārts ailā, kurai jāiznes slodze 160 kN/m^2. Sistēmā bija jāiekļauj arī elektrības vadi, lai strādā automātiskā vēršanās, bija jāpārdomā ugunsdrošības risinājums. Dizaina izstrādes laikā nenogurstoši tika modelēti dažādi scenāriji montāžas izpildei, kamēr nonāca pie ideālā varianta. Elementu fasādes komplicēto un daudzveidīgo mezglu precizitāte sniedzās līdz milimetra desmitdaļai.

Sadarbība vērsta uz cilvēcīgumu

Projekts Vokingā bija kā lieliska un cilvēcīga platforma, kurā Latvijas kompetence satikās ar Lielbritānijas kompetenci un visi runāja vienā inženiertehniskajā valodā. Līdztekus darbam profesionālās saites tika stiprinātas dažādos neformālajos pasākumos, sadarbībai iegūstot arī pozitīvu emocionālo aspektu. Būvniecība vienmēr būs kopdarbs, vai tas ir veiksmīgs, nosaka visu

iesaistīto pušu kompetence. Ja tā ir uz viena viļņa, jebkurš projekts iegūst papildu vērtību, jo kvalitāte vērojama pat nelielās detaļās. Un būvniekiem ir gandarījums – sajūtas, kas nav nopērkamas, bet panākamas tikai ar rūpīgu un radošu darbu ilgā laika periodā, – **par citiem projekta aspektiem stāsta Skonto Plan Woking projekta vadītājs Māris Sīmanis**.
SRM augstu novērtēja Skonto Plan speciālistu elastīgo spēju saražot nepieciešamo Latvijā atbilstoši augstākajiem pasaules līmeņa standartiem un novadīt korekti visu būvniecības procesu, ietverot ražošanu, intelektuālos resursus un amatnieku darbu objektā.

Darba drošība praksē

Atšķirībā no Latvijas, Lielbritānijas objektos iespējams darbs objekta augšējos stāvos, kamēr gatavajos apakšējos stāvos jau dzīvo iemītnieki. Bet tas nozīmē, ka celtniekiem ikdienā jāievēro darba drošības noteikumi – tik skrupulozi izstrādāti, kādu nav citās valstīs. Pat vieglas silikona līmes tūbiņas nokrišana no augšējiem stāviem tiek izskatīta ģenerāluzņēmēja vadības līmenī, pieprasot paskaidrojumu no apakšuzņēmēja vadības. Lekcijas par darba drošību tiek organizētas regulāri, tās ir saturiskas, piepildītas ar praktisku informāciju. Liela vērība tiek pievērsta risku analīzei, katra darbība būvlaukumā tiek aprakstīta no iespējamo risku skatupunkta.

Keybridge.
Skonto Plan
elementu fasādes.

Kings Point.
Skonto Plan elementu fasādes.

Newington Cayseway
Skonto Plan elementu fasādes.

Sebastian Street.
Skonto Plan elementu fasādes.

College Road.
Skonto Plan elementu fasādes.

DETAĻAS

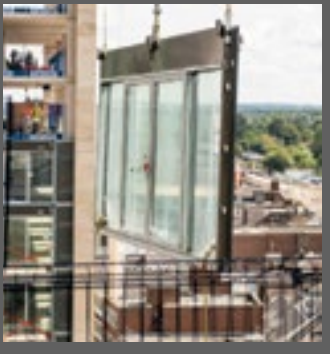

Savstarpēja stiprinājuma mezgls ir pilnībā noblīvēts, līdz ar to nebija nekādas nepieciešamības pēc papildu darbiem no fasādes ārpuses. Elementu fasāžu montāžas vidējais ātrums ir aptuveni 20 elementi darba dienas laikā.

Transportēšanas nodrošināšanai tika dizainētas speciālas izturīgas metāla kastes – lietojamas vairākkārt kā veiksmīga alternatīva vienu reizi lietojamai koka tarai, kas nav ilgtspējīga pieeja. Risinājums ir inovatīvs, arī SRM atzinis to kā izmantojamu ikdienā citos objektos elementu piegādēm.

Montāža notika ar speciāli uzņēmumā Skonto Plan radītu hidraulisku montāžas galdu palīdzību, jo elementi bija milzīgi, vieta ierobežota, stāvu augstums zems. Latvijas iekārtu ražotāji izstrādāja speciālu mehānismu, kas šo elementu paceļ no metāla kastes un ar hidrauliku novieto uz montāžas galda, kur tiek veikts gala montāžas process.

DAUGAVPILS SMILTENES IELAS DIVLĪMEŅU PĀRVADS

GUNITA JANSONE, PAULA JANSONE
Foto BDCC arhīvs

1. vieta konkursā **Latvijas Būvniecības Gada balva 2020** nominācijā **Jauna inženierbūve.**

Pasūtītājs Daugavpils pilsētas dome, projekta vadītājs Sergejs Gorņiks, **projekts** SIA BRD projekts sadarbībā ar SIA REM PRO, Vektors T un IB Kurbada tilti, **būvuzņēmēji** CBF SIA Binders (pievadi, rotācijas aplis, saistītās inženierkomunikācijas), PA T un KT, kas sastāv no SIA Tilts un AS Kauno tiltai (pārvads un saistītie pieslēgumi). **Apakšuzņēmēji** Viadukts, BMGS u.c. **Būvniecības laiks** 2017. g. beigas–2020. gads, kopējās izmaksas 13,5 milj. eiro, no tām 1. kārtas būvniecība un būvuzraudzība kopā 5 378 341,96 eiro, 2. kārtas būvniecība un būvuzraudzība 7 961 422,79 eiro. Kohēzijas fonda finansējums 85%, pašvaldības līdzfinansējuma daļa 3,95%, valsts budžeta dotācija 1 426 048 eiro. Tehniskā **projekta izstrādes laiks** 2014.–2015. gads, kopējās **izmaksas** 133 290 eiro.

Pārvads, ko gaidīja gandrīz 40 gadu

Tieši pirms gada ekspluatācijā Daugavpilī tika nodots Smiltenes ielas divlīmeņu pārvads, kura būvniecība sastāvēja no divām kārtām. 2020. gada 5. jūnijā ekspluatācijā tika nodota **1. kārta, kur galvenais būvuzņēmējs bija CBF Binders. 2. kārta, ko realizēja galvenais būvuzņēmējs personu apvienība T un KT, sastāvoša no uzņēmumiem Tilts un Kauno Tiltai,** tika nodota ekspluatācijā 2020. gada 18. maijā. **20. gs. 80. gados plānotais projekts beidzot daļēji ir realizēts, toreizējā vīzija bija ar pārvadu savienot Daugavpils centru ar Stropu, Ķīmiķu un Piena kombināta mikrorajonu, izveidojot transporta kustību bez dzelzceļa šķērsošanas.** Jaunuzbūvētais pārvads Smilšu un Kauņas ielas krustojumu ir savienojis ar Piena kombināta mikrorajonu, būtiski atvieglojot satiksmi šajā pilsētas daļā, ko apgrūtināja dzelzceļa pārbrauktuvju šķērsošana. Agrāk dzelzceļa mezgla pārbrauktuve Smiltenes ielā tika slēgta vidēji ik pēc 50 minūtēm uz 5–10 minūtēm. Pārbrauktuves slēgšanas gadījumā radās autotransporta sastrēgumi abos virzienos posmā Smilšu iela–Varšavas iela–Satiksmes iela–Malu iela, tādējādi traucējot brīvai transporta kustības plūsmai un izbraukšanai uz pilsētas maģistrālajiem tranzītceļiem. Tomēr, lai pilsēta īstenotu visu iecerēto un sliežu ceļu un pārbrauktuvju šķērsošanas problēma paliktu tikai atmiņās, pārvadam nepieciešams turpinājums – savienojums ar Kandavas ielu –, un Daugavpils pašvaldība ir rīkojusies atbildīgi un jau pasūtījusi darbus projektētājiem.

Pilsētas un sabiedrības ieguvumi

Inženierbūves ir ekonomikas asinsrite. Tā kā Daugavpils ir arī svarīgs tranzīta mezgls, tad projekta Smiltenes ielas divlīmeņu pārvada ar pievadiem būvniecība līdz Smilšu un Kauņas ielas krustojumam Daugavpilī viens no galvenajiem mērķiem bija radīt alternatīvu maršrutu tranzīta un kravas transportam, atdalot to no vietējās nozīmes sabiedriskā transporta plūsmām. Kā ieguvums noteikti jāatzīmē arī CO_2 izmešu samazinājums, nedarbinot auto pie pārbrauktuvēm. **Sabiedrības ieguvumi noteikti ir neatsverami, tomēr plašāka sabiedrības daļa to sāk novērtēt tikai pēc laika – Daugavpils iedzīvotāju un tās viesu ietaupītais laiks, nesēžot sastrēgumos vai negaidot pie dzelzceļa pārbrauktuvēm, un labsajūta noteikti ir ilgtspējīga vērtība, par ko ir vērts tērēt naudu.** Ilustrācijai minēšu Dienvidu tiltu Rīgā, pa kuru no Valdlaučiem līdz Pļavniekiem var nokļūt 15–20 minūšu laikā, bet pirms tam tas bija iespējams apmēram stundas laikā, jo tuvākais Daugavas šķērsojums bija pār Salu tiltu. Pārvada nozīmīgumu un būvniecisko izpildījumu atzinīgi novērtējusi konkursa Latvijas Būvniecības Gada balva 2020 žūrija un piešķīrusi godpilno 1. vietu nominācijā Jauna inženierbūve.

Igors Prelatovs,
Daugavpils domes priekšsēdētājs:

– Šis pārvads, ko ekspluatācijā nodevām pērnā gada maijā, ir daļa pašvaldības ambiciozā projekta, kuru turpinām realizēt. Pārvadu sistēma Daugavpilij ir ļoti svarīga. Pilsēta ir liels dzelzceļa mezgls, tās teritoriju caurvij sliedes, kas apgrūtina autotransporta kustību. Ceļu pārvads atslogo lielāko Daugavpils maģistrāli – 18. novembra ielu, tas novērš nepieciešamību autotransportam stāvēt pie pārbrauktuvēm. Esmu gandarīts, ka pašvaldībai ir izdevies sākt darbu arī pie Smilšu un Smiltenes ielas ceļu pārvada turpinājuma, kas savienos Kandavas un Smiltenes ielu. Tas mums ir vēl lielāks izaicinājums, jo paredzēta tilta būvniecība pār dzelzceļu un nobrauktuvju izbūve. Šobrīd notiek būvprojekta izstrāde, kas noslēgsies 2022. gadā. Tādējādi nākotnē mums būs vēl viens moderns ceļu pārvads, kas ir vitāli svarīgs pilsētas infrastruktūras tālākai attīstībai.

Pārvada tehniskie parametri, un kas tad uzbūvēts

Pārvada garums 330 m, platums 17,83 m, ar 4 joslām autotransporta kustībai, tam ir vienpusēja ietve gājēju un velosipēdistu kustībai 2,5 m platumā. Vienpusēja ietve tika projektēta ierobežotās platības un blīvās apbūves Smilšu ielas un tai blakusesošo ielu pusē dēļ. Lai samazinātu trokšņu līmeni, visa pārvada garumā tika uzstādītas trokšņu sienas, to izteiksmīgie tirkīzzilās krāsas elementi padara pārvada aprises dinamiskas un iederas vidē. Jāatzīst gan, ka arhitekta piesaiste projekta sākuma stadijā varētu padarīt iespaidīgo būvi izteiksmīgāku, gaisīgāku.
Pārvads sastāv no 4 estakāžu konstrukcijām – no A, B, C, D estakādes – un Smilšu ielas atbalstsienām. Kā tehnoloģiski sarežģītu var minēt B estakādes būvniecību, kur montāža veikta ar garenuzbīdīšanas metodi. Lai arī šajā objektā nav īpašu tehnoloģisku inovāciju, **pati pārvada būvniecība jau bija īpašs notikums tiltu būvniekiem, jo pirms 2017. gada nekādas jaunas līdzīga apjoma būves Latvijā nebija pasūtītas vairākus gadus.** A estakādes laiduma statiskā shēma – divu laidumu nepārtraukta ribota monolīta saspriegta dzelzsbetona plātne ar aplēses ailām pa trases asi 23,3+23,3 m. B estakādes laiduma statiskā shēma – trīs laidumu nepārtraukta sija ar aplēses ailām pa trases asi 35,3+53,2+35,3 m tika noteikta pēc šādiem nosacījumiem: VAS Latvijas Dzelzceļš sliežu ceļu tīkla (četri sliežu ceļi) un SIA LDZ ritošā sastāva servisa teritorijas (trīs sliežu pievedceļi un buka celtņa sliežu ceļi) esamība; komunikāciju, tajā skaitā arī dzelzceļa komunikāciju, esamība. Zemtilta gabarīta ($H_{min.}$=7,2 m) izvēlē noteicošās ir VAS Latvijas Dzelzceļš Tehnisko noteikumu prasības. B estakādes laiduma konstrukcija no tēraudbetona izvēlēta pēc nosacījuma minimizēt tā

būvaugstumu, lai samazinātu pieeju paaugstinājumu un nodrošinātu laiduma montāžu ar minimāliem pārtraukumiem vilcienu kustībā. B estakādes laiduma konstrukcija šķērsgriezumā iekļauj divas kārbveida sijas, kas izvietotas 8,0 m attālumā viena no otras (asīs). C estakādes laiduma statiskā shēma – divu laidumu nepārtraukta ribota monolīta saspriegta dzelzsbetona plātne ar aplēses ailām pa trases asi 35,3+35,3 m. D estakādes laiduma statiskā shēma – trīs laidumu nepārtraukta ribota monolīta saspriegta dzelzsbetona plātne ar aplēses ailām pa trases asi 30,62+30,62+30,62 m.

Izbūvēti arī pievada piebraucamie ceļi, rotācijas aplis – kopumā 2,07 km garumā.

Kopumā izbūvēts apgaismojuma tīkls 7700 m, uzstādot 125 jaunus LED gaismekļus, tajā skaitā 18 zem pārvada. Gaismekļi komplektēti ar dimmēšanas vadības bloku, kas paredz no pl. 23.00 līdz 5.00 apgaismojuma jaudas samazinājumu līdz 70%. Pārvada uzturēšanas izmaksas ir 13 500 eiro + PVN gadā.

Ne vienkāršās situācijas

Galvenajiem būvuzņēmējiem šis bija sarežģīts objekts – prieku par iespēju radīt tāda mēroga pārvadu, kas Latvijā nemaz tik bieži nenotiek, aptumšoja 2018. g. sākumā strauji pieaugušās metāla cenas (Londonas biržas koeficients 1,38 salīdzinājumā ar 2017. g.). Gan būvniekiem, gan pasūtītājam nācās patērēt arī gana daudz nervu šūnu tiešā tuvumā esošo namu iedzīvotāju neapmierinātības dēļ. Nozares pārstāvji saprot, ka būvniekam jābūvē pēc projekta, tomēr tas nav mierinājums iedzīvotājam, kura nams nu atrodas cieši blakus vērienīgai inženierbūvei. Runājot par īpašumiem ciešā tilta tuvumā, kur veikti trokšņu, izmešu mērījumi, ir noskaidrots, ka cietuši 5 māju īpašumi, kuriem pašvaldība ir pasūtījusi tirgus vērtības novērtējumu pirms un pēc pārvada būvniecības. Līdz raksta tapšanas beigām – maija sākumam – pašvaldība vēl nebija saņēmusi šo novērtējumu. Trokšņu līmeņa samazināšanai bez trokšņu sienām pārvada tiešā tuvumā esošo ēku ielas puses fasādēs esošie logi nomainīti uz trīskāršu stikla pakešu logiem.

Tomēr atļaušos izteikt viedokli, ka **sliktāk ir tad, ja nekas netiek būvēts. Ir gana daudz piemēru gan Rīgā, gan arī pašā Daugavpilī (Cietoksnis) – ja pašvaldība vai valsts iegulda līdzekļus kādā infrastruktūras vai kultūras objektā, apkārtnē rodas iespējas citiem biznesiem.** Pārvada būvniecības procesā spilgti bija redzama arī senā dilemma par būvnieku darba uztveri sabiedrības acīs: **būvniecības rezultāts sabiedrībai vajadzīgs, tā vēlas ātru pārvietošanos un citas ērtības, bet būvniecības process sabiedrībai galīgi nepatīk, jo tā laikā rodas neērtības** – putekļi, troksnis, ierobežojumi –, kā arī būvniecība ir ievērojamus materiālus un cilvēkresursus paģēroša nozare. Turklāt būvnieks ir pēdējā instance, kur kā īlens izlien ārā kādas līdz galam neatrisinātas pilsētplānošanas vai projektēšanas lietas.

Tomēr, skatoties uz konkrēto vietu, gribētos cerēt, ka kāda no pārvada tuvumā esošajām ēkām, no kurām dažas ir interesantas ķieģeļu būves, ar laiku mainīs funkciju un kļūs par stilīgām un iecienītām sabiedriskas lietošanas vietām. Piemēram, skatoties ar cieminā, kas Daugavpili apciemo vairākas reizes gadā, acīm – pilsētā pagaidām trūkst interesantu viesnīcu.

Par pārvada turpinājumu

Lai varētu pilnībā realizēties 40 gadus atpakaļ pilsētā iecerētā vīzija par vairāku mikrorajonu savienošanu ar centru bez dzelzceļa šķērsošanas, pašvaldība projektētājiem ir pasūtījusi nākamos darbus, un par būvprojekta izstrādi un autoruzraudzību būvobjektā Satiksmes pārvada ar pievedceļiem izbūve Smiltenes un Kandavas ielas rajonā Daugavpilī noslēgts līgums ar uzņēmumiem Vektors T un BRD projekts par summu 391 560 eiro.

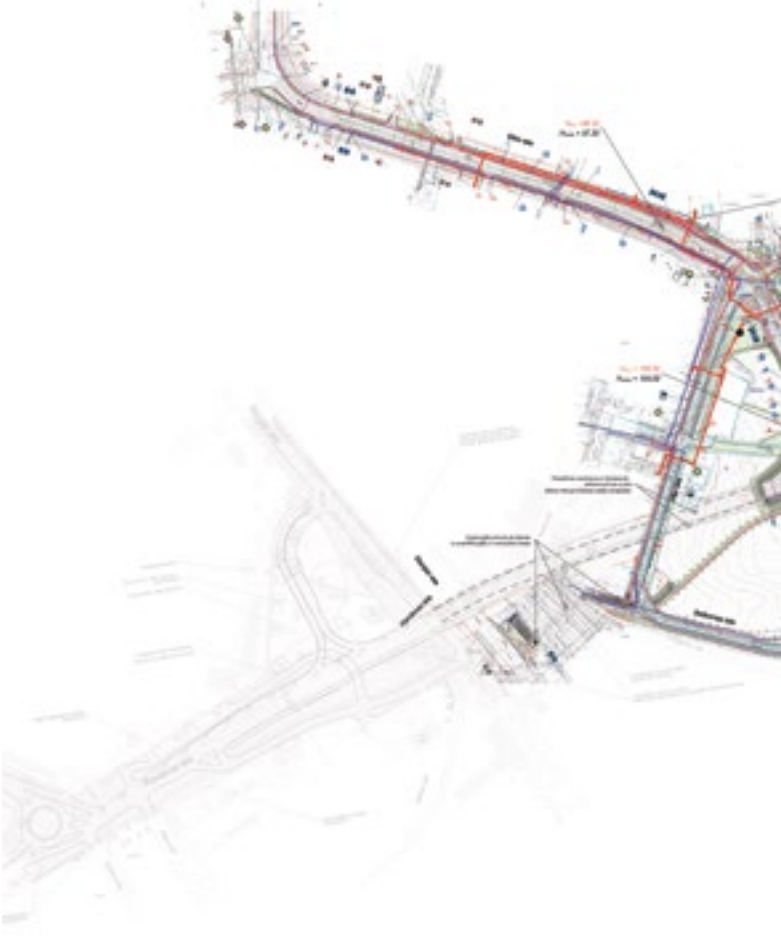

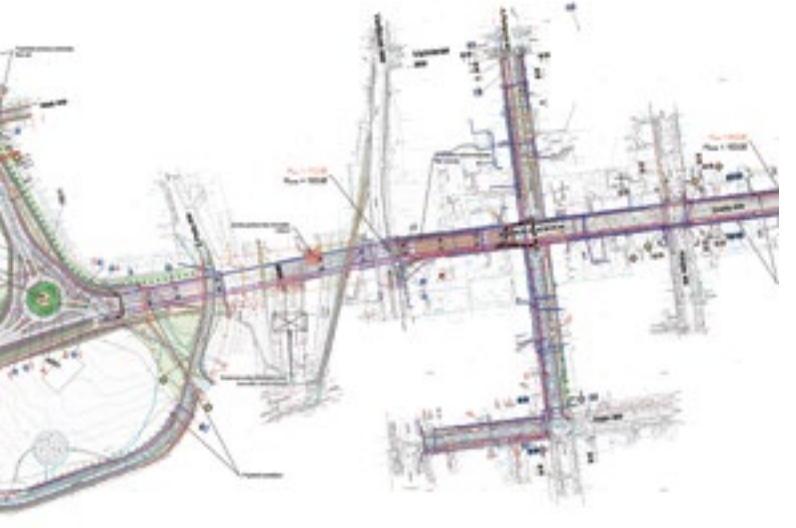

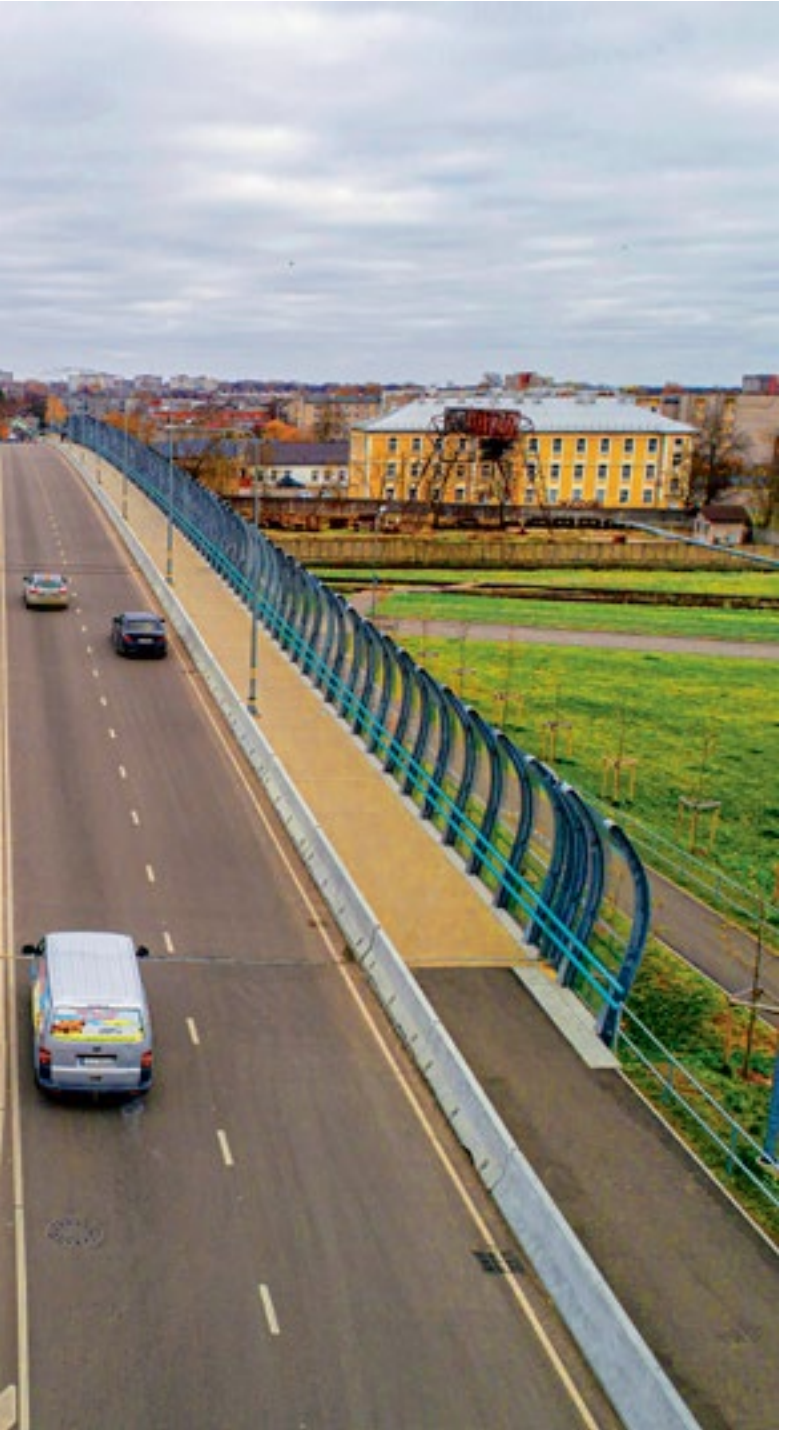

Māris Demme, Būvniecības kontroles departamenta (BVKB), direktors, komentārs par pārvada nodošanu ekspluatācijā

Kas bija iemesls objekta samērā ilgajai nodošanai ekspluatācijā?
Objekta Smiltenes ielas divlīmeņu pārvada ar pievadiem būvniecība līdz Smilšu un Kauņas ielas krustojumam Daugavpilī būvprojekts paredzēja būvdarbus veikt trijās kārtās.
1. kārta – visu ielu, ietvju, laukumu, inženiertīklu būvniecības darbi, kas neietilpst 2. un 3. kārtā. Ietver – Smilšu, A. Pumpura, Arodu, Varšavas, Smiltenes, Satiksmes, Dīķu, Malu, 2. Preču ielu vai to posmu pārbūvi.
2. kārta – visi satiksmes pārvada būvkonstrukciju būvniecības darbi no Smilšu ielas un Andreja Pumpura ielas krustojuma līdz Smiltenes ielas rotācijas aplim.
3. kārta – gājēju pārvada pār dzelzceļu rampu izbūve Dīķu un Stacijas ielā.
Būvniecības valsts kontroles birojs (BVKB) nodrošināja būvdarbu kontroli un pieņēma ekspluatācijā objekta 1. un 2. kārtu.
Daugavpils novada pašvaldība 2020. gada 16. aprīlī iesniedza apliecinājumu par būves 1. kārtas gatavību ekspluatācijai. Izvērtējot iesniegto izpilddokumentāciju, kā arī situāciju uz vietas objektā, BVKB nācās pieņemt lēmumu par ekspluatācijā nodošanas termiņa pagarināšanu, lai būvniecības ierosinātājs novērstu pieņemšanas procesā konstatētos trūkumus. Piemēram, uz pieņemšanas brīdi nebija pabeigti visi būvprojekta kārtas apjomā paredzētie būvdarbi; atsevišķi būvdarbi veikti, neievērojot būvprojekta risinājumus, trūka noteiktā kārtībā izstrādātu un saskaņotu būvprojekta izmaiņu; konstatēti neatbilstoši

būvprojektam izvietoti ceļu satiksmes organizēšanas tehniskie līdzekļi un trūkumi izpilduzmērījumu noformēšanā un apjomā.
Pēc neatbilstību novēršanas 1. kārtas būvdarbi tika pieņemti ekspluatācijā 2020. gada 5. jūnijā.
2020. gada 11. maijā Daugavpils novada pašvaldība iesniedza apliecinājumu par būves 2. kārtas gatavību ekspluatācijai, un BVKB to pieņēma ekspluatācijā 2020. gada 18. maijā, t.i., 5 darba dienu laikā no apliecinājuma saņemšanas brīža.

Vai tās bija izmaiņas projektā? Kas tās bija par izmaiņām?
Viens no būves 1. kārtas ekspluatācijā nodošanas termiņa pagarināšanas iemesliem bija atbilstoši normatīvo aktu prasībām izstrādātu būvprojekta izmaiņu trūkums, t.sk. trokšņu sienai.
Izmaiņas tika veiktas arī būves 2. kārtas būvprojekta risinājumos, tomēr, izvērtējot kopā ar apliecinājumu par būves gatavību ekspluatācijai iesniegto dokumentāciju, BVKB neatbilstības nekonstatēja un būvi operatīvi pieņēma ekspluatācijā.

Vai ir kāds ieteikums būvniekiem un pasūtītājiem, ko vajadzētu ņemt vērā, lai nodošanas procesi ritētu raitāk?
Būves izpilddokumentācijas sagatavošanu nevajag atlikt uz pēdējo brīdi pirms objekta nodošanas ekspluatācijā. Ja būvniecības process norit saskaņā ar iesaistīto dalībnieku izstrādātu objekta kvalitātes kontroles plānu, parasti būves pieņemšanas process notiek bez sarežģījumiem. Būvniecības valsts kontroles biroja mājaslapā ir atrodamas vadlīnijas, kas uzņēmumiem var noderēt, izstrādājot savu kvalitātes kontroles sistēmu – https://www.bvkb.gov.lv/lv/buvdarbu-valsts-kontrole-un-buvju-pienemsana-ekspluatacija.
Pilnveidojot Būvniecības informācijas sistēmas (BIS) funkcionalitāti, domājam par to, lai nākotnē būvju pieņemšana ekspluatācijā notiktu ātri, pēc iespējas automatizējot procesus.

KONTEINERI IEDVESMAI UN MĀKSLAI INDUSTRIĀLĀ TERITORIJĀ

Foto ārskats Tiina-Liina Uudam,
foto interjers Terje Ugandi

Arhitekti Jan Skolimowski (Kamp Arhitektid) un Raivo Kotov (Koko Arhitektid). **Interjera arhitekts** Taavi Aunre (UDDU).

Viesnīca Hektor Container Hotel Tallinā izvietojusies senā industriālajā teritorijā, kur pagātne nekādi neatkāpās, pirms acīgums un vērīgums nesaskatīja vietas potenciālu attīstībai un mākslinieciskai modernizācijai. Cara laika dzelzceļa depo ieguvis jaunu dvēseli un pārtapis par stilīgu, samērā demokrātisku cenu viesnīcu. Atsaucība un popularitāte ir pelnīta, viesnīcai uzmanību pievērsis ievērojams skaits ļaužu, un viņi nav žēlojuši cildinošas atsauksmes dažādos interneta resursos un iesaka viesnīcu ceļotājiem kā unikālu apmešanās vietu Tallinā.

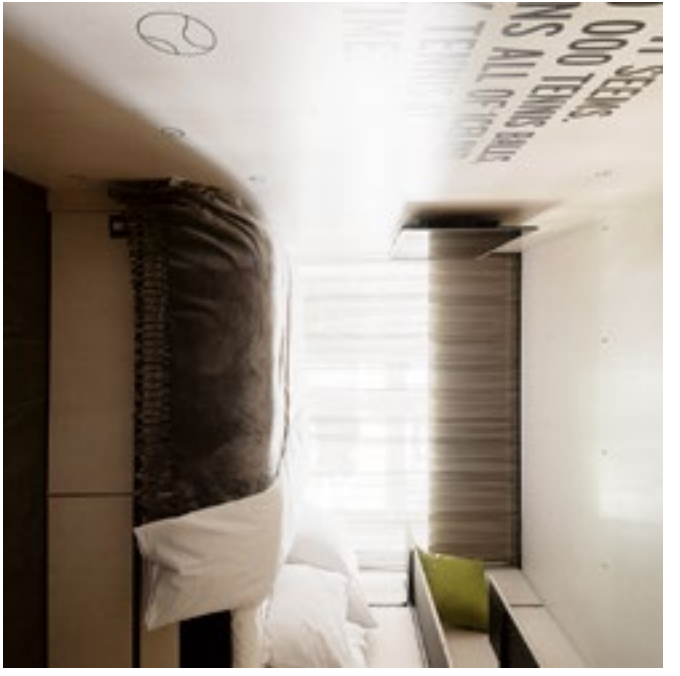

GULTAS. MATRAČI.
GULTAS VEĻA.
Lonas
www.lonas.lv

OGRES DAMBIS – DROŠĪBAI UN SKAISTIEM SKATIEM

AGRITA LŪSE
Foto BDCC arhīvs,
Ogres novada pašvaldības arhīvs
Aleksandrs Kendenkovs

Pasūtītājs Ogres pašvaldība, **projekts** Meliorprojekts, **būvnieks** Valkas meliorācija. Būvniecība 2019.–2021. g., **būvuzraudzība** Firma L4.

Cilvēku iejaukšanās dabā, gūstot sev labumu, nekad nepaliek bez sekām. Un pienāk brīdis, kad jānovērš ietekme, jo daba protestē un sāk darīt pāri cilvēku apdzīvotajai videi. Ne vienmēr ir bijis bīstami dzīvot Ogres upes krastos, pirms Rīgas HES būvniecības šeit bija kā Dieva ausī – skaisti un mierīgi, kas raisīja pozitīvu noskaņojumu. Taču kāre pēc lētiem enerģijas resursiem līdz ar Rīgas HES būvniecību pamatīgi ietekmēja Ogres upes slaidos līkumus un tās ieteci Daugavā izcirta taisnu kā sālsstabu. Viss jau bija jauki – līdz pirmajiem plūdiem, tad atvērās acis un tika pamanīti reālie applūšanas riski un postījumi. Tāpēc Ogres dambim ir sena vēsture.

Jānis Biezais, Valkas meliorācijas vadītājs:

– Mūsu pieredze hidrotehnisko un citu industriālo objektu būvniecībā ir kaldināta vairāk nekā pārdesmit gadu. Gaujas upes aizsargdambis Ādažos, dambis Daugavpilī, atkritumu poligonu izbūve un rekultivācija, darbs Getliņos Jelgavas lidlaukā – tie ir tikai daži no mūsu aktuālajiem objektiem. **Izaicinājumi ikdienā ir pārsteigumi, kas projektu realizācijas gaitā rodami zemē vai ūdens akvatoriju gultnē. Lauvas daļa kopējā darba apjoma ir acij nemanāma, tā saistīta ar pamatīgu zemes izstrādi. Objektu īstenošanas laikā zem zemes esam atraduši sprā-**

dzienbīstamus priekšmetus, nemaz nerunājot par modernās civilizācijas piederumiem, un ūdens akvatoriju gultnes ir gluži kā makšķernieku veikala noliktavas. No ūdens ceļam ārā makšķeres, zābakus, laivu detaļas, murdus un visu ko citu – padomju laiku un mūsdienu mantojumu. Hidrobūvnieku darbs ir ļoti specifisks, tehnoloģijas šajā jomā nemaz tik strauji nemainās; cieņā ir speciālistu pieredze un spēja reaģēt uz dažādiem pārsteigumiem, kas sevi atklāj tikai būvniecības procesā. Vienmēr jāpatur prātā lielums X. Mums neder akla sekošana projektam, bet jāprot katrā objektā secīgi izvērtēt mūsu tuvāko un tālāko darbu riskus. Tortes augšdaļa ir hidrobūvju redzamā daļa, vieglākā daļa, bet zem zemes vai ūdens līmeņa sākas izaicinājumi un grūtības. Nevaram paredzēt, kā tas viss kopā uzvedīsies. Protams, pirms darbiem tiek veikta ģeoloģiskā izpēte, bet tā uzrāda tikai daļu risku.

Risku mazināšana

Ogres pilsētas daļas applūšana vai tās risks bija kļuvis par ikdienu vairāk nekā 10 gadu. Un tam bija divi iemesli. Viens no tiem – ledus sablīvēšanās pavasara ieskaņā pie dzelzceļa tilta pār Ogres upi. Otrs – kad sākas ledus iešana Daugavā, tas krājas kalniem pie autoceļa Rīga–Daugavpils Ogres upes nu jau mākslīgi mainītajā lejtecē. Rezultāts ledus sablīvējumiem – plūdi. Bija jāmeklē risinājums risku mazināšanai.

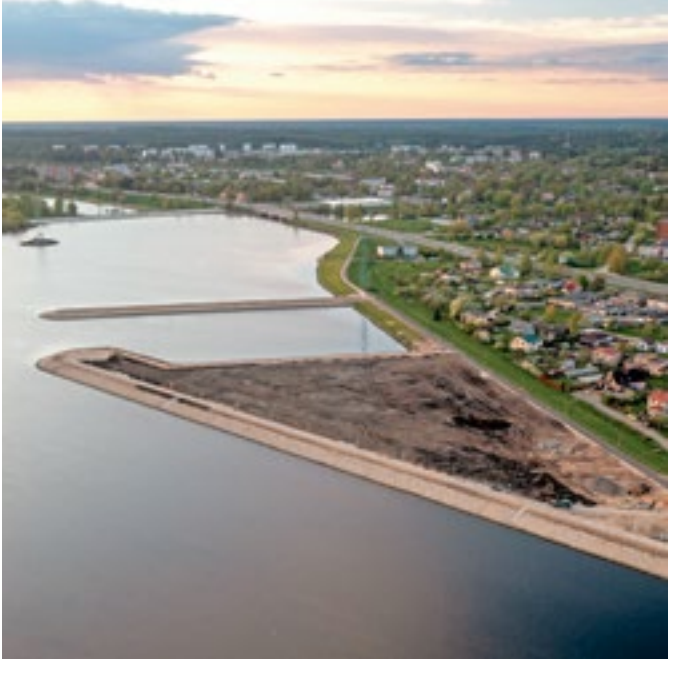

Straumvirzes dambja izbūves projektā Ogres upes lejtecē pašvaldības vadlīnijas ietvēra uzdevumu radīt labiekārtotu dambi, kas pasargātu Ogres upes krastus no applūšanas un nodrošinātu optimālu ledus iziešanu no Ogres upes Daugavā. Jāatzīmē, ka, sākot jau no Norupītes un Ogres HES, regulāri tiek pārbūvēti esošie dambji. Šogad izbūvētā straumvirze un pārvirzītā Ogres upes vecā gultne Rīgas HES akvatorijā pa labam sarunās ar spēcīgajiem Daugavas ūdeņiem, un tie iegūs plūdenu gaitu, pavasara nestie ledus gabali slīdēs garām Ogres upei uz jūru un neaizšķērsos upes ieteci Daugavā.

Pilsētnieku ērtības

Industriālās un hidrobūvniecības objektu realizācija apdzīvotās teritorijās nav pateicīgs darbs. Viss būtu vienkārši, ja varētu būvēt bez dažādām blakus lietām, bet šajā gadījumā vajadzēja pastāvēt līdzās un rēķināties ar pilsētnieku ērtībām, nemazinot viņu komfortu un neietekmējot ikdienas ritmu. Visi pievadceļi līdz objektam veda cauri pilsētai, tāpēc vajadzēja izstrādāt satiksmes organizēšanas plānu un to īstenot, bija jāiegulda resursi ielu ikdienas uzturēšanā – autoriepas, sasmērētas būvlaukuma dubļos, tos atstāj uz ielām. Netīrumi bija jāsavāc.

Māris Ostelis, Meliorprojekts projektēšanas grupas vadītājs:

– Projektēšanas uzdevums paredzēja nodrošināt optimālu ledus iziešanu no Ogres upes Daugavā un mazināt plūdu riskus Ogres pilsētā. Tika veikta hidrodinamiskā matemātiskā modelēšana vairākiem būves tehniskajiem risinājumiem, ja norisinātos dažādi palu un ledus apstākļu scenāriji. Projekta risinājumā tika paredzēts iztīrīt Ogres upes grīvu, veco upes piesērējušo lejteci Rīgas HES ūdenskrātuves teritorijā. Ar zemessūcēju izstrādāto grunti tika paredzēts iestrādāt straumvirzes aizsargmola ķermenī, vispirms izbūvējot norobežojošu konstrukciju no nešķirota dolomīta masas. Tika paredzēti arī būves nogāžu nostiprinājumi no frakcionētas dolomīta akmens masas. Tāpat tika paredzēta labiekārtojuma izbūve ar bruģētiem pastaigu celiņiem, apgaismojumu un soliņiem. **Jāatzīmē, ka gan projektēšanas, gan būvniecības laikā izaicinājums bija nestabilā pamatnes grunts. Lai gan tika veikti pamatnes sēšanās aprēķini, tas nebija viegli veicams darbs, un būvniekam nācās saskarties ar dažādiem izaicinājumiem būvniecības laikā. Taču būvnieks bija jau tehniski sagatavojies sarežģītākā posma veikšanai. Straumvirzes aizpildījums blīvēts gan ar statisko slodzi, izmantojot pievesto minerālgrunti, gan ar dinamisko slodzi, izmantojot būvniecības tehniku.** Lai arī būvdarbu gaitā mainījās būvnieks, objekts realizēts saskaņā ar mūsu izstrādāto projektu.

Arnis Bolmanis,
Firma L4 būvuzraugs,
būvuzraudzības grupas vadītājs:

– Kā pieredzējuši speciālisti iesaistījāmies jau būvprojekta izstrādes procesā, to uzraugot no savas puses. Straumvirzes siluetu veido trīsstūra formas būve, kuras vienam sānam zināmā attālumā piekļaujas vēl viens taisnas formas mols. Kā jau minēts, šeit bija izteikti slikti grunts apstākļi, dūņu komponente no upes izsmeltajā gruntī, kas tika bērta straumvirzē, veidoja lielu masu. Līdz ar to grunts, iemesta mola vēderā, ļoti slikti konsolidējās un ilgstoši bija mitra un nestabila. Lai paātrinātu grunts žūšanas procesu, tika pievienots minerālmateriāls. Tik un tā žūšana dažos iecirkņos noritēja īpaši gausi, kavējot darbus un neatbilstot prasībām pēc nestspējas pārbaudēm. Darbi uz priekšu virzījās pamazām, grunts pilnībā ieguva prasītos nestspējas parametrus, tos nosakot ar profesionālām laboratorijas iekārtām. Lai sekotu līdzi apjoma kustībai un būtu zināms, kur pēc ziemas, kad mitrums izsala, vajadzētu vēl piebērt materiālu, būvniecības laikā tika izveidotas pārdesmit deformācijas markas – mērījumi notika reizi nedēļā. Lietusūdens no moliem tiek novadīts caur izbūvēto drenāžas sistēmu.

MĀRIS OSTELIS

Lielākie projekti: parka Hanzas dārzs paviljons New Hanza rajonā parka teritorijā pie Laikmetīgās mākslas muzeja; dīķa tehnoloģija, drenāžas tīkli, laistīšana, 2018. g; valsts nozīmes ūdensnotekas Papes kanāls atjaunošana Rucavas pagastā, Rucavas novadā, 2019. g., zivju ceļa izbūve Rīvas upē, Jūrkalnes pagastā, Ventspils novadā, 2020. g.; Rail Baltica Starptautiskās lidostas Rīga dzelzceļa stacijas, saistītās infrastruktūras un estakādes būvprojekts, hidrotehnisko būvju daļa, 2020. g.

JĀNIS BIEZAIS

Vairāk nekā 20 gadu darba stāžs, absolvēta LLU, iegūstot hidroinženierzinātņu maģistra grādu. Sertificēts būvdarbu vadītājs un būvuzraugs, objektu klāstā galvenokārt hidrobūves, atkritumu poligonu rekultivācijas un ceļu būves projektu īstenošana: Vidzemes lielāko izgāztuvju rekultivācija, Ogres upes aizsargdambja visas 4 kārtas, aizsargdambju būvniecība visā Latvijā. Valkas meliorācija vadītājs. Uzņēmums ir viens no retajiem un pieredzējušākajiem hidrobūvju un rekultivācijas būvniecības jomā.

STRAUMVIRZE UN TĀS SASTĀVDAĻAS

Straumvirzes apjomu veido apvalnējums ar Ogres upes grunti, sanešu masas drazu un papildus pievestu minerālgrunti iekšpusē. Līdztekus straumvirzes būvniecībai ar liela gabarīta un jaudīgiem zemessūcējiem tika attīrīta Ogres upes gultne, un no upes iegūtā masa atbilstoši lietderīgi izmantota, uzpildot konstrukciju. Atsevišķos posmos būvniecību kavēja zemais ūdens līmenis, kas lika dīkstāvē nīkt zemessūcējam, kam nepieciešams dziļš ūdens, lai peldētu un pārvietotu lielus sasmēluma apjomus. **Nodrošinot apvalnējuma noturību, ārējais slānis veidots no 90–250 mm, nogāzēm izmantota 150–400 mm frakcijas dolomīta akmens masa. Kopumā objektā piegādātais nešķirota dolomīta apjoms ir 26 000 m³, dolomīta akmeņu apjoms nogāžu nostiprināšanai – aptuveni 10 000 m³, ar zemessūcēju izstrādātais un konstrukcijā iepumpētais grunts apjoms - 53 000 m³. Vēl virskārtas noturībai uz straumvirzes tika iestrādāti 26 500 m³ minerālgrunts.**

Mazinot hidrobūves silueta tehnoraksturu, straumvirzei pa perimetru izveidots labiekārtojums – pastaigu taka, apgaismojums un soliņi. Ja rīdziniekiem pietrūkst, kur Rīgā skatīt saulrietu pie upes, lai dodas uz Ogri! Būvniekiem, pašvaldībai un projektētājiem bija diskusijas par optimāla taku seguma izveidi. Šajā gadījumā grunti nebija iespējams noblietēt tik vienmērīgi, kā tas tiek izpildīts ceļu būvē, jo pamatne atrodas ūdenī un nav paredzamas ne kustības, ne sēšanās process. Ir iespējami dažādi scenāriji, bet to rādīs laiks. Iesegums, ko ir viegli labot un piemērot dažādām situācijām, ir bruģis. **Nākotnē rekreācijas zonai noteikti piekļausies laivu un jahtu piestātne, kas tiks izbūvēta straumvirzes iekšējā akvatorijā par prieku aktīvās atpūtas cienītājiem un ūdens baudītājiem.**

Nikolajs Sapožņikovs, Ogres domes sabiedrisko attiecību nodaļas vadītājs:

Ogres pilsēta atrodas Ogres upes lejtecē, pie tās ietekas Daugavā. Ogres upe ne vienu reizi vien ir sagādājusi pamatīgas raizes tās krastos dzīvojošajiem cilvēkiem, pārsteigdama ar lielākiem vai mazākiem plūdiem. Ogres iedzīvotāji ar upes kaprīzēm un plūdu riskiem rēķinās, taču tas nenozīmē, ka visu laiku būtu jāizjūt apdraudējums. Ūdeņi ir savaldāmi, un katru gadu pašvaldība ir veikusi dažādus pasākumus plūdu riska mazināšanai.

2013. gada pavasarī postošo plūdu rezultātā tika pārrauts aizsargdambis pilsētas privātmāju teritorijā pie Norupītes ietekas Ogres upē. Ledus gabalu un sniega masas krāvuma augstums krietni pārsniedza vidēja cilvēka augumu, turklāt tas stiepās vairāku simtu metru garumā. Ūdens un vižņu radītā spiediena dēļ tika pārrauts aizsargdambis, kā rezultātā nepilnas minūtes laikā applūda gan ielas, gan apkārtējās mājas. Lielos plūdus novērst nelīdzēja pat dažas dienas iepriekš veiktā ledus spridzināšana upes lejtecē. Applūda turpat 80 nami dzīvojamo māju rajonā. Ogres upe parādīja savu patieso spēku, ne tikai radot haosu, bet arī laupot kādas sirmgalves dzīvību. Vēlāk tika konstatēts, ka vecais dambis būvēts no hidrotehniskajām būvēm neatbilstošiem materiāliem un bijis kā pagaidu risinājums. Lai mazinātu Daugavas ietekmi uz upes palu noteci un plūdu risku, pašvaldība ķērās pie jauna aizsargdambja un modernas sūkņu stacijas izbūves, un 2014. gadā šīs nozīmīgās būves tika pabeigtas.

2018. gadā Ogres upe izrādījās krietni mierīgāka, taču sarūpēja Latvijā vēl nebijušu gadījumu. Ledus iešanas laikā prāvs vižņu apjoms tika stumts augšup pa dzelzceļa tilta malējo balstu līdz pat sliedēm. Sastumtajā masā pat iestrēga kravas vilciens, uz laiku apturot dzelzceļa satiksmi. Tomēr šajā gadījumā viss beidzās bez cietušajiem.

Līdztekus jau pieminētajiem darbiem un citiem pretplūdu pasākumiem tika meklēti cēloņi, kas palielina plūdu iespējamību upes lejtecē, nonākot pie secinājuma, ka ledus krāvumi krājas pie Ogres upes ietekas Daugavā, jo tālākai virzībai uz Daugavu, pareizāk sakot, uz Rīgas HES akvatoriju, tiem ceļš ir nogriezts. Izbūvējot aizsargmolu jeb straumvirzi pie Ogres upes ietekas Daugavā, Rīgas HES akvatorijā, tiks novērsti ledus sastrēgumi šajā teritorijā. 2017. gada janvārī pašvaldības dome piedalījās Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu konkursa Novērst plūdu un krasta erozijas risku apdraudējumu pilsētu teritorijās otrajā projektu iesniegumu atlases kārtā ar projektu Novērst plūdu un krasta erozijas risku apdraudējumu Ogres pilsētas teritorijā, veicot vecā aizsargdambja pārbūvi un jauna aizsargmola (straumvirzes) būvniecību pie Ogres upes ietekas Daugavā. Sākums bija veiksmīgs, Ogres novada pašvaldības pieteikums guva atbalstu un attiecīgi arī finansējumu projektā iekļauto pasākumu realizēšanai.

Zemkopības ministrs Kaspars Gerhards un Ogres novada domes priekšsēdētājs Egils Helmanis ir gandarīti – jaunā hidrobūve ļaus ogrēniešiem justies drošāk, divu upju sateces vietā dzīvojot.

JAUNAIS GĀJĒJU TILTS PĀR OGRES UPI

AGRITA LŪSE
Foto Ogres novada pašvaldības arhīvs

Pasūtītājs
Ogres pašvaldība,
projekts Meliorprojekts,
būvnieks Valkas meliorācija. Būvniecība 2019.–2021. g.,
būvuzraudzība
Firma L4.

Šopavasar Latvijai zīmīgā datumā 4. maijā – neatkarības atjaunošanas 31. gadadienā – pāri Ogres upei tika atklāts jaunais gājēju trošu tilts, kas ir viens no šobrīd Ogrē attīstītajiem vērienīgajiem infrastruktūras objektiem. Jāatzīmē, ka Ogre bija otrā pilsēta, kas 4. maijā pirms 31 gada uzvilka sarkanbaltsarkano karogu – virs tautas nama. Tilti vieno cilvēkus, tāpēc pēdējo gadu laikā jauni gājēju tilti ir tapuši gan Bauskā, gan pār Irbes upi, satuvinot cilvēkus un uzņēmējdarbības pakalpojumus abos upes krastos. **Ogres jaunā gājēju tilta atklāšanas brīdī 4. maija pēcpusdienā, ievērojot noteiktās distancēšanās prasības, pulcējās Ogres novada pašvaldības vadība un speciālisti, uzņēmuma Būvinženieris pārstāvji, kā arī iedzīvotāji. Jaunā tilta atklāšanā lenti pārgrieza Ogres novada domes priekšsēdētājs Egils Helmanis un ogrēnietis eksprezidents Raimonds Vējonis.** Svinīgajā brīdī ogrēnieši Antra Stafecka un Atis Ieviņš izpildīja dziesmas Brīvība pirmatskaņojumu.
Pašvaldības vadība pateicās būvniekiem par kvalitatīvi izpildīto darbu un pauda gandarījumu par jauno satiksmes infrastruktūras objektu, kas, savienojot Ogres upes krastus, būtiski paplašinās iedzīvotāju ikdienas pārvietošanās un pakalpojumu izmantošanas iespējas. Jauno tiltu iesvētīja Ogres Evaņģēliski luteriskās baznīcas mācītājs Mārtiņš Kalējs un Ogres Trīsvienības baptistu draudzes mācītājs Dainis Pandars.

Kādu vēstījumu ievietoja kapsulā

Pagājušā gada augustā (2020), kad pie viena no topošā tilta balstiem tika iemūrēta kapsula ar vēstījumu nākamajām paaudzēm, SIA Būvinženieris valdes priekšsēdētājs Vladimirs Makarovs uz jautājumu, vai tilts tiešām tiks uzbūvēts līdz nākamā gada 4. maijam, atbildēja lakoniski: – Noteikti! Atbilde bija pārliecinoša, darbi arī. Laika kapsulā tika ievietots īpašs vēstījums, ko parakstījis Ogres novada pašvaldības domes priekšsēdētājs Egils Helmanis un SIA Būvinženieris valdes priekšsēdētājs Vladimirs Makarovs, tilta izbūves vietas attēls tobrīd un jaunā tilta vizualizācija, pastkarte ar Ogres upes ainavu, tajā nedēļā iznākušā novada pašvaldības informatīvā izdevuma Ogrēnietis eksemplārs, kā arī pārnovadu laikraksta Ogres Vēstis Visiem 21. augusta numurs, kas liecinās par aktuālākajiem novada notikumiem laikā, kad sākta tilta būvniecība.

Izpēte un būvniecība

Tilta būvniecība tika sākta 2020. gada 22. augustā, Ogres pilsētas svētku laikā. Tā garums ir 120 m, platums – 1,5 m, un tilta siluetu veido 3 tērauda konstrukciju laidumi.
Valdes priekšsēdētājs Vladimirs Makarovs: – **Tilta izbūvē izmantota urbpāļu tehnoloģija – balsti izbūvēti urbpāļos, kas nodrošinās balstu slodzes izturību pavasaros, kad notiek ledus iešana.** Būve izmaksāja 1 309 311 eiro. Sākotnēji bija plānots jauno tiltu novietot tā, lai tas savienotu Indrānu ielu

un Rūpnieku ielu, bet būvprojekta izstrādes gaitā, veicot teritorijas priekšizpēti un izvērtējot tilta izbūves tehniskos kritērijus, projektētāji par piemērotāko vietu tilta izbūvei atzina posmu no Indrānu ielas līdz Peldu ielai.
Būvdarbi risinājās arī ziemas apstākļos, ne sniegs, ne sals netraucēja veikt gājēju tilta būvdarbus – tie sekmīgi turpinājās, tiltam ar katru dienu iegūstot konkrētākas aprises, un nevienam nebija šaubu, ka jaunā būve kādā skaistā dienā savienos abus Ogres upes krastus teritorijā starp Jāņa Čakstes prospektu un Ogres ielu. Vēl šajā pavasarī uz abos upes krastos izbūvētajiem balstiem tika novietotas tilta konstrukcijas, būvnieki turpināja veikt projektā paredzētos darbus, lai jau šajā pavasarī iedzīvotāji varētu sākt izmantot jauno tiltu tam paredzētajam mērķim. Ogres iedzīvotāji aktīvi sekoja līdzi tilta būvniecībai.

Pilsētas daļas apvienojas

Gājēju trošu tilts savieno Pārogri ar Rībelītes apkaimi, krietni paplašinot iedzīvotāju ikdienas pārvietošanos no Ogres pilsētas individuālās apbūves teritorijām Pārogrē, tajā skaitā dārzkopības biedrības Lašupes, kas iekļauta pilsētas administratīvajā teritorijā, un nokļūšanu uz autobusu pieturām otrā upes krastā, lai ar sabiedrisko transportu dotos uz pilsētas centru, kur pieejami viņiem nepieciešamie pakalpojumi, kā arī varētu iepirkties otrpus upes esošajā veikalā.
Līdz ar tilta izbūvi veidojas arī vienots pastaigu un velomaršruts. Tas ir 3,5 km garš apļveida maršruts abpus Ogres upes krastiem. **Tas ved pa Ogres Krasta promenādi un J. Čakstes prospektu, paverot burvīgu ainavu uz upes plūdumu un tās krastiem. Ogres upe tagad šķērsojama divās vietās – pa arkveida tiltu un jauno gājēju tiltu, tādējādi ļaujot apskatīt abus upes krastus. Lai pastaigu padarītu izzinošāku, cilvēki tiek aicināti noklausīties audiogida stāstus par maršrutā esošajiem objektiem: Ogres upi, koka laipām, karavīru kapiem, bijušo sanatoriju Saulstari un Ogres estrādi. Audiogida stāsti pieejami bezmaksas mobilajā aplikācijā Ogres novadnieks sadaļā Tūrisms.**
Vienlaikus ar tilta būvdarbiem ir veikti arī Ogres upes krastu labiekārtošanas pasākumi, kas pilsētniekiem un viesiem paplašina iespēju būt tuvāk dabai.

Ogres novada domes priekšsēdētājs Egils Helmanis iepazīstina Saeimas priekšsēdētāju Ināru Mūrnieci ar Ogres jaunākajām būvēm.

TEHNISKĀ SADAĻA

Tilta shēma – 3 laidumu tilta konstrukcija ar balstiem applūšanas teritorijā. Galvenais laidums, kas pārsedz upes pamatgultni (starpbalsti izvietoti ārpus pamatgultnes), ir veidots kā iekārtas konstrukcijas tilts ar laidumu starp balstīšanas asīm 90 m. Galvenā laiduma konstrukcija – divās trosēs (attālums starp trošu centriem 2,5 m) iekārta laidumu konstrukcija. Pakari no pilna šķērsgriezuma apaļtērauda stieņiem, kuriem piestiprinātas garensijas (dubulta T profila tērauda H=450 mm sijas). Laidumu konstrukciju garumi abos krastos vienādi, L=15 m. Starpbalsti veidoti no monolītā dzelzsbetona uz urbpāļu pamata.

Urbpāļi iedziļināti līdz labam dolomītam. Enkurbalsti veidoti no monolītā dzelzsbetona, kas balstīti uz dabīgā pamata upes kreisajā krastā un uz dambja uzbēruma upes labajā krastā. Galvenā laiduma piloni no tērauda caurulēm d=500 mm, caurules sieniņas biezums 25 mm. Piloni nostiprināmi pie balsta masīvā iebetonētiem enkurstieņiem ar augstas stiprības skrūvēm. Tilta konstrukcijai jāiztur 5 kN/m^2. Lai būtu nodrošinātas vides pieejamības prasības, upes labajā krastā ir pieslēgšanās pie Ogres ielas ar slīpumu, kas nepārsniedz 5% garenslīpuma.

KARIEŠU MEISTARA NAMA ROKOKO PORTĀLS

Foto VNĪ arhīvs

UNESCO Pasaules kultūras mantojuma atjaunošanas programmas ietvaros jaunu elpu ieguvusi Farmācijas muzeja mājvieta **Riharda Vāgnera ielā 13,** Rīgā. **Pasūtītājs** VNĪ, **izpēte** un arhitektūras **projekts** Arhitektoniskās izpētes grupa (AIG), **arhitekts** Artūrs Lapiņš.

Ēka ir ievērojama ar Kariešu meistara nama rokoko portālu un grezno durvju komplektu, kas kā spēcīgs dekoratīvs akcents centrēts ēkas simetrijas asī. Ap 1770. gadu greznā rokoko stila portāla ārdurvis veidojis kokgriezējs J. Meijers, kurš Rīgā ieradies 1761. gadā no Dancigas. Ēku noslēdz augsts, ar holandiešu tipa kārniņiem segts jumts. 19. gs. tajā mitinājies kariešu meistars Goblens. Padomju laikā ēkā bijuši komunālie dzīvokļi.

3. vieta konkursā
Latvijas Būvniecības Gada balva 2020
nominācijā
Fasāžu atjaunošana.

18. gadsimta rokoko stila ēkai VAS Valsts nekustamie īpašumi (VNĪ) vadībā atjaunota ārējā fasāde, logi un ieejas portāls ar greznajām ieejas durvīm, kā arī ēkas ilgtspējīgai saglabāšanai atjaunota lietusūdens novadīšanas sistēma. Restaurācijas darbi tika sākti 2020. gada jūnijā un pabeigti pusgada laikā. Farmācijas muzeja ēka atrodas Vecrīgā, 18. gadsimta vidū nams piederēja H. Bolam – šajā laikā ēka arī ieguvusi pašreizējo apjomu. Tās pirmais stāvs izmantots amata meistara darbnīcas vajadzībām, otrais stāvs ticis apdzīvots. 1766. gadā īpašuma vērtība bijusi 4485 Alberta Valsts dālderi.

Ēkas arhitektoniski mākslinieciskajā izpētē, ko VNĪ uzdevumā veica restaurācijas speciālisti un pētnieki SIA Arhitektoniskās izpētes grupa, secināts, ka ēka būvēta vietā, kur kādreiz bijis Rīdzenes upes krasts, ar ko daļēji izskaidrojama ēkas nevienmērīgā sēšanās gruntsapstākļu dēļ. Gruntsgabals atrodas pilsētas t.s. iekšvaļņu teritorijā, kurā kopš 16. gadsimta tika celtas koka ēkas, bet pēc 1689. gada ugunsgrēka – mūra nami. 17. gadsimta beigās, kad pār Rīdzenes upi tika ierīkoti 6 tilti, apbūve šajā rajonā kļuva intensīvāka. Jau šajā laikā gruntsgabalā atrodas mūra ēka ar trijām logu asīm.

Projektā tika iekļauti risinājumi ēkas ielas un pagalma puses fasāžu apmesto daļu atjaunošanai, kā arī jumta izbūvju ārējo plakņu, logu un durvju ieejas portāla restaurācija, esošās lietusūdens noteksistēmas nomaiņa un lietusūdens savākšanas risinājums pagalmā. Fasāžu krāsošana – attiecīgi krāsu pasei.

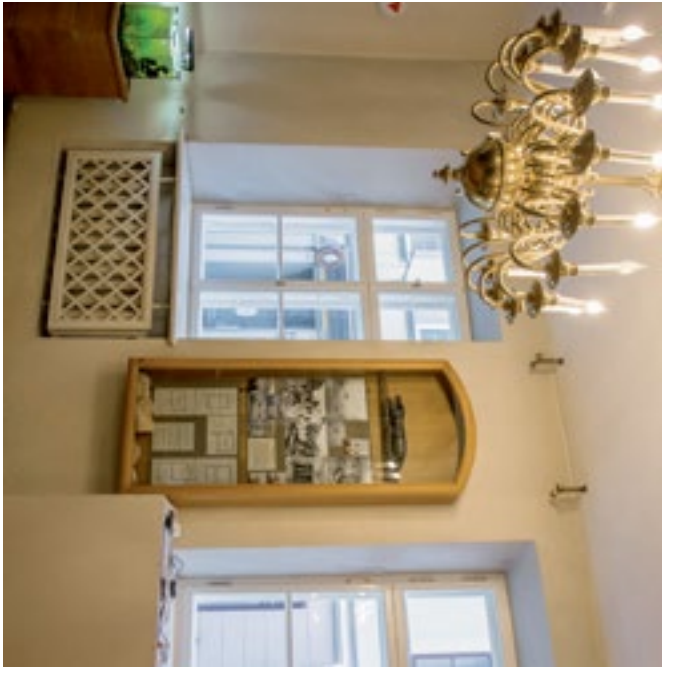

ilgtspējība arhitektūrā, būvniecībā, dizainā 2021

Organizē

BUILDING DESIGN and CONSTRUCTION COUNCIL
BDCC

Ekonomikas ministrija

Būvniecības valsts kontroles birojs

ilgtspējīgākā **ēka**
ilgtspējīgākais **labiekārtojums**
ilgtspējīgākais **projekts**
ilgtspējīgākā **studentu ideja**

Termiņš pieteikumiem **2021. gada 14. jūlijs**
Konkursa nolikums – www.buvniekupadome.lv

Atbalsta

LuxControl

Schneider Electric

LAIKMETĪGS HITS PAR MŪŽVECO ALU

INĀRA GAUJA, Mg. art
Foto Emīls Ozoliņš

3. vieta konkursā
Latvijas Būvniecības Gada balva 2020
nominācijā
Pārbūve.

Restorāns Two More Beers.
Platība iekštelpās 350 m² + 240 m² terase Jāņa sētā. Kopējā ietilpība 230 sēdvietas. Restorāna **koncepcija** un menedžments Jānis Nīkrencis, Eduards Jakuševskis, SIA Horeca Development Group. **Vēsturiskā izpēte** SIA AIG. **Arhitektūra** Palasta Arhitekti, Juris Bērziņš. **Būvniecība** SIA Homeland Būve, SIA HBS Limited. **Interjers** SIA XYO, Anda Ozoliņa. **Grafiskais dizains** Ilze Krastiņa. **Koka darbi** SG partneri. **Mēbeļu metāla konstrukcijas** Lineall Group. **Mīkstās mēbeles** Salons Lett (SIA Sencis). Krēsli Lightup. **Gaismas ķermeņi** Mooi, Gaismas maģija. **Grīdas segumi** salons Objekts. **Skaņa un video** Rock Distribution. **Būvuzraudzība** Būvuzraugi LV

BEER

Konventa sētas vēsturiskajā ansamblī izvietotā viesnīcu kompleksa atjaunošanas ietvaros nesenu pārbūvi piedzīvojušas arī restorāna telpas – pērn martā atvērts jauns **alus restorāns Two More Beers. Vizuālais koncepts veidots ar mērķi radīt svaigu, izteikti mūsdienīgu un pietiekami izsmalcinātu skatījumu uz mūžvecā alus kvalitātēm, paplašinot tipisko alus lietotāju auditoriju elegances un jaunības virzienā.** Pa pērn atļauto restorāna aktīvās darbības laiku Two More Beers jau ir kļuvis par interneta vietnes Tripadvisor ieteikumu numur viens Rīgā.

Zem Zobenbrāļu zīmes

–Kad savā īpašumā ieguvām restorāna un viesnīcu kompleksu, sapratām, ka, neraugoties uz izcilo novietojumu Vecrīgā un vietas vēsturisko vērtību, **telpas galīgi neatbilst mūsdienu prasībām ne funkcionālā, ne vizuālā komforta ziņā, – stāsta Jānis Vilisons, AS AmberStone Group investīciju vadītājs. – Tāpēc nekavējoties ķērāmies pie situācijas uzlabošanas.** Mūsdienu prasībām atbilstošs restorāns esošajā telpiskajā situācijā nebija iespējams. Bija nepieciešama fundamentāla iejaukšanās, tālab tika veikta vēsturiskā ekspertīze, lai saprastu plānojumā pieļaujamo manevru iespējas. Izpēte dokumentāli apstiprināja, ka telpās atrodas ievērojams 13. gs. mūra sienas fragments – Zobenbrāļu ordeņa pils paliekas, kam dažādos vēstures periodos piebūvētas citas sienas.

Pašsaprotami bija nojaukt pēdējo gadsimtu uzslāņojumus, koncentrējoties uz pagājušo aizlaiku klātbūtnes eksponēšanu, reizē maksimāli uzlabojot uzturēšanās komfortu šajā vidē gan no estētikas, gan telpas mikroklimata viedokļa. Tika nomainītas visas komunikācijas, ieviesta jaudīga un pārdomāta ventilācijas un kondicionēšanas sistēma, **tādējādi vēsturiskā čaula tagad piepildīta ar mūsdienu tehnoloģijām kvalitatīvai videi, lai ik dienu šī vieta apmierinātu līdz 500 viesu.**
Restorāna galvenais piedāvājums ir alus, ap to veidojot pārējo stāstu – gan ar bagātīgu pamatēdienu un uzkodu klāstu, gan idejai atbilstošu telpu stilistiku. Investori lepojas, ka telpās atraduši vietu 10 televizoriem ar iespēju katrā raidīt citu sporta kanālu, netraucējot blakus telpās notiekošajam, un uzsver augsti kvalitatīvo Yamaha Pro autonomās apskaņošanas un video signāla risinājumu.

Plānojuma nianses

Telpu plānojums tika būtiski mainīts, lai padarītu vidi plašāku un ērtāku, nesošās konstrukcijas pēc nepieciešamības papildinot ar slodzei atbilstošiem metāla balsta elementiem. Restorānam ir trīs ieejas – no Konventa sētas viesnīcas
puses, no Jāņa sētas caur terasi un no Kalēju ielas. Telpās izveidotas vairākas funkcionālās zonas: bāra zona, divas atsevišķas telpas,

kuras var pielāgot privātiem pasākumiem, un vēl visai plaša zāle ar tūristu grupām pielāgojamu maināmu sēdvietu izvietojumu. Starp zonām tranzīta daļās izvietoti galdi steidzīgākiem apmeklētājiem. Zonas cita no citas ir atdalāmas ar bīdāmiem caurredzamiem koka līstīšu paneļiem, organizējot nepieciešamo savrupības pakāpi, taču nezaudējot saikni ar pārējām telpām.

Interjers seko Vecrīgas raksturīgajam stilam

Interjers veidots pakārtoti Vecrīgas telpu dotajiem lielumiem – akmens un ķieģeļu mūra atsegumiem un ierobežotam griestu augstumam –, papildinot šos raksturlielumus ar izteikti laikmetīgu pievienoto vērtību. Telpas rāda, ka pilsētas senākā daļa nav tikai iekonservēta pagātne, bet bija un ir mūžīgā attīstībā, kur arvien jauni risinājumi uzslāņojas iepriekšējiem. Visas jaunās metāla inženierkonstrukcijas ir izceltas ar zīmola grafiskajā identitātē patapināta spilgti sarkana toņa krāsojumu, akcentējot laikmetīgās un senās vizuālās valodas dialogu. **Dizaineres Andas Ozoliņas sāpe ir fakts, ka ne visu vizuāli vērtīgo vēsturisko substanci izdevās iekļaut jaunajā interjerā – bija jāatsakās no vēsturisko dēļu griestu eksponēšanas skaņas izolācijas un ugunsdrošības būvnormatīvu izpildes labad. Tas man bija kā iebetonēt sirdi, – izsakās dizainere, – visur vecajā pasaulē restorānos redzami seni koka griesti, taču pie mums Vecrīgā normatīvi to nepieļauj.**

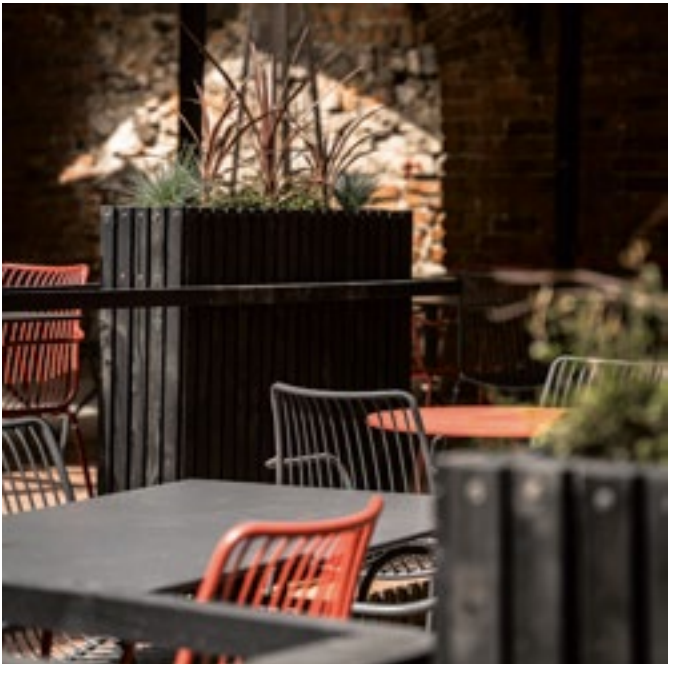

Toties laikmetīgā dizaina pienesums ir rūpīgi atlasīts un veidots ar materiāliem un paņēmieniem, kas spēlētos ar priekšstatiem par senu alus pagrabu – koksne ar raupju faktūru, tumši piesātināti silti toņi, īsts metāls, rūsa... **Dizainere rūpīgi izsvērusi robustas un izsmalcinātas vides iespaida samēru, tradicionālā un laikmetīgā skatījuma dialogu.** Visapkārt telpām senie mūri papildināti ar koka paneli izteikti mūsdienīgā stilā – no šaurām, melni beicētām līstītēm, ieviešot robustajā sākotnējā vidē smalku lineāru ritmu. Šis ritms un līstīšu paņēmiens izmantots arī telpas sadalošajās ažūrajās bīdāmajās plaknēs. Savukārt telpās, kuras savieno zāles, garā frontē vērojama senā akmens mūra siena, vizuāli sadalīta ar vertikāliem melno koka līstīšu paneļiem, kuru apakšdaļā integrēts galds kā paceļama un nolaižama paneļa daļa, ļaujot pēc vajadzības improvizēt galdiņu skaitu. Katra galda tuvumā pie sienas eksponēta atraktīva pudeļu atvēršanas ierīce.
Svarīgu lomu telpu dizaina veidolā spēlē izteiksmīgas mūsdienīgas formas liekti līmētā saplākšņa krēsli ar riekstkoka finierējumu un melnu ādas sēdekli. Liektās formas iecere saistāma ar alus mucu apaļumu, tonalitāte – ar alus mucu koksni. Krēsli ir tie, kas citādi askētiskajai telpai piešķir vīrišķīgas elegances raksturu. Kontrastējoši robustā stilā risināti galdi – ar melni beicētu vai citās telpās riekstkoka tonim pietuvinātu birstētas faktūras oša koka dēļu virsmu, iesēdinātu smagnējā melnā metāla apmales rāmī. Uz grīdas ir dēļu imitācijas vinila segums ar mēbelēs izmantotajai melnajai koksnei radniecīgu virsmu un gaiša nodiluma efektu dēļu kantēs, kas mērķtiecīgi papildina telpas ritmiku, dzīvīgumu, piesātinājumu. Vēsturiskie koka griesti jau minēto funkcionālo normatīvu izpildes labad papildināti ar skaņas izolāciju, apšūti gludi un nokrāsoti interesantā tumšpelēkā tonī. Atraktīvus tos padara vintāžas prožektoru tipa gaismekļi, piešķirot alus baudīšanas norisēm tādu kā skatuvisku izpausmi, atsevišķās kompānijas ieraugot kā teātra vai kino mizanscēnās.

Bārs un tā papildinājumi

Garās bāra telpas abos galos ir izveidotas efektīgas dekoratīvās sienas, apšūtas ar perforētām rūsināta metāla loksnēm, papildinātas ar integrētu apgaismojumu un metāla plauktiem. Uz tiem izvietotas skandināvu dizaina stikla trauku grupas alus pudelēm raksturīgos toņos un koka cilvēku figūriņas dažādās komiski sižetiskās pozās par alus darīšanas un dzeršanas izdarību tēmu. Mīksto mēbeļu atzveltnes pie dekora sienas un spilveni veidoti no govsādas imitācijas, tonāli sasaistot ar rūsaino metāla sienu un tiklab pašas alus dziras tonālo gammu. Sēdekļu daļa apvilkta ar rupjas faktūras pelēcīgu mēbeļaudumu. Pārējo metāla konstrukcijas dīvānu atzveltnēs un spilvenos ieviests sīki ģeometrisks raksts. Servantu mēbeles telpā pilnībā vizuāli saplūst ar koka līstīšu panelējumu, izceļot uz tām novietotās košsarkanās ēdienkartes. Pie sienas šeit vēl daži metāla plaukti alus tematikas grāmatām un telpaugiem. Pārējās sienas arī citās telpās vietām papildina alus restorāna konceptam atbilstoši dekori – alus mucu vāku replikas ar roku zīmētiem dažādiem grafiskiem uzrakstiem, atgādinot par šīs vietas identitāti.

Niša privātiem pasākumiem lielās telpas vienā galā aiz bīdāmas starpsienas iecentrējas ap lielu apaļu koka galdu ar melni beicētu grozāmu postamentu uzkodām. Centrēto efektu vēl vairāk izceļ eleganta griestu lampa ar apaļīgas formas ažūru metāla abažūru intīmai kamerstila gaismai. Fona apgaismojuma lomu šeit pilda izgaismotā rūsinātā dekoratīvā siena.
Bāra letes zona telpas vidusdaļā izcelta ar iestādes zīmola spilgti sarkano – gan sienu un pārsedžu stiprinājuma metāla konstrukcijās, gan bāra krēslu ādas tapsējumā un trauslo metāla rāmju krāsojumā. Letes priekšā redzama atšķirīga grīdas seguma josliņa – kompozicionāla atsauce uz blakus esošajām gaiteņu zonām, kur monohromās ģeometriska raksta un formas flīzes izpaužas visā pilnībā, piešķirot šīm telpām atšķirīgu raksturu un pašvērtīgu fonu augstumā piepaceltajām galdu un krēslu grupām. Sēdmēbeles arī šeit ir izteikti ērtas, ar ādas tapsējumu uz trausla metāla karkasa, vieglas, gandrīz lidojošas.
Vēsturiskā akmens mūra siena šeit papildināta ar smalkas formas laikmetīga dizaina sienas lampām fokusētai gaismai, kārtējo reizi tīkami izspēlējot melnā metāla vizuālās iespējas pat abažūrā.
Citā zālē, kas arī nošķirama atsevišķai kompānijai, dominē izteikti garš krogus galds, kam virsma veidota no superplata oša koka dēļa ar robusti dabiskām, neapstrādātām malām, un kas papildināts ar elegantajām rieksta finiera sēdmēbelēm. Šajā telpā restorāns piedāvā dažādas ar alus tradīcijām saistītas aktivitātes un atraktivitātes.

JĀNIS VILISONS

Viesmīlības pieredze iegūta, vairāk nekā 10 gadus strādājot atzītākajās viesnīcās Londonā un vadot viesnīcu projektus arī Latvijā. Pirms viesmīlības nozares ilgstoši nodarbojos ar nekustamā īpašuma attīstību Latvijā. Darbavietas Londonā – The Ritz London, Corinthia Hotel London. Projektu vadība Latvijā – viesnīcas Rixwell Konventa Sēta pārņemšana un rekonstrukcija, restorāna Two More Beers izveide,viesnīcas Rija VEF Hotel iegāde un attīstība, ēkas Pils ielā 13 projektēšana viesnīcas vajadzībām, ēkas Tirgoņu ielā 1 projektēšana viesnīcas vajadzībām, viesnīcas Rija Old Town Hotel Tallinā rekonstrukcija. Iegūts bakalaura un maģistra grāds uzņēmējdarbībā Latvijā RTU un maģistra (Global MBA) grāds Londonas Metropolitēna universitātē.

Griestu gaismekļi – atkal smalks metāla režģa izmantojums. Telpas sānos – līstīšu paneļos integrēti paceļami papildgaldi.
Padomāts arī par stila detaļām – galda salvešu un garšvielu trauku paplātes ir speciāli veidotas koka dizaina lietas. Īpašās koka bļodās uz galda vienmēr ir rieksti un standziņas gaidīšanas brīžu aizpildīšanai.
Pagalmā autentiskajam bruģa līmenim pakārtotajās dažāda augstuma terasēs uz sarkano ķieģeļu grīdas izceļas melnas un košsarkanas smalkas, trauslas metāla mēbeles kontrastam ar senlaiku vidi. Terases iezonē puķu kastes iekštelpu sienas paneļa augstumā un melno līstīšu ritmā, veidojot vienotu vizuālo tēlu.
Apmeklētāju baudai te tiek piedāvātas 100 dažādas alus šķirnes, turklāt puse ir vietējo ražotāju. 23 šķirnes tiek piedāvātas izlejamā veidā tieši no mucas. Telpu dizainu veidojot, tiecāmies pēc maksimāla īstuma materiālu izvēlē un centāmies iespējami daudzos risinājumos iesaistīt vietējos ražotājus, – uzsver Jānis Vilisons.

ANDA OZOLIŅA
Absolvējusi RTU APF, radījusi dizainu veikaliem Komforts, restorānu tīklam Vairāk saules, Riviera, Itallisimo, TheCatch, Maskavā Kabuki, privātmāju interjerus, Dr. Mauriņa klīnika, restorāns MUUSU, bistro Ogle, restorāns Two More Beers.

SERGEJS FROLOVS
Būvniecībā strādā kopš 2003.gada, pieredzējis būvuzraugs, Būvuzraugi LV vadītājs. Izglītība – maģistra grāds būvniecībā un maģistra grāds ekonomikā. Konventa sētas pārbūves laikā būvuzraudzību veica Būvuzraugi LV.

KARALIS SAULE – **DZELTENAIS** KRĒSLS

Dzeltenais nav tikai modes untums, dzeltenais rada prieku, enerģiju – un ir iederīgs daudzos interjeros kā akcents. Eleganta kombinācija ar balto. Iesēdieties ISKU mēbeļu salona dzeltenajos krēslos FOX un ROSARIO un sapratīsiet, ka tie ir ne tikai skaisti – izcilais komforts rada arī vēlmi ik vakaru ļauties tajos mierpilnai relaksācijai.

Pieejami gan no auduma, gan ādas, gan ar kāju balstu, gan bez tā. www.isku.lv, bet vislabāk apciemojiet ISKU salonu DECCO CENTRS Katlakalna ielā 6d, Rīgā.

SARKANIE UN **ZAĻIE** DIMANTI

Laujieties krāsu priekam – sarkanais un zaļais atsvaidzina. Laika pārbaudītas vērtības, kā ISKU dizaina ikona krēsls BIG HUG un krēsls INKA, sniedz patiesas ērtības – un tās ir pieejamas par samērā demokrātisku cenu. Luksusa sajūtai noderēs krāsainā kristāla glāzes no salona LUCIDUS (ražotājs Cristallerie de Montbronn).

Fotosesijas vide – salons ISKU,
stils – Gunita Jansone,
foto – Aleksandrs Kendenkovs

DARBA VIDE SAJŪTU ĒRTĪBĀM – **VASTINT LATVIA BIROJS**

INĀRA GAUJA, Mg. art
Foto Filips Rudolfs Šmits

ILGTSPĒJĪGĀKAIS
PROJEKTS
balva
lases
gada
energoefektīvāka
BŪVE
Latvijā

Biroja platība 293 m². Darba vietu skaits 18. Telpu funkcionālais zonējums Oļegs Nikitins. Interjera arhitekts Ilja Rogožkins, Arplan. Interjera dizainere Regīna Marija Astahova. Dabiskie augi Hercs Flora un Zars–R. Mākslīgie augi Inbloom. Mēbeles un dizaina apgaismojums Ikea, Thomson Furniture, Moon Division, Nakts Mēbeles, AJ Produkti. Projekta makets Jānis Mūzis. Aksesuāri Ikea, Alandeko, H&M. Akustiskie paneļi Thomson Furniture, ProVision Baltic. Skaņas un prezentācijas aprīkojums ProVision Baltic.

Birojs un gadalaiki

Pasaulē turpina attīstīties tendence domāt par biroju nevis tikai kā par darba telpu, bet kompleksi kā vidi, kam ir jānodrošina darbinieku labsajūta, produktivitāte un piederības sajūta uzņēmuma vērtībām un mērķiem. Arī šeit rūpes tieši par kompānijas darbiniekiem un viņu ērtībām bija galvenais pasūtītāja noteiktais princips interjera veidošanā. Telpas ir gana plašas attiecīgajam darbinieku skaitam, tāpēc bija iespējams koncentrēties ne tikai uz darba zonām, bet radīt arī pietiekami daudzveidīgas rekreācijas zonas.

– Mēs veicām darbinieku anketēšanu par to, kādu viņi vēlas sava darba vidi, un konsultējāmies ar viņiem visu projekta īstenošanas laiku, – stāsta šī projekta dizainere **Regīna Marija Astahova.**

– Uzdevumu primāri rūpēties par darbiniekien un viņu ērtībām mēs atrisinājām, izveidojot fiziskā un mentālā komforta zonas, kā arī radot dabas klātbūtnes sajūtu biroja telpās. Īpašu uzmanību pievērsām daudzveidīgu augu izvietošanai koplietošanas telpās un kabinetos, dabisku krāsu, faktūru un pat ainavas izmantošanai interjerā. Darba vietas birojā izvietotas tā, lai katram darbiniekam būtu iespēja vērot laikapstākļu un gadalaiku maiņu aiz loga.

Pieaicinot interjera dizaineri, jau bija izbūvēts atvērtā tipa birojs, iebūvēta virtuves iekārta un paredzēta vieta plašam atpūtas vestibi-

lam. Uzņēmuma vadības kabineti bija atdalīti ar stikla starpsienām. Telpu apdare veikta atbilstoši visa biroju kompleksa multifunkcionālajām prasībām. Interjera dizaina uzdevums bija padarīt šo vidi atraktīvu un daudzveidīgu, lai cilvēkiem, kas šeit strādā garas darba stundas, būtu pietiekama komforta iespējas. Nepārtraukta, ilgstoša atrašanās atvērtā plānojuma telpā ar 16 darba vietām var kļūt emocionāli saspringta, tādēļ svarīgi radīt pietiekami daudzveidīgas palīgtelpas, lai variētu vides iespaidus.

Zaļš – tas nozīmē relaksēts

Relaksācijas iespēju topā šajā birojā ir unikāla zaļā istaba, kas īstenota sadarbībā ar profesionāļiem no Inbloom.
– Par zaļo istabu mēs saucam piecu kvadrātmetru telpu, kur sienas pilnībā klāj augi, radot nelīdzenas meža ainavas iespaidu, – stāsta Regīna Marija Astahova. – Tā ir īsta oāze, kas piepildīta ar daudzveidīgām zaļā nokrāsām, maigām lapu un sūnu faktūrām un svaiga tropu meža gludajām platajām lapām. Saules gaismu izkliedē kupla dzīvā palma. Šeit var ērti iekārtoties uz dīvāniņa vai rotangpinuma krēslā un relaksēti ieklausīties putnu balsu, meža šalku, strauta čalu audiofonā, kas te netraucē veikt telefonsarunas un strādāt. Darbinieki stāsta, ka tā ir viņu iecienītākā vieta birojā, jo saspringtā darba dienā palīdz relaksēties.
Zaļā istaba izbūvēta atvērta plānojuma darba telpas stūrī ar lieliem stūra logiem. Tajā ir apzaļumotas divas sienas un griesti, veidojot vizuāli pārdomātu mākslīgo augu saspēli ar dabisko palmu.
Sidnejas zinātnieki esot izpētījuši, ka atrašanās atsevišķā, viscaur apzaļumotā telpā spēj pazemināt atklātā plānojuma biroja darbinieka stresa līmeni pat par 60% – tas pierāda, ka šādu telpu esamību biznesa vidē nevar uzskatīt par neracionāli izmantotu biroja platību, bet gan tālredzīgu, uz indivīdu vērstu biznesa domāšanu.

Plānojuma detaļas

Atgriežoties pie plānojuma – ienākot birojā, uzreiz nokļūstam pie gaišas, atklātas **pulcēšanās telpas**, kas kopīga klientiem un darbiniekiem. Līdzās – ar šķērssienu nodalīta virtuves zona, otrpus ieejai – ar stiklotām starpsienām nodalītas uzņēmuma vadības telpas. Pulcēšanās telpa sākotnēji nebija populāra, jo to ieskauj caurredzamas stikla sienas. Lai panāktu vairāk privātuma, bet nezaudētu caurskatāmību, dizainere **papildināja kabinetu stikla starpsienas ar daļēji caurredzamiem tīri baltiem aizkariem** akurātā krokojumā. Starp vadītāju kabinetiem ērtā gaitenī izvietots aktuālā Lindenholmas rezidenču un Business Garden biroju kompleksa makets tīri baltā un koka tonī, papildināts ar iespēju izgaismot tā atsevišķas sekcijas. Maketa pamatnē iestrādātas atvilktnes reklāmas materiāliem. Aizkari palīdz nodrošināt privātumu arī šajā biroja zonā, distancējot maketa aplūkošanas iespēju no kabinetos notiekošā.
Savukārt pulcēšanās telpa tika papildināta ar prāvu zaļo augu barjeru, ko izveidoja Hercs Flora profesionāļi. Blakus šim sulīgajam zaļumam atrodas mīksto mēbeļu un atraktīvu griestu gaismekļu

grupa, papildināta ar mājīgu paklāju. Otrā telpas pusē ir apspriežu galds, virs kura griestu lampas izvietotas taisnā rindā, iezonējot lietišķās nopietnības sadaļu. Stāsts par uzņēmuma sasniegumiem šeit eksponēts interjera elementos, nevis ierāmētos diplomos vai godalgu vitrīnās. Dīvānos ir spilveni ar izšūtiem Vastint Latvia projektu logotipiem, uz baltās sienas – koksnes toņa grafika ar ik gadu saņemto Latvijas un starptautisko apbalvojumu nosaukumiem.
Teksts veidots latviski, neraugoties uz kompānijas starptautisko raksturu – tas iezīmē vietas piederību un ir labs iemesls ārvalstu klientam sākt sarunu par attēlotā teksta nozīmi. Uzrakstu priekšā nolaižams ekrāns projektu prezentācijām. Pie blakus esošās starpsienas ar koka līstīšu panelējumu izvietots Vastint logotips un LED ekrāns.
Virtuve birojā bija aprīkota ar koka iebūvēto iekārtu, dizainere iekārtas un grīdas koka monotoni dzeltenīgo tonalitāti atsvaidzinājusi ar atšķirīgas krāsas galdu un krēsliem.
Atsevišķā videokonferenču telpā (polycom room) optimālas akustikas nodrošināšanai pie sienas, uz kuru fokusējas kamera, izvietoti dzīvespriecīgu toņu filca paneļi, virs kuriem attēlots biroju kompleksa logotips. Akustiskajiem paneļiem ir koku lapu forma, kas veido veiksmīgu saspēli ar logo redzamajiem koku apveidiem, tādējādi akustikas funkcija jauki apvienojas ar dekorativitāti. Dizainere priecājas, ka tieši šī dzīvespriecīgā dekora dēļ darbinieki ļoti iecienījuši telpu.
Kopīgajā atvērtā plānojuma darba telpā nodrošināt līdzsvaru starp atvērtību un privātumu izdevies, tās pašā centrā ar augstiem koka plauktiem norobežojot atpūtas zonu.
– Tur mēs izvietojām dažādu krāsu un dizainu klubkrēslus, kuru izvēlē piedalījās paši darbinieki. Viņu iesaistīšana procesā bija būtiska šī projekta sastāvdaļa, – stāsta dizainere.
Uzsverot Business Garden nosaukumā ietverto dārza ideju, visas Vastint biroja telpas ir bagātīgi apzaļumotas, izmantojot prāvus augus. Dizainere uzsver, cik svarīgi ir tos uzturēt teicamā stāvoklī, tāpēc augu tuvumā izvietoti speciāli gaismekļi, un atbilstoši profesionāļi veic zaļumu apkopi reizi nedēļā.
Rūpes par darba vides kvalitāti un gaisotni ir būtiska Vastint Latvia vērtību sadaļa. Pārdomātais telpu dizains ir viens no veidiem, kā uzņēmums rūpējas par sava biroja komandu un nākotni kopumā, un tā ir arī lieliska iespēja demonstrēt jaunākās tendences darba vides iekārtošanā.

REGĪNA MARIJA ASTAHOVA

2006. gadā absolvējusi Rīgas Dizaina un arhitektūras koledžu. Līdz 2011. gadam strādājusi vairākos uzņēmumos par ilustratori, digitālo dizaineri un interjera dizaineri. Paralēli aktīvi attīstījusies kā mākslas fotogrāfe, ar partneriem nodibinājusi foto skolu, organizējusi starptautiskās foto izstādes, piedalījusies multimākslas foto projektā Latvijas Bākas. 2011. gadā dibinājusi savu interjera dizaina firmu, kurai 2019. gadā īstenots rebrendings – Astahova Interiors.

Realizēts Vastint Latvia, kas ir daļa starptautiskas nekustamo īpašumu organizācijas Vastint Group, jaunā biroja interjera dizaina projekts. Liela loma šeit atvēlēta tieši daudzveidīgiem augu risinājumiem, radot, iespējams, zaļāko biroja vidi Rīgā. Katra šeit realizētā ideja fokusēta uz darbiniekiem un viņu emocionālo komfortu. Vastint ir starptautiska nekustamo īpašumu organizācija ar vairāk nekā 30 gadu pieredzi. Nosaukums ir saīsinājums no holandiešu Vastgoed Internationaal – starptautiskie nekustamie īpašumi. Viens no Vastint Latvia pēdējo gadu nozīmīgākajiem projektiem komercīpašumu segmentā ir Business Garden Rīga – jauns biroju ēku komplekss Pārdaugavā, kas kopumā piedāvās vairāk nekā 70 000 m^2 mūsdienīgu un komfortablu biroju telpu, kā arī plašu ērtību klāstu kompleksa teritorijā. Biroju komplekss Business Garden Rīga veidots pēc Vastint Group starptautiska koncepta, kas šobrīd veiksmīgi īstenots sešās Eiropas pilsētās. Visus Business Garden biroju kompleksus raksturo vairākas būtiskas kopīgas iezīmes: izdevīga lokācija – atrašanās tuvu lidostai un pilsētas centram; plaša, zaļa un funkcionāla vide ap ēkām; LEED Platinum sertificēti izbūves risinājumi, kā arī cilvēkam draudzīgās proporcijās veidots apbūves apjoms un plašs nomniekiem pieejamo ērtību klāsts. Jāuzsver, ka Business Garden biroju kompleksi tiek attīstīti vairākās kārtās, piedāvājot nomniekiem iespēju paplašināt telpas līdz ar biroju kompleksu attīstību. Business Garden Rīga pirmās kārtas ietvaros tapušas divas biroju ēkas ar vairāk nekā 14 000 m^2 iznomājamās platības, un tas ir pirmais biroju komplekss Rīgā, kas piedāvā funkcionāli tik daudzveidīgu un bagātīgi apzaļumotu ārtelpu. Biroju kompleksa piegulošajā teritorijā ierīkota sporta aktivitāšu zona ar basketbola un volejbola laukumiem, kā arī galda tenisa galdiem. Šeit iekārtotas arī atpūtas zonas, kur labos laikapstākļos var parunāties ar kolēģiem, paēst vai sarīkot nelielu sapulci. Īpaši biroju komplekss lepojas ar vairāk nekā 160 teritorijā augošiem lieliem kokiem, no kuriem 3 Holandes liepas novērtētas kā valsts nozīmes dižkoki. Business Garden ārtelpas plānošana ir veikta tikpat atbildīgi, cik ēku projektēšana, radot harmonisku, patīkamu vidi, kurā uzturēties. Šādi veidota vide ievada tās veidotāju filozofijā – šī kompleksa attīstītāja Vastint Latvia birojā apmeklētājs nonāk jau ar atbilstošu iespaidu bagāžu.

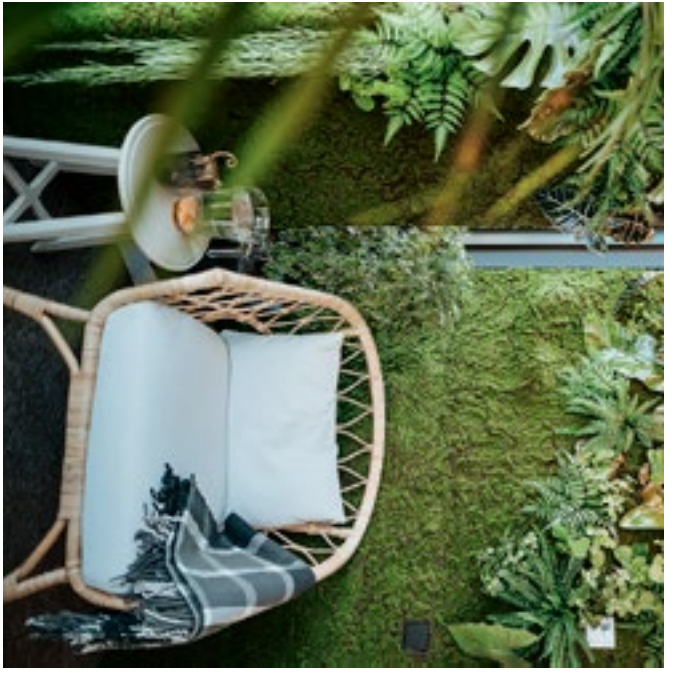

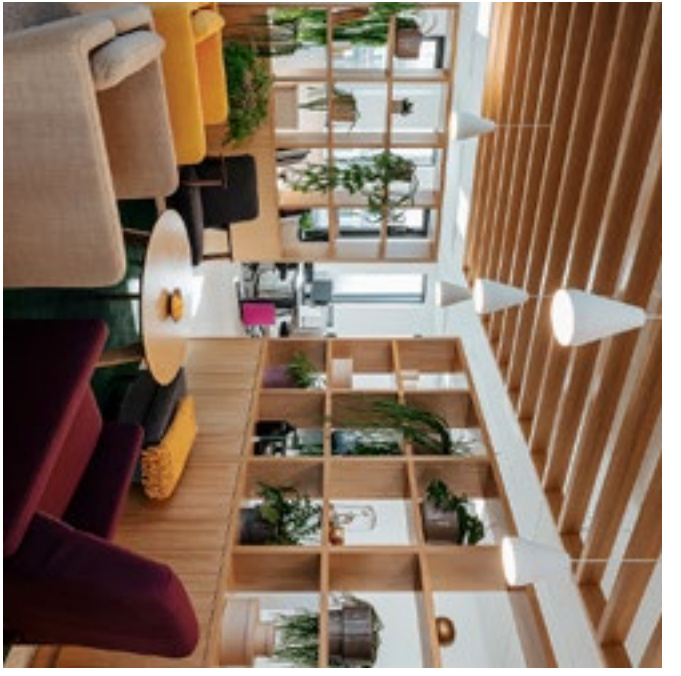

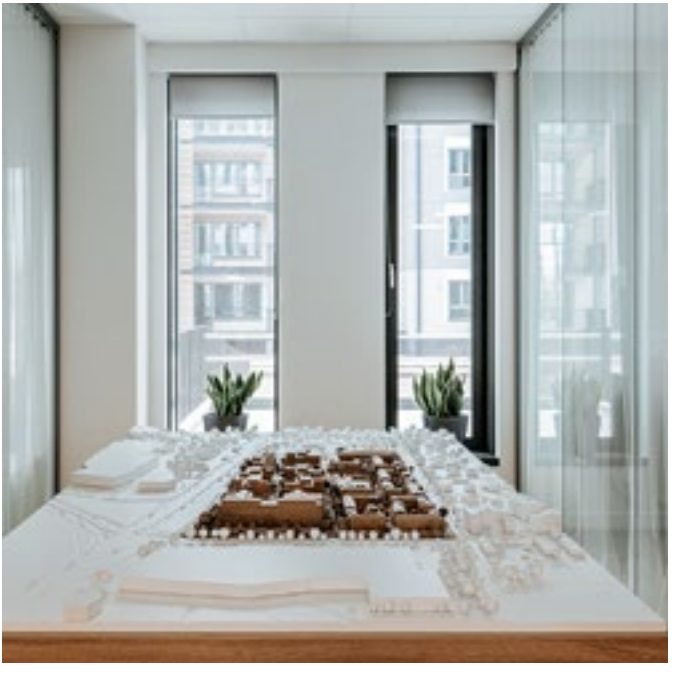

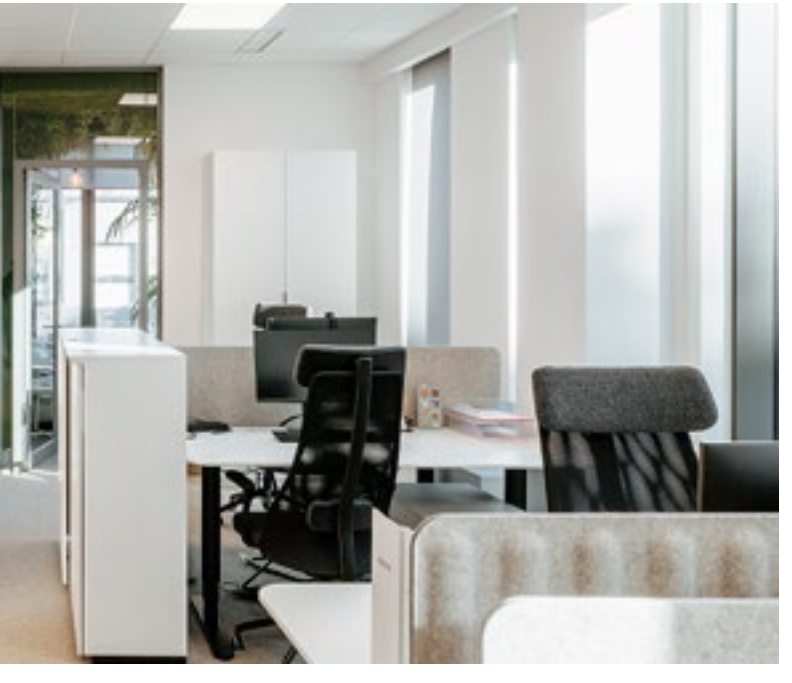

Interjera galvenais akcents, ap kuru tika audzēts pārējais iekārtojums.

GAUMĪGS UN LECĪGS KOŠUMA IZNĀCIENS PRIVĀTMĀJĀ

AGRITA LŪSE
Foto Māris Lapiņš

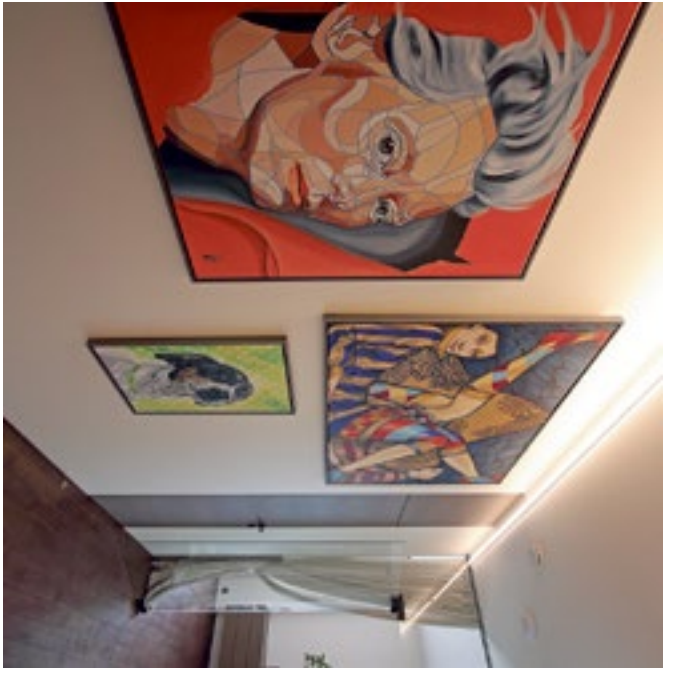

Personīgās privātmājas būvniecība nav vienkārša lieta, dažkārt pat patērē daudz vairāk resursus kā liela objekta ieceres realizācija. Receptes, kā klientam atrast savu arhitektu, savu interjera dizaineru, nav. Taču ja nu reiz satikšanās notikusi, saprašanās dzirkstele uzšķīlusies, process var sākties ar lielu jaudu. Privātmāja ir kopdarbs, balansa meklējumi starp fantāzijām un racionāli iespējamo, starp radošo un tehniskajā prasībām. Pacietība ir viena no vajadzīgākām īpašībām ieceres realizācijā. Privātmāja Pierīgā ir dzīvības un enerģijas pārpilna, kas mūs aizved prom no šobrīd populārā skandināvu atturīgā stiliņa. Interjers kūsā krāsās un formā, te nekad nav garlaicīgi, jo ik brīdi atklājas kāda neparasta nianse. Lietas šķiet pat dzīvas. Pats klients ir ļoti tuvu mākslas pasaulei, brīvajā laikā nododas dažādām radošām izpausmēm un tēla radīšanai ar vienmēr ekstravagantu tērpu. Klients pieder pie tiem cilvēkiem, kam ir izkristalizējušies personīgās gaumes kritēriji, pie kuriem viņš nešaubīgi arī pieturas. Un šī gaume vienmēr ir ļoti atšķirīga un arī uzmanību piesaistoša. Tā liek meklēt interjera lietas ar īpašu noskaņu visā pasaulē un par jebkuru cenu. Piemēram, mājā ir kāda kolumbiešu mākslinieka gleznojumi, jo tieši šis stils ir tuvs īpašnieka vēlmēm. Viss tika sakārtots, mākslas darbi pasūtīti un nonākuši Latvijā, un nu jau priecē acis kā viens no interjera dekoriem. Un arī šajā gadījumā savedēja lomā bijusi digitālā pasaule.

Krāsu spēks

Lai gan JONIKA arhitekti un interjera dizaineri bija sākuši privātmājas stila toņkārtu meklējumus, kas atbilda vairāk mierīgākai noskaņai, tomēr klients uzstāja, lai par vadlīnijām izvēlas sarkanos, brūnos, zilos toņus –

spēku un daili. Visgrūtāk bija pierast, ka būs šokolādes brūna grīda. Galvenajam dekoratīvajam un funkcionālajam akcentam plašajā pirmā stāva viesistabā tika izvēlēts zamšādas dīvāns tumši zilā tonī, tam pieskaņota zila siena un caurspīdīgi zilganpelēki aizkari. To noteica vēl pirms mājas iegādes no aizjūrām uzradusies zila aļņa galvas skulptūra, kura lielā mērā noteica toņu gammu un vedināja to atvasināt. Tumšais un glancētais melnais ir jaunais melnais, tā ir klientam mīļa tēma. Privātmājas pirmā stāva sanitārais mezgls, kas ciemošanās reizēs tiek atvēlēts viesiem, ir tērpts iekš eleganta melna – melnas flīzes, melni griesti un sienu apdare, arī santehnika. Vienīgie nemelnie šajā orķestrī ir logs un neliela koka apdare pēc pasūtījumu izgatavotajām mēbelēm.

Darbistabas ambiciozie tēli

Darbistaba ir aktīvā zona, šeit jārisina ikdienas uzdevumi un gaisotnei jābūt pietiekami saistošai. Privātmājā darbistabas toņi ir no brūno krāsu paletes, bet lielizmēra datorgrafikas darbi pie sienām stāsta par zvaigžņu karu starpgalaktiskajiem un iespaidīgajiem notikumiem un seno romiešu kara varoņiem, augstmaņiem un valdniekiem. Mākslas kolekcijai atvēlēta galvenā interjera akcenta loma. Tēmu izvēle ir neparasta, toties ļoti oriģināla.

Dzīvojamā un viesību zona

Pirmā stāva apvienotā virtuves, ēdamistabas un dzīvojamā–viesu zona ir ievērīga ar 6 m augstiem griestiem ar fokusu uz iekārtu skulpturālu kamīnu. Virtuve iekārtota, izmantojot izturīgus, modernus materiālus – korānu darba virsmām, kvalitatīvu sadzīves tehniku atturīgā, minimālistiskā dizainā ar īstenotu klienta prasību iebūvēt mazo, uzlādējamo putekļu sūcēju. Dixon kapara toņu gaismeklis radīja iedvesmu veidot kapara priekšmetu kolekciju. Tā top pamazām, apkopojot antikvārus un modernus lietišķos priekšmetus.
Vannas istabā izmantotas modernās tehnoloģijas, izbūvējot ne tikai siltās grīdas, bet arī siltās sienas, līdz ar to nav nepieciešama čūska dvieļu žāvēšanai. Un ierīkota tvaika pirts apvienojumā ar dušu.
Elegantās dizaina tekstilijas – aizkari, polsterējumi – ir JONIKA speciālistu izvēlētas, izplānotas, sašūtas un ieviestas interjerā. Māja ir pārpilna gaisa un gaismas, un mākslas.

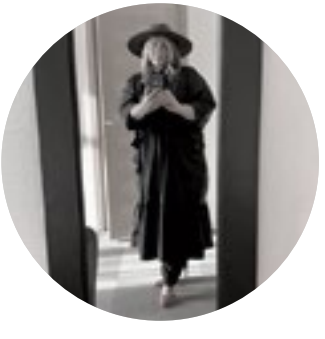

DACE VULFA
Absolvēta Lietišķās mākslas vidusskola, Tallinas Mākslas universitāte. Nozīmīgi darbi: Zantes kultūras nams, Banka Olimpija, Lido Krasta ielā, Lido Vērmanītis. Personālizstādes 2002.–2021. g. Jonika Depo Design valdes locekle. Nozīmīgākie darbi: Aizsardzības ministrijas Lielās zāles un ieejas halles pārbūve, viesu nams Bēršas, Smilšu ielas 3/5 renovācijas projekts, Gaiļezera slimnīcas katastrofu centra uzņemšanas nodaļas interjers, Zaķusalas Multifunkcionālā centra attīstības projekts un lokālplānojuma izstrāde, kafejnīca Madam Brioš Mellužos, Merks Sillavas privātmāju ciemats, privātmāju un dzīvokļu arhitektūras un interjeru projektu realizācijas.

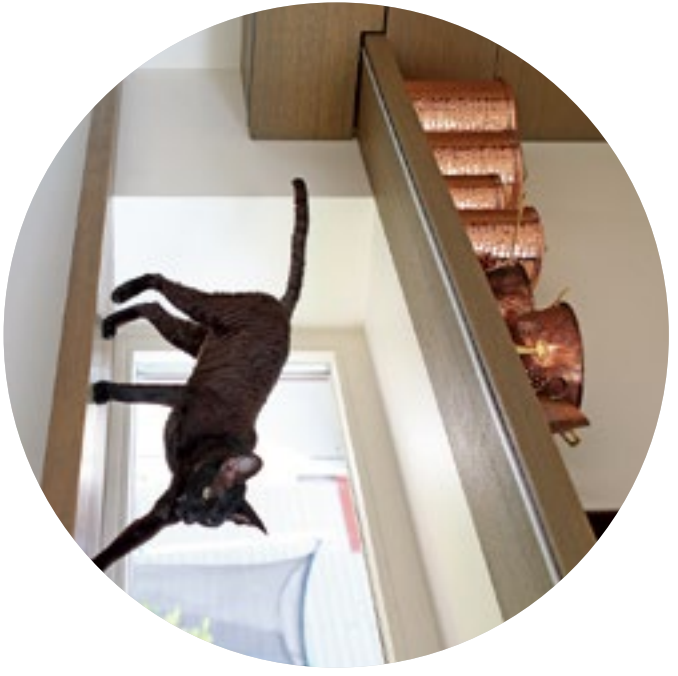

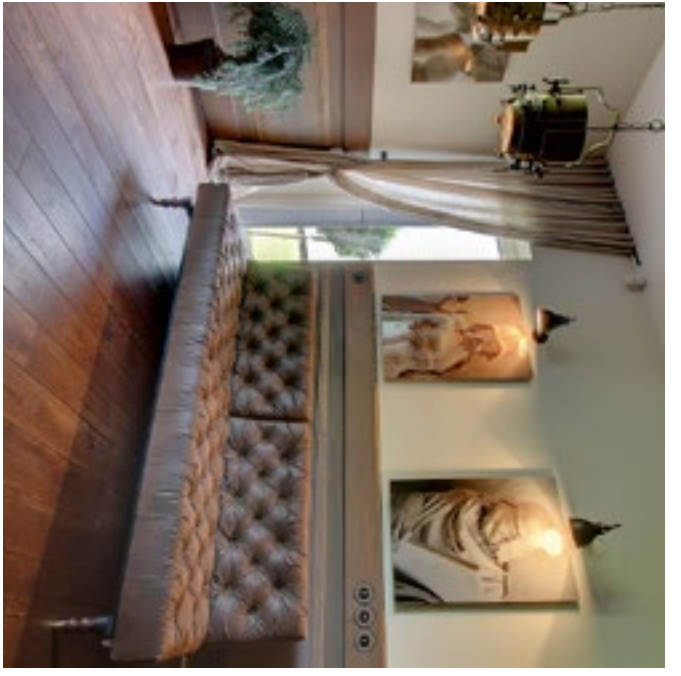

EKSPERTU VIEDOKLIS – **FINANSĒJUMS SEKO LABĀM IDEJĀM**

Labu, racionālu, radošu un ilgtspējīgu ideju ar būvniecību saistītajā nozarē ir pietiekams skaits. Tās rada nozares speciālisti, uzņēmēji, attīstītāji, arhitekti, lielu un mazu projektu īstenošanas plānotāji, kas saredz objektu estētisko potenciālu, peļņu un reālo pienesumu daudzu gadu griezumā. **Vēlētos vērst uzmanību uz to, ka jebkurš būvniecības jomā realizēts un ekspluatācijā nodots projekts – vai tā būtu jaunbūve, elitāra un ekskluzīva privātmāja vai apartamentu māja, atjaunota vai restaurēta ēka, privātmāju ciemats vai kapitāli izremontēti dzīvokļi – ir ieguvums visai sabiedrībai, pienesums vides kvalitātes uzturēšanā un ieguldījums apkaimes ilgtspējīgā attīstībā.** Liela daļa ar būvniecību saistītu ideju ir pilnvērtīgas, balstītas faktos un aprēķinos un arīdzan ietver spožu mākslinieciskо vīziju. Taču veiksmīgas projektu attīstīšanas pamatā ir ne vien izcila ideja, bet arī pārdomāta un reāli saņemama finanšu plūsma. Līdztekus bankām Latvijā ir alternatīvi finansējuma avoti, kuri, taisnības labad jāsaka, ir mazāk aprīkoti ar birokrātiskām slūžām, projektus un idejas izskatot pēc būtības, vērtējot to rentabilitāti pat 20 gadu griezumā – kredīta atmaksas laika posmā. Nebanku sektora speciālisti neliek justies mulsinoši arī tai auditorijas daļai, kas nāk ar maza mēroga projektiem. Un tādu ir daudz. Jāatzīmē, ka katrs liels projekts ir sācies ar kādu mazu ieceri, tāpēc ir jāiedrošina mazie uzņēmēji, un to labprāt **dara nebanku sektors, portfeļus piepildot ar plašas amplitūdas**

Gogoļa iela 8, Rīgas centrs

iecerēm, – uzsver Sergejs Maļikovs, West Kredit valdes priekšsēdētājs. Sarunai un viedoklim pievienojas arī Artūrs Silantjevs, West Kredit valdes loceklis.

Projektu realizācijas vājās vietas

Nebanku sektora speciālistu pieredze ir balstīta ilggadējā praksē un tirgus norišu analīzē. Kā zināms, tirgus nepakļaujas birokrātijai, kurai akli sekojot varētu drīz vien nokļūt purvā. Tāpēc, saņemot pieteikumu kāda projekta īstenošanai, nebanku sektora speciālisti, rēķinoties ar tirgus tendencēm, pieļauj, ka tāmes matemātika procesa laikā var mainīties, kā arī tiek saredzētas vietas, kur, kā likums, būs nepieciešams papildu finansējums. Klientiem ir vērts uzticēties West Kredit speciālistu rekomendācijām, kuru pamatā ir orientēšanās uz veiksmīgu projekta realizāciju, tāpēc jau laikus tiek apzinātas projekta vājās vietas un meklēti risinājumi.

Noslēguma izmaksas

Būtiska veiksmīga projekta realizācijas sastāvdaļa ir informācija par visām finansējuma pozīcijām. Daudzi tirgū sola finansēt būvniecību, bet nepieciešamo visu finansējuma summu neizpauž. Un tā laika gaitā parādās kādas komisijas, procentu likmes, samaksa par dokumentu izskatīšanu un daudz kas cits. Pieredzējis nebanku sektors, kā atzīmē Sergejs Maļikovs, nav ieinteresēts slēpt kādas finansējuma pozīcijas – viss izmaksu kopums ir atklāti pieejams, nebūs kādu jocīgu komisijas maksu, piemērotā likme būs tā, kādu uzņēmums būs solījis. Taču, lai izliktos piedāvājam ievērojamas priekšrocības klientiem, daudzi aizdevēji reklamē tikai daļu izmaksu, un viss maksājumu spektrs parādās tikai pēc līguma noslēgšanas. Tā ir atļauta, bet ne pārāk godīga prakse attiecībā pret klientu.

Vai un kad tiek atteikts finansējums?

Klientu ieceres mēdz būt ar ļoti dažādām aprisēm – konkrētām, izplūdušām, mākslinieciski izstrādātām, mākoņveida un citām. Artūrs Silantjevs norāda, ka uzņēmuma darbības koncepts paredz palīdzēt visiem – neatkarīgi no klienta profila. Tā ir savdabīga sinerģija, pieredzes pārnese un panākumu atslēga. Banka ne tik kompetentiem klientiem atsaka, kā iemeslu norādot zināšanu trūkumu. West Kredit ar savu līdzdarbošanos palīdz arī sapņotājiem iegūt zināšanas un pieredzi. Var teikt – klienti iegūst papildu erudīcijas aspektus un pēc laika atgriežas pēc kredīta jau pieredzējušāki un ar citiem projektiem. Kompetences atbalsts tiek sniegts visa projekta realizācijas gaitā, klientam nav jālauza galva, vai līgtie sadarbības partneri ir uzticami. Pirms līguma slēgšanas tos iespējams pārbaudīt ar West Kredit ekspertu palīdzību.
Visi klienti ir gaidīti West Kredit telpās, speciālisti ir gatavi sēsties pie galda un izskatīt jebkura apjoma vai sarežģītības projektu. Panākumi un veiksme ir saistīti ne tikai ar projektiem, kas saņem finansējumu un tiek realizēti, bet arī tiem, kuri finansējumu nesaņem. Ir klienti, kas ierodas ar vecu skiču projektu iegādātam zemesgabalam un

cerībām uz biznesa plāna realizāciju. Diskusijās ar West Kredit speciālistiem tiek noskaidrots, ka projekts esošajā stadijā nav rentabls, jo risinājumi un tendences gadu gaitā mainījušās. **Sergejs Maļikovs norāda, ka virsuzdevums nav tikai izsniegt kredītu, bet gan kopā ar klientu nonākt līdz veiksmīgam gala rezultātam.** Un, ja klients atnesis nerealizējamu projektu, tas savlaikus tiek atrunāts no neveiksmīgām darbībām. Objekts ir labs, ja to uzbūvē labā vietā. Labs objekts ne īpaši labā vietā nebūs rentabls. Daudziem vēl jāiemāca šī aksioma. Atteikšanās no nerealizējamiem projektiem notiek diskusiju ceļā ar speciālistiem, līdz klients pats secina, ka labāk izvēlēties citus biznesa virzienus. **Tāds jēdziens kā žēl naudas West Kredit ikdienā nepastāv. Naudai ir jābūt aktīvai, un tā lietderīgi jāizmanto veiksmīgos projektos.**

Kompleksa kompetence

Projekta skice un rasējumi, lai arī kāda kalibra projektētāji tos ir izstrādājuši, ir tikai 20% visa objekta realizācijas apjoma. Pamata lielums ir finansējuma plūsma, būvniecības process, kļūdu savlaicīga izskaušana, nodošana ekspluatācijā, cilvēkresurss – uzraudzība un padomi. **West Kredit nav uzņēmums, kas piešķir tikai finansējumu, tiek piedāvāts daudz vērtīgāks produkts - kompleksa kompetence, finanšu plūsmas un būvniecības ekspertīze.**

SERGEJS MAĻIKOVS
ir AS West Kredit valdes priekšsēdētājs kopš 2010.gada. Sergeja Maļikova darba princips ir vienmēr sekot klientu vajadzībām un strādāt tā, lai katrs klients būtu apmierināts un saņemtu sev nepieciešamo pakalpojumu. Sergejs rūpējas par savu komandu un regulāri domā par darbinieku kvalifikācijas celšanu, lai uzņēmums saglabātu savas stabilās līderpozīcijas tirgū. Sergejs ir atsaucīgs, vienmēr smaidīgs un enerģijas pārpilns. Viņa moto – grūtības, izaicinājums? Vai tad mēdz būt arī savādāk?

ARTŪRS SILANTJEVS
uzņēmumā strādā jau desmit gadus un ir galvenais, kurš nosaka un sakārto visus uzņēmuma juridiskos jautājumus. Artūrs ir viens no tiem, kurš nosaka kredītpolitiku un vienmēr ir jaunu iespēju meklējumos. Artūrs pēc dabas ir ideju ģenerators, neapstājas pat tad, ja sākotnēji ideja tiek noraidīta. Cīnīsies, kamēr atradīs veidu un iespējas ideju realizēt dzīvē. Artūrs ir viens no Nebanku hipotekāro kredītu asociācijas dibinātājiem, piedalās dažādās Ekonomikas ministrijas darba grupās par aktuālajiem nozares jautājumiem.

Banku un nebanku sektora piedāvātā finansējuma priekšrocību un risku salīdzinājums

Banku sektors	Nebanku sektors
Sākotnēji no projektu īstenotājiem tiek pieprasīts pamatīgs dokumentācijas apjoms, kura sagatavošana aizņem ievērojamus laika un citus resursus. Pamatojums – ir bijusi krīze un bankas ir piesardzīgas, rezultātā daudzi objekti netiek realizēta, tādējādi kavējot pilsētvides attīstības tempu.	Sākotnēji no projektu īstenotājiem tiek prasīts iesniegums, projekta apraksts un vēlamā kredīta summa. Dokumentus iesniegšanai iespējams sagatavot pāris dienās. Un, kā zināms, laiks ir nauda.
Tālākā procesā tiek pieprasīts finansiālais nodrošinājums (ķīla) un skrupulozi izstrādāts biznesa plāns. Arī šo dokumentu sagatavošana prasa ilgu laiku.	–
Tiek prasīta iepriekšējā pieredze projektu realizācijā. Kur lai pieredzi iegūst jaunie uzņēmēji?	Projekts un tā potenciālais īstenotājs tiek vērtēts kompleksi, pieredze nav galvenais kritērijs, tiek pētīts provizoriskais projekta veiksmes stāsts.
Lielie projekti finansējumu noteikti saņem ātrāk un ar lielāku garantiju. Projekta īstenošana tiek skatīta tikai birokrātiskā līmenī, nevis pēc būtības.	Pieredze dažādos tirgus segmentu attīstības procesos – nelieli projekti, budžeta projekti, vidēja apjoma projekti, ekskluzīvie projekti – ir veidojusi iespēju nodrošināt ar konsultācijām un pilna cikla projekta atbalstošo pārvaldību jebkuram projektam. Klients var justies drošs. Aicināti arī privātmāju būvnieki Pierīgas apkaimēs vai tādi klienti, kam padomā ir attīstīt dzīvokļu īres biznesu, piemēram, lielus dzīvokļus sadalot mazākos un pieskaņojot tos tirgus tendencēm.

Banku sektors	Nebanku sektors
Tiek prasīts papildu galvojums, kura sagāde un noformēšana var pieprasīt tikpat ilgu laiku kā projekta izstrāde. Pastāv ievērojams risks, ka dokumentu noformēšanas laiks ir ļoti ilgs un, reaģējot uz tirgus situāciju, ir pamatīgi jāmaina tāme. Līdz ar to riņķa dancis ar dokumentu noformēšanu sākas no jauna.	Atviegloti procesi un projektu izskatīšana, iespēja pat nedēļas laikā saņemt kredītu, tas ir laiks, kurā noteikti nemainās būvmateriālu un darbaspēka izmaksas, līdz ar to tāmes nav jāpārstrādā.
Kreditēšanas procentu likmes ir zemākas nekā nebanku sektorā.	Kreditēšanas procentu likmes ir augstākas nekā bankām, toties ir pieejami elastīgāki risinājumi, piedāvājot kredīta brīvdienas līdz pat 2 gadiem un kredīta atmaksas grafiku līdz 20 gadiem. Tā ir iespēja realizēt būvprojektu, nemaksājot ne centa kredīta segšanai. Par kredīta atmaksu jāsāk domāt pēc nodošanas ekspluatācijā.
Temps nav tas, uz ko orientējas bankas, atsaucība projekta īstenošanas laikā ir smagnēja, ilglaicīga.	Galvenā nebanku sektora priekšrocība – izvirzot prasības klientam, tās tiek pielāgotas individuāli un orientētas uz to, lai klients spētu projektu īstenot ātrā tempā. Birokrātija apēd ļoti daudz naudas un nesniedz nekādu rezultātu, tāpēc nebanku sektors to samazina līdz minimumam.
Tāme projekta īstenošanas laikā tiek kontrolēta birokrātiski.	Tāme tiek kontrolēta pēc būtības, sniedzot ekspertu kompetentus padomus.

Iecavas iela 1,
Iļģuciems

WEST KREDIT VEIKSMES STĀSTI

Vēlreiz jāuzsver, ka West Kredit izsniedz finansējumu, sākot no nelielu privātmāju īpašniekiem un beidzot ar liela mēroga elitāriem objektiem. Te laipni gaidīts ikviens, kam ir plāni un ieceres, turklāt ir iespēja vērsties pēc kredīta jebkurā būvniecības stadijā. **Klientu lokā ir daudzi attīstītāji, kas iegādājušies nepabeigtas mājas, lai tās uzbūvētu līdz galam, nodotu ekspluatācijā un pārdotu.** Banku portfeļos finansējuma pakalpojums šādām situācijām pagaidām nav pieejams.

Lielāku projektu īstenošanas gadījumā kopīgi ar klientu tiek izstrādāta reāla tāme objekta realizācijai, kā arī procesa laikā klients netiek apgrūtināts ar nevajadzīgām birokrātiskām pārbaudēm. Te ir atvieglots saskaņošanas un pārbaudes process objekta realizācijā. Jau sākuma stadijā klients tiek konsultēts par iespējām objektu veiksmīgi realizēt un nodot ekspluatācijā. Kā zināms, objektu ir daudz vieglāk sākt, nekā pabeigt un nodot ekspluatācijā. Tieši šajā smagajā posmā var uzticēties uzņēmumam West Kredit, kura rīcībā ir pieredze vairāk nekā desmit gadu garumā, ir sadarbība ar jomas ekspertiem un tehniskajiem speciālistiem. Praktiķu padomi ir zelta vērtē, tie nav apgrūtināti ar bankām raksturīgo birokrātiju un neiedziļināšanos. **Pilnīgi katra ar kreditēšanu saistītā darbība ir vērsta uz pozitīvu pieredzi, realizējot objektu. Jāatzīmē pievienotā vērtība – papildus kredītam iegūstama augsta līmeņa kompetence: arhitektūras, tehniskā, projektēšanas, attīstības un cita.** West Kredit ir finansējis veiksmīgi īstenotus projektus, **kuru uzdevums ir saglabāt kultūras mantojumu nākamajām paaudzēm un kas ieguvuši RD programmu līdzfinansējumu. Pasūtītāju loks, ar ko sadarbojies uzņēmums, ir namu īpašnieki, dzīvokļu īpašnieki, biedrības un apsaimniekošanas uzņēmumi. Bieži vien West Kredit ir glābšanas riņķis,** īpaši gadījumos, kad banku sektors finansējumu atsaka pēdējā brīdī, kad jau visa dokumentācija sakārtota un namu apsaimniekošanas biedrības ir apkopojušas dzīvokļu īpašnieku parakstus par kredīta pieprasījumu ēkas atjaunošanai. Uzņēmuma vadība un arī speciālisti ir gandarīti, ka ar West Kredit palīdzību Rīga kļūst ar katru dienu skaistāka, nami atgūst spožumu un kļūst par arhitektūrisma pērlēm.

Atlantijas iela 7, Vecmīlgrāvis

Kādreizējā industriālā ēka pārbūves projekta un West Kredit finansējuma rezultātā pārtapusi par pievilcīgu demokrātisku cenu dienesta viesnīcu. Projekts ir veiksmīgi realizēts, viesnīca darbojas. Finansējuma portfelī šis projekts iegulst budžeta segmentā, kura realizācija ir paaugstinājusi vides kvalitāti.

Iecavas iela 1, Iļģuciems

Faktiski daudzdzīvokļu jaunbūve, kas tapusi uz pamesta karkasa bāzes. Finansējums tika piešķirts, sākot no lielākiem būvdarbiem līdz atslēgai. Šobrīd visi dzīvokļi izpārdoti un apkaime ieguvusi vērtīgu namu. **Artūrs Silantjevs bija objekta krusttēvs, saredzot potenciālu ne vidēja lieluma dzīvokļu izbūvei un savlaikus novēršot kļūdu, kas paredzēja nesaprotama lieluma apartamentu izbūvi, kuri tirgū nav nemaz tik ļoti pieprasīti, maksā dārgi un ilgi gaida savu pircēju. Pareizā vīzija ļāva objektu ierakstīt veiksmes stāstos.**

Gogoļa iela 8, Rīgas centrs

Lielisks objekts, piepildīts ar vēsturiskām vērtībām, kas tiek restaurētas vai atjaunotas. West Kredit finansējuma portfelī aizpilda vēsturiski mākslinieciskо objektu segmentu. Rīga pēc nama fasādes atjaunošanas ieguvusi namu ar stāstu un iespēju ar šo veikumu lepoties iemītnieku viesu priekšā. Arhitūristiem ir vēl viena adrese Rīgā. Būvniecības tirgū faktiski nav neviena kreditora, kas izsniegtu finansējumu konkrēti restaurācijas darbiem. West Kredit plānos ir attīstīt kreditēšanu šajā jomā neatkarīgi no finansējuma prasītāja juridiskā profila – individuālais uzņēmējs, biedrība, SIA.

Atlantijas iela 7, Vecmīlgrāvis

Iecavas iela 1, Ilģuciems

TEHNISKĀS ZINĀŠANAS UN PIEREDZE VEIKSMES PAMATĀ

INTERVIJA AR SKONTO BŪVE PROJEKTU VADĪTĀJU **JĀNI KREICBURGU**

ZANE EGLĪTE,
publicitātes foto

Skonto būve projektu vadītājs Jānis Kreicburgs konkursā Latvijas Gada inženieris būvniecībā 2020 nominācijā Gada projektu vadītājs ieguva 1. vietu. Jānis sniedza nelielu interviju, kurā stāstīja par savu pieredzi, izteica viedokli par inovāciju pienesumu būvniecībā un dalījās ar ieteikumiem jaunajiem speciālistiem.

Kuras prasmes, jūsuprāt, nepieciešamas labam projektu vadītājam?
Pamatā jābūt spēcīgām tehniskajām zināšanām. Būtiska ir prasme loģiski spriest un saskatīt kopsakarības – atšķirt nozīmīgās un sekundārās lietas. Svarīgas ir arī cilvēcīgās īpašības – jāspēj konstruktīvi komunicēt ar visām projektā iesaistītajām pusēm tā, lai saņemtu rezultātu.

Nesen noslēdzies jūsu vadītais Origo One rekonstrukcijas projekts, kur ēka tika būvēta atbilstoši BREEAM ilgtspējīgas būvniecības principiem. Vai šī sertifikācijas sistēma varētu būt līdzīgs instruments kā BIM, kas prasmīgas komandas rokās ir veids, kā noturēt kvalitātes latiņu, vai drīzāk tikai mārketinga triks un modes tendence?
Droši vien kaut kādā mērā tā ir modes tendence, taču ļoti pozitīva, manuprāt, un tā ēkas īpašniekam dod iespēju šo ēku, kas sertificēta BREEAM, veiksmīgāk pozicionēt tirgū. Darbojas arī dziļāka filozofija – ilgtermiņā tiek domāts par nospiedumu, kas tiek atstāts dabā ēkas būvniecības rezultātā. Domāju, tas ir būtiski arī no lokālās ekonomikas viedokļa. BREEAM vērtēšanas kritēriji ietver prasības arī attiecībā uz materiālu transportēšanas attālumu, kas veicina to, ko mēs ļoti bieži aizmirstam – jāpērk tas, kas tiek ražots tepat, gan domājot par ekoloģiju, gan stimulējot vietējo ražotāju attīstību.

Vai pārskatāmā laika periodā BREEAM sertifikācija ēkām varētu tikt ieviesta arī publiskajā sektorā?
Manuprāt, publiskais sektors ir attīstījies, un domāju, ka tas ir tikai laika jautājums, taču gribētu piebilst, ka publiskajā sektorā šīs inovācijas bieži nedod gaidīto rezultātu, jo tiek īstenotas nevis ar konkrētu mērķi, bet ie-

viestas ieviešanas pēc. Visas šīs te publiskās procedūras ir tik ārkārtīgi sarežģītas, ka rezultāts kļūst par tādu kā šarādi, kur pazūd sākotnējais mērķis, kāpēc vispār šīs jaunās sistēmas nepieciešamas.

Uz ko, jūsuprāt, šobrīd likti akcenti Latvijas būvniecībā?
Esam pietuvojušies Rietumeiropas līmenim darba aizsardzībā un būvdarbu organizēšanā. **Liela uzmanība vērsta uz tehnoloģijām, taču līdz ar to jaunajiem speciālistiem ir zudis fokuss uz būtiskāko – inženiertehniskajām zināšanām un loģisko domāšanu. Tās bieži vien paliek otrajā plānā aiz skaistām 3D vizualizācijām, virtuāliem modeļiem un sausām frāzēm. Svarīgi saprast, ka bez šīs pamata bāzes neko ilgtspējīgu un kvalitatīvu nevar radīt.**
Skaistās vizualizācijas ir mārketinga instruments, kas, protams, ir svarīgi biznesā, taču nozīmīgākas ir tehniskās zināšanas, uz kurām arī vajadzētu būt akcentam. Mācoties būvniecību, jābūt spēcīgām zināšanām būvmehānikā, materiālu pretestībā, jāizprot, kā konstrukcijas un materiāli strādā kopdarbībā. Arī arhitekti bieži vien neorientējas elementārās lietās, piemēram, būvfizikā. Arhitektam jāzina, kāpēc nepieciešama difūzijas plēve un kā veidojas kondensāts. Manuprāt, neviens speciālists nav tiesīgs saņemt diplomu, ja nepārzina šīs fundamentālās lietas, līdzīgi kā ar ceļu satiksmes noteikumiem un autovadītāja apliecību.

Kādi būtu ieteikumi jaunajiem projektu vadītājiem un inženieriem, lai viņi būtu konkurētspējīgi darba tirgū?
Kā jau minēju – jāpilnveido tehniskās zināšanas. Jāpaplašina redzesloks, dodoties apmaiņas programmās, strādājot ārzemēs. Jāpilnveido spēja analizēt informāciju, izskaužot kategorisku viedokli. Jāsaprot, ka katram speciālistam jebkurā jomā ir sava kvalifikācija, kuras ietvaros viņš ir tiesīgs paust profesionālās kompetencēs balstītu viedokli. Nonākot varas pozīcijās, par to nedrīkstētu aizmirst. Lēmumu pieņemšana būtu jāuztic attiecīgās jomas speciālistiem. Uzskatāms piemērs ir kultūras ministra lēmums par ēkas nojaukšanu Elizabetes ielā. Katastrofāli. Sākot darba gaitas, nevajadzētu pārvērtēt savas spējas. Bieži vien jauno speciālistu vidū vērojama nepamatota bravūra kontrastā ar vecāko paaudzi, kam savukārt šīs pārliecības trūkst. Vajadzētu vairāk ieklausīties un mācīties no pieredzes bagātākiem kolēģiem, skatīties, kas no tā der, kas neder. Svarīgi ir mācēt analizēt faktus, informāciju. Ieklausīties.

Vai, sākot savas darba gaitas, jums bija šāda pietāte pret pieredzējušiem kolēģiem?
Pat ļoti. Jāteic, man ļoti paveicās arī ar skolotājiem. Modris Seļakovs sākotnēji iemācīja man darba disciplīnu. Ļoti ilgi strādāju kopā ar Juri Pētersonu, kurš dalījās ar savu pieredzi, domāšanas veidu un tehniskajām zināšanām. Zināšanas smēlos arī no pieredzējušiem arhitektiem, kas arhitekta cienīgā rokrakstā spēja sniegt risinājumus uz vietas būvlaukumā.

1. vieta konkursā **Latvijas Gada inženieris būvniecībā 2020** nominācijā Gada projektu vadītājs

BIM TEHNOLOĢIJAS UN PRASMES

INTERVIJA AR UZŅĒMUMA MERKS BIM KOORDINATORU **JĀNI DZENI**

ZANE EGLĪTE,
publicitātes foto

Kā nonāci līdz BIM koordinatora amatam?

Ilgus gadus nostrādāju kā būvkonstrukciju projektētājs. Sākot projektēšanas gaitas, man ļoti paveicās ar vadītāju, kas man iemācīja izstrādāt organizētus projektus un izturēties ar cieņu pret savu un kolēģu ieguldīto darbu. Pirmo pieredzi 3D vidē ieguvu 2012. gadā, detalizējot Nacionālās bibliotēkas projekta konstrukcijas. Aktīvāk ar 3D modelēšanas procesu saskāros, strādājot Zviedrijas uzņēmumā. Vēlāk vēlējos kaut ko mainīt un nonācu BIM koordinatora amatā. Visas zināšanas BIM projektēšanā iegūtas empīriskā ceļā.

Vai BIM garantē kvalitatīvu gala produktu?

Uzskatu, ka nozare izkropļojusi BIM jēdzienu. Bieži gadās dzirdēt aplamus saukļus, kur par BIM tiek runāts kā par burvju nūjiņu projekta īstenošanā. Jāsaprot, ka lielākās problēmas projektā rodas savstarpējas komunikācijas trūkuma dēļ starp iesaistītajām pusēm. Rezultātā rodas dažādi pārpratumi un termiņu kavējumi. Šie faktori nav atkarīgi no tā, vai projekts tiek zīmēts ar roku, AutoCAD vai izstrādāts BIM vidē. Tas, kādā kvalitātē izstrādāts projekts, nav atkarīgs tikai no projektētāja pieredzes un izmantotajiem resursiem. Būtisks faktors ir projektētāja entuziasms un atbildīga attieksme pret savu darbu.

Kas jāņem vērā pasūtītājam, lai saņemtu kvalitatīvu BIM vidē izstrādātu gala produktu?

Pirmkārt, pasūtītājam kritiski jānovērtē sava kompetence BIM. **Nereti redzēts – pasūtītājs ir sadzirdējis, ka tagad modē ir BIM un, izstrādājot iepirkuma prasības, šķietami nepieciešamo informāciju izkopējis no Google. Ja pasūtītājs nav kompetents šajā jautājumā, nepieciešams atbildīgi izvēlēties un nolīgt jomas speciālistu, balstoties uz rekomendācijām un iepriekšējo pieredzi, ne skaļākajām reklāmām.** Otrkārt, pasūtītājam svarīgi definēt mērķus, kāpēc BIM nepieciešams. Kādam tas ir mārketinga rīks, citam reāla nepieciešamība būvniecībā, kāds vēlas atteikties no papīra, cits izcelties un būt visiem priekšā. Jānosaka BIM lietojums un, izejot no šīs apkopotās informācijas, jādefinē prasības. Prasībām jābūt apkopotām praktiski lietojamā, īsā, kodolīgā formā. Ievērojot šos priekšlikumus, rezultāts noteikti būs.

Vai BIM izmantošana ir lietderīga visos projektos? Vai tomēr ir kāda robeža – piemēram, objekta sarežģītības pakāpe/būvapjoms, kad BIM ir racionāli izmantot?

BIM pievienotā vērtība ir jebkurā projektā, taču šeit pasūtītājam racionāli jāizvērtē, kādi ir mērķi un lietojums BIM izmantošanai un

nepieciešamībai. Iespējams, vienkāršas privātmājas projektā BIM ieviešanai būs tikai viens lietojums, savukārt publiskā augstceltnē lietojuma daudzums būs krietni plašāks. BIM izmantošana ir domāšanas veids – nedarīt otrreiz to, kas jau vienreiz paveikts, optimizēt savu laiku un nodrošināt precizitāti projekta kvalitātē.

Kāpēc nozarē vēl joprojām ir vērojama pretestība projektēšanai BIM vidē?

Domāju, daļa nozares vēl joprojām nav praktiski izjutusi ieguvumus. Ja BIM modelis ir kvalitatīvs un informācijas apmaiņas process ir efektīvs, pietiek ar dažiem datora peles klikšķiem, lai parādītu milzīgo pienesumu. Diemžēl jāatzīst, ka Latvijā šādu kvalitatīvu piemēru ir maz. Iespējams, uzņēmējiem nācies saskarties ar nekvalitatīviem gala produktiem, un līdz ar slikto pieredzi izveidojusies arī pretestība.

Kādi ir galvenie ieguvumi, izmantojot BIM?

Laiks un nauda. Visi pārējie bonusi tad jau tālāk pakārtoti šiem diviem faktoriem. BIM vidē izstrādāts projekts nodrošina kvalitatīvāku, estētiskāku, pārdomātāku un ilgtspējīgāku gala produktu. Pievienotā vērtība ir ēka, kur nekas necērtas acīs. Viss ir pārdomāts. Ēkā nav būvlaukumā uz vietas neveiksmīgi risinātu atsevišķu sadaļu savietojamības jautājumu. Šis modelis kalpo kā viens ticams informācijas avots, kurā iespējams savietot dažādas projekta sadaļas, ar projekta risinājumiem laikus iepazīstinot visas iesaistītās puses viegli uztveramā veidā, kā arī iegūt dažādu noderīgu informāciju, piemēram, materiālu apjomus. BIM vidē projektu iespējams izstrādāt ātrāk. Atbildīgas komandas rokās BIM ir resurss, kas palīdz ātrāk nodot klientam kvalitatīvu gala rezultātu.

Kādas kompetences inženierim ir svarīgas?

Manuprāt, visbūtiskākā inženiera kompetence ir izpratne par to, kā strādā konstrukcija, un prasme veikt atbilstošus konstrukciju aprēķinus. Protams, svarīgas ir arī zināšanas likumdošanā, plānošanas spējas, komunikācijas prasmes, taču, pievienojot vēl papildu kritērijus, zustu būtiskākais fokuss. Pats tirgus nosaka BIM nepieciešamību nozarē, ieviešot korekcijas.

Kā šobrīd cel savu kvalifikāciju šajā straujajā attīstības vidē?

Nepārtraukti pilnveidojoties. Parādās jaunas programmas, jaunas metodes, kas jātestē un jāapgūst. Preventīvi studēju BIM starptautiskos standartus, jo zinu, ka šīs prasības pārskatāmā laika periodā būs nepieciešamas. Man paveicies, ka ir piekļuve dažādiem apjomīgiem objektiem – varu pētīt, kā strādā citi. Uzņēmumos, ar kuriem sadarbojamies, ir profesionāli projektēšanas inženieri, no kuriem var mācīties. Daļa katras darbadienas tiek veltīta manas kompetences celšanai.

Konkursa **Latvijas Gada inženieris būvniecībā 2020** nominācijas Gada BIM speciālists uzvarētājs

TICĪBA NĀKOTNEI
UN PIETĀTE PRET KULTŪRVĒSTURISKO DIEVNAMA CELTNI

ZANE EGLĪTE,
publicitātes foto

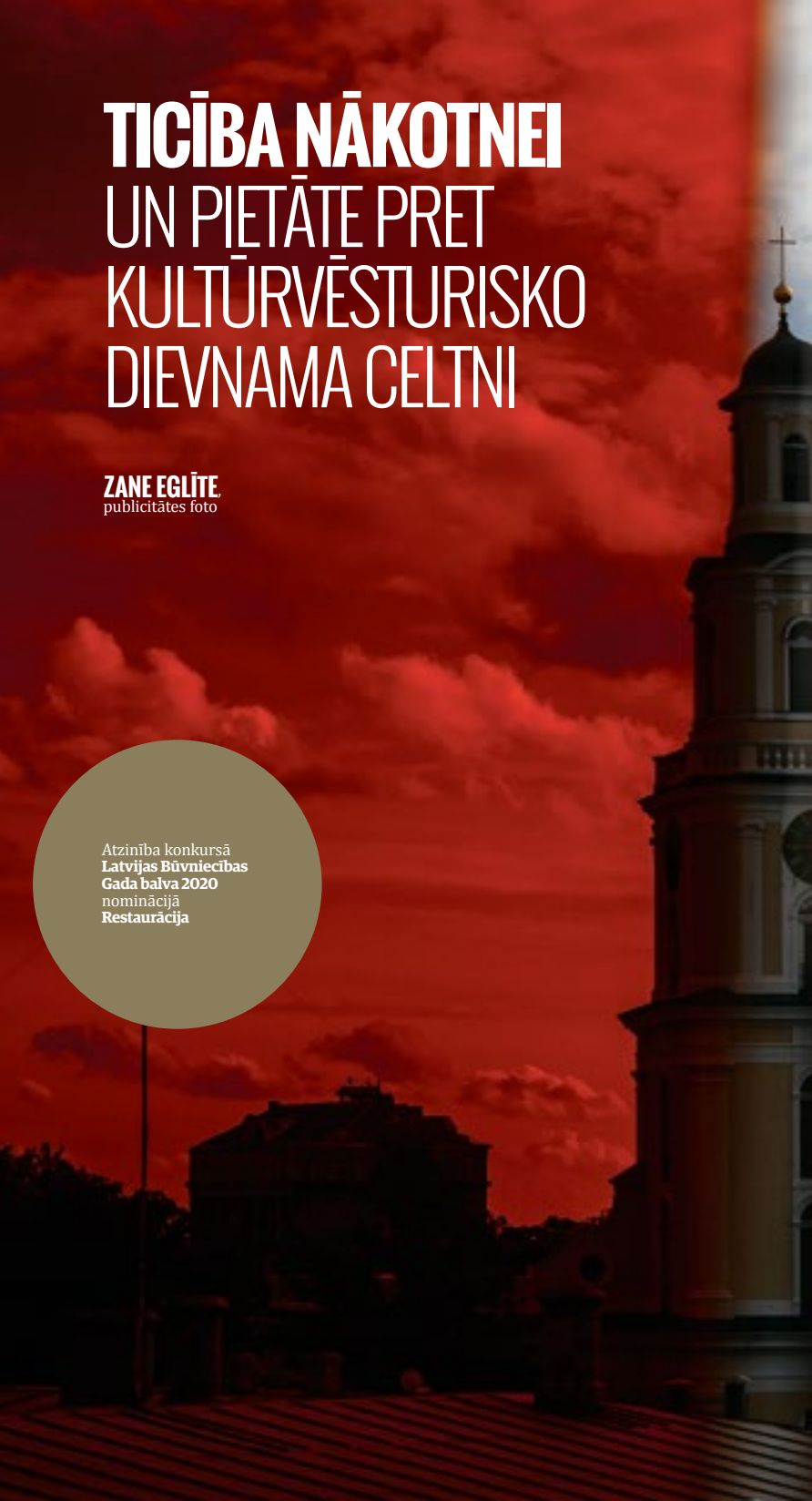

Atzinība konkursā
Latvijas Būvniecības Gada balva 2020
nominācijā
Restaurācija

Pērn pabeigta Liepājas Sv. Trīsvienības katedrāles fasāžu un torņa atjaunošana. Baznīcas jaunais veidols iedvesis jaunu pārliecību tiem, kas šeit vada savas dienas, stiprinājis draudzes spēku un iemantojis sabiedrības apbrīnu. Par samilzušo situāciju pirms atjaunošanas, iesaistīto pušu mijiedarbību procesā, iegūto pieredzi un tālākajiem plāniem baznīcas attīstībā dalījās Liepājas Svētās Trīsvienības baznīcas atjaunošanas projekta un fonda vadītāja Kristīne Liepa. Savukārt par restaurāciju un tās izaicinājumiem stāstīja būvuzņēmēja SIA UPTK projektu vadītājs Mārtiņš Lilienfelds.

Ilgstoša nepieciešamība

Liepājas Svētās Trīsvienības katedrāle ir Latvijas Evaņģēliski luteriskās baznīcas (LELB) Liepājas diecēzes garīgais centrs (aptverot Kurzemes un Zemgales reģionu). Jautājums par baznīcas atjaunošanu bija samilzis, un tā bija nepieciešamība no brīža, kad Latvija atguva savu neatkarību. Lai projektu realizētu, tika dibināta nevalstiska organizācija – fonds, kura dibinātāji ir Latvijas Evaņģēliski luteriskā baznīca, Liepājas Sv. Trīsvienības draudze un Liepājas Vācu draudze. Izveidotais fonds rūpējas par projekta ieviešanu visā tā īstenošanas ciklā un par finansējuma piesaisti. Situācija pirms atjaunošanas bija gana dramatiska. Nebija tālu arī līdz lēmumam par baznīcas ekspluatācijas aizliegumu drošības apsvērumu dēl. Šobrīd baznīcai

veikta fasādes apdares atjaunošana, logu, durvju un citu arhitektonisku detaļu restaurācija, pamatu hidroizolācijas un drenāžas sistēmas ierīkošana, jumta seguma maiņa un zibens aizsardzības sistēmas ierīkošana. No 2012. līdz 2014. gadam veikti ēkas konstruktīvās noturības saglabāšanas darbi: pamatu pastiprināšana un jumta renovācija.

Atbildīga sadarbība

Pamatojoties uz izpēti, tika konstatēts, ka baznīcas tornis sākotnēji netika celts vienā piegājienā. Pirmajā kārtā būvniecība veikta tikai līdz pulkstenim – tornim trūka divu augšējo stāvu, kuri būvēti aptuveni 100 gadu vēlāk. Trešā stāva mūrējumam vēsturiski izmantoti dažādi materiāli, savukārt torņa 4. stāva augšdaļa veidota no metāla. Pēc apmetuma nokalšanas mūrī konstatētas plaisas, kuras projektā netika paredzētas. Šai piebūvētajai torņa augšdaļai bija nepieciešams papildu finansējums un būvdarbu pagarinājums vienas vasaras garumā proporcionāli papildu darbiem.

Liepājas Svētās Trīsvienības baznīcas atjaunošanas projekta un fonda vadītāja Kristīne Liepa:
– Iespējams, piesaistot Eiropas fondu finansējumu un projektēšanu iekļaujot būvniecības iepirkumā kā sastāvdaļu, varēja izvairīties no papildu finansējuma nepieciešamības, taču šādā gadījumā būtu jāveic ļoti indikatīva prognoze par būvdarbu kopējām izmaksām. Vēlējāmies zināt precīzas izmaksas – kādā apjomā līdzekļi nepieciešami no paša fonda, lai varētu sevi pieteikt Liepājas pašvaldībai kā adekvātu, atbildīgu sadarbības partneri ar skaidru mērķi un uzdevumiem to sasniegšanai. Tādēļ sākotnēji tika izstrādāts projekts, uz kura pamata ar konkrētu tāmi un daļu esošā finansējuma vērsāmies pie sadarbības partnera – Liepājas pašvaldības.

Iesaistīto pušu mijiedarbība un izaicinājumi

Būvuzņēmējam, autoruzraugiem, būvuzraugiem un pasūtītājam nācās pārvarēt dažādus izaicinājumus un atrast nestandarta risinājumus fasāžu apmetuma materiāla un apdares izvēlē un smilšakmens detaļu restaurācijas metodikā.

Kristīne Liepa:
– Sadarbojāmies ar, mūsuprāt, labākajiem profesionāļiem. Uzticējāmies būvniecības speciālistiem gan projektēšanas, gan būvniecības laikā. Arhitektoniskā izpētes grupa (AIG) ir savas jomas profesionāļi. Esam gandarīti, ka iepirkuma procedūras rezultātā kā būvdarbu veicējs tika apstiprināts SIA UPTK, kur bija veiksmīga sadarbība ar projektu vadītāju Mārtiņu Lilienfeldu.
Arī būvnieks norāda, ka sadarbība projektā bijusi uz mērķi un rezultātu tendēta.

SIA UPTK projektu vadītājs Mārtiņš Lilienfelds:
– Protams, restaurācijas projektā bija daudz risināmu jautājumu, kas projektēšanas stadijā netika ievērtēti, taču varam teikt, ka

darbus veicām ļoti godprātīgi. Saderīgus materiālus, piemēram, vecinātus māla ķieģeļus, piemeklējām tepat – Liepājā. Tāpat arī argumentējām savu praksē balstīto viedokli teorētiķiem, lai vienotos par labāko iespējamo rezultātu.

Kristīne Liepa:
– Sākot būvniecības darbus, liels izaicinājums bija ēkā esošās mākslas vērtības, piemēram, ērģeles. Nelielā telpā savietots vairāk nekā septiņi tūkstoši stabuļu, kas stiepjas līdz pat pašiem griestiem. Pirms būvdarbiem, t.i., logu restaurācijas un nomaiņas, bija nepieciešams aizsargāt ērģeles no putekļiem. Jautājumu risinājām pēc labākās sirdsapziņas. Piesaistījām arī ērģeļu meistaru, kurš bija klāt un atsevišķas detaļas arī demontēja. Neraugoties uz minētajiem papildu apgrūtinājumiem, darbs tika paveikts ļoti labā kvalitātē, ar augstu atbildības izjūtu pret sakrālo objektu un noteiktajos termiņos. Protams, būvniecības procesa gaitā neiztikām bez dažādu jautājumu tenisa spēles starp būvnieku, arhitektu un pasūtītāju. Vēsturiskajās ēkās arhitekta un būvnieka izpratne par saglabājamām vērtībām un lietotajiem materiāliem būtiski atšķiras. Apzinājāmies, ka esam ierobežoti finanšu resursos, un pieņēmām racionālus risinājumus, izvērtējot esošo situāciju. Zinājām, ka papildu finansējuma torņa pabeigšanai nav. Arī iesaistītās puses to apzinājās un attiecīgi atbildīgi rīkojās, lai projektu varētu realizēt.

Mārtiņš Lilienfelds:
– Katra restaurācija ir individuāla un izaicinājumiem pilna. Būvdarbu laikā ārējo metāla rāmju restaurācija tika veikta, neizceļot iestrādātos logu rāmjus no smilšakmens fasādes apdares. Izaicinoša bija arī smilšakmens pilastru un torņa karnīžu atjaunošana, kas bija pilnībā zaudējušas strukturālo noturību. Komplicēta bija krusta un lodes zeltīšana. Sākotnēji bija plānots krustu nogādāt darbnīcā, taču vēlāk nonācām pie secinājuma, ka, veicot demontāžu un transportējot krustu, varam zaudēt krietni vairāk oriģināla. Šeit būtiski nācās pielāgoties laikapstākļiem. Liepājā, 55 m augstumā, bija nepieciešams nodrošināt bezvēju, tajā pašā laikā nebloķējot gaisu un ievērojot darba aizsardzības prasības.

Kultūras mantojuma pārvaldes iesaiste

Kristīne Liepa:
– Liepājas Sv. Trīsvienības baznīca ir ļoti unikāls un īpašs objekts, kuram no Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes (NKMP) puses tika pievērsa atbilstoša uzmanība. Nereti gadās dzirdēt, ka projektā iesaistītās puses darbā ar vēsturiskajiem objektiem problēmas mēģina atrisināt paši savā vidē, pēc tam domājot, kā tālāk sakārtot dokumentāciju no likumdošanas viedokļa, nostādot NKMP fakta priekšā. Pasūtītāji, kuru projekts ir vēsturiskā ēka, bieži vien nepamatoti baidās no NKMP viedokļa. Jāsaka, ka mūsu gadījumā mantojuma pārvalde bija ārkārtīgi kompetenti padomdevēji sarežģītās situācijās. Laikus aicinājām būvnieku konsultēties ar NKMP, lai novērstu pašdarbību un jebkādas interpretācijas. Konsultējāmies par krāsojuma, materiālu izvēli un restaurācijas konceptu portālu

atjaunošanai. Dodoties uz objektu, NKMP uzklausīja gan arhitekta, gan būvnieka viedokli par konkrētu problēmu un sniedza kompetencēs balstītu gala spriedumu, kuru iesaistītās puses respektēja. Novērtējam gan speciālistes Daces Čolderes redzējumu un ieguldīto darbu, gan metodiskās padomes piesaisti akmens restaurācijas darbiem, kur piedalījās Ronalds Lūsis, akmens restaurators Ivo Graudums.

Funkcionālie risinājumi vēsturiskā gaisotnē

Atjaunošanas ceļā tika pieņemti vairāki kompromisi starp vēsturisko veidolu un funkcionalitāti. Piemēram, zibens aizsardzības izbūve – aiz baznīcas krusta novietotais zibensnovedējs ir pamanāms. Pasūtītājs izprot šo risinājumu nepieciešamību un uzskata, ka vienlīdz būtiska ir kā baznīcas estētiskā puse, tā rūpes par objekta ilgmūžību, lai arī nākamās paaudzes piedzīvotu šo baznīcu. Viedokļi atšķīrās arī par logu restaurāciju. Visas ārējās logu vērtnes, metāla rāmji ir restaurēts autentisks oriģināls, taču daļā iekšējo logu vērtņu tika uzstādīti jauni alumīnija pakešu logi. Prasība nāca no paša lietotāja.

Kristīne Liepa:
– Jāteic, jaunie būvniecības standarti un iespējas pakārtoti mūsdienu cilvēku vajadzībām, kuri pieraduši pie noteikta komforta līmeņa. Šajā gadījumā lietotājs vēlējās, lai baznīcā ir silti. Arī šajā situācijā Kultūras mantojuma pārvalde nāca klajā ar savu priekšlikumu, un rezultātā tika mainīta tikai lielākā daļa iekšlogu baznīcas telpas vidusdaļā, savukārt aiz altāra, biktssola, hercoga ložas saglabāti autentiskie logi.

Mārtiņš Lilienfelds:
– Mūsdienu restaurācijas lielākais klupšanas akmens ir normatīvajos aktos izvirzītās prasības, kas nav piemērojamas faktiskajai situācijai. Katrā projektā jāsaglabā racionalitāte un veselais saprāts. Šajā gadījumā ēkas atjaunošanas pašmērķis nebija energoefektivitātes paaugstināšana vai eiroremonts. Restaurācijas var pielīdzināt padzīvojušam sirmgalvim – cienījams, sakopts, taču vēl joprojām ar krunkām, bez pārspīlētiem centieniem izskatīties jaunākam par savu vecumu.

Tālākie soļi

Kristīne Liepa:
– Apzināmies, ka arī šobrīd darba vēl ir ļoti daudz. Pēc vērienīgas atjaunošanas pašreiz ir pārejas posms. Fondā netiek algoti darbinieki. Visi esošie līdzekļi tika ieguldīti fasādes atjaunošanas darbu pabeigšanā. Šis ir brīdis, kad izvērtēt tālāko darbību un attīstību. Tuvākais plānotais darbs ir torņa pulksteņa mehānisma atjaunošana. Tālākais solis ir baznīcas iekštelpa – mākslas priekšmetu restaurācija, interjera un apdares atjaunošana. Baznīcā vēl joprojām nav labierīcību, kas tiktu ierīkotas katedrāles iekšpagalmā kā atsevišķa būve. Būvniecības laikā diemžēl neizdevās atjaunot oriģinālās

skulptūras pie galvenā ieejas portāla – tika pieņemts lēmums par skulptūru pārvietošanu uz katedrāles iekštelpu, tādējādi saglabājot smilšakmens skulptūras neskartas. Nākotnē jādomā arī par kopiju izgatavošanas iespējām.

Ticība

Kristīne Liepa:
– Esam izgājuši cauri šai pieredzei un neliedzam padomu arī citām organizācijām, kas nodarbojas ar baznīcu un vēsturisko ēku projektiem. Vienmēr dalāmies ar pieredzi, kas gūta dievnama atjaunošanas ceļā. Situācijas bija dažādas, tostarp arī krīzes mirkļi, kad nebija skaidrības, kā viss beigsies, taču procesa gaitā radās kopsakarības un secīgi atrisinājumi. Zīmīgi, ka bieži vien noderēja tieši ticība un degsme darīt. Liepājas Sv. Trīsvienības baznīcas atjaunošana ir tam lielisks pierādījums.

KRISTĪNE LIEPA

Liepājas Svētās Trīsvienības baznīcas atjaunošanas fonda valdes priekšsēdētāja un vadītāja kopš 2009. gada (ar pārtraukumiem 2012.–2013., 2019.–2020.); 2018.–2020. g. projekta Dienvidkurzemes piekrastes mantojums cauri gadsimtiem vadītāja no sadarbības partnera Liepājas Sv. Trīsvienības ev. lut. draudze puses. 2013.–2018. g. Volker Giencke & Company arhitektu biroja asistente Liepājā. 2013.–2014. g. projekta Liepājas Svētās Trīsvienības katedrāles ēkas konstruktīvās noturības saglabāšana un sociālekonomiskā potenciāla paaugstināšana vadītāja. Liepājas Sv. Trīsvienības ev. lut. draudzes locekle kopš 2007. gada. Izglītība: Liepājas Pedagoģijas akadēmija, bakalaura grāds datordizainā; Liepājas Mākslas vidusskola, vidējā profesionālā izglītība, interjera dizainere.

MĀRTIŅŠ LILIENFELDS

UPTK projektu vadītājs. Izglītība: LU Ekonomikas un vadības fakultāte, Rīgas Tehniskā koledža. Darba pieredze ēku restaurācijā un atjaunošanā: 2016. g. Rīgas 1. slimnīca, Rīga, administratīvā korpusa ķieģeļu fasādes restaurācija; 2017. g. Liepājas Mūzikas, mākslas un dizaina vidusskola, Ausekļa iela 11/15, trīs ēku fasāžu atjaunošana; 2017.–2018. g. Liepājas Sv. Trīsvienības pareizticīgo katedrāle, Liepāja, baznīcas torņa restaurācija un torņa jumta seguma izgatavošana; 2018. g. Siguldas Jaunās pils komplekss, mūra sētas un šūnakmens vārtu portāla restaurācija; 2018.–2019. g. Diplomātiskā servisa medicīnas centrs, Veselības centrs 4, Baznīcas iela 18, Rīga, ķieģeļu fasādes un dekoratīvo elementu restaurācija; 2018.–2020. g. Liepājas Svētās Trīsvienības evaņģēliski luteriskā katedrāle, baznīcas fasādes, pulksteņa ciparnīcu, smilšakmens detaļu, ieejas portālu, metāla elementu, koka logu un durvju atjaunošana, krusta zeltīšana.

SKRUNDAS MAZPILSĒTAS ŠARMS

ZANE EGLĪTE
Foto Aivita Staņeviča, Skrundas pašvaldības arhīvs

Skrundas pastaigu taka.

Andžēnu stacija

A9 šoseja, kas ved cauri Skrundai, naktī.

Skrundas pilsēta un novads ir kā koša sakta Ventas upes krastā, kur ainaviskajā vidē saplūst vēsture, dabas šarms un mūsdienas. Mazpilsēta vēsturiski bijusi senās kuršu zemes Bandavas sastāvdaļa. Pirmā pasaules kara laikā Skrundu, tāpat kā visu Kurzemi, ieņēma ķeizariskās Vācijas karaspēks. Šajos laikos Skrundas nosaukums bijis Schrunden, kas tulkojumā no vācu valodas ir dzirkles jeb šķēres, kuras paredzētas aitu vilnas cirpšanai. Šobrīd dzirkles simbolizē Skrundas iedzīvotāju vēlmi radīt siltumu sev apkārt ar vilnas zeķi vai cimdu. Šeit dzīvojis un audzis latviešu scenogrāfs Andris Freibergs, Skrundas patriots Artūrs Heniņš, dziedošais ugunsdzēsējs un grupas Līvi vokālists Jānis Buķelis, aktieris Ints Grāvelis, kā arī šlāgerdziedātājs Ainārs Bumbieris. Skrunda dibināta 1996. gadā un jau 26 gadus ir Latvijas jaunākā pilsēta. Šobrīd Skrundas pašvaldība ir pārmaiņu posmā, jo administratīvās reformas ietvaros tiek veikta pašvaldību apvienošana. Pateicoties gan pašvaldības, gan vietējo iedzīvotāju entuziasmam un kopdarbībai, mazpilsētā izveidota patīkama un interesanta vide, kas priecē gan iedzīvotājus, gan tūristus.

Nominācija par labi padarītu darbu

Šī gada sākumā Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija tiešsaistes seminārā paziņoja Eiropas Padomes Ainavas balvas Latvijas nacionālās atlases nomināciju ieguvējus. Viens no Skrundas stratēģiskajiem projektiem Pastaigu takas un rekreācijas vietas izveide gar Ventas upi Skrundā saņēma apbalvojumu par kultūrvēsturiski un ainaviski nozīmīgas teritorijas sakārtošanu, izmantojot vidi saudzējošus tehniskos risinājumus.
Projekts Dabas tūrisms visiem (UniGreen) tika īstenots ar Interreg V-A Latvijas–Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas 2014.–2020. gadam atbalstu pirms četriem gadiem un priecē ikvienu Skrundas iedzīvotāju un viesi, ļaujot izkustēties svaigā gaisā un aplūkot gleznaino apkārtni. Projekta ietvaros pastaigu takas sākumā tika uzstādīts apmeklētāju skaitītājs. Kopš tā uzstādīšanas 2018. gada 28. maijā līdz šodienai skaitītājs fiksējis vairāk nekā 25 000 apmeklētāju.
Taka vijas gar Skrundas pilskalnu, uz kura atrodas estrāde un parks. Teikas vēsta, ka zem pilskalna esot pazemes ejas un no Ventas reizi simts gados iznākot brīnumaini daiļa baltā sieviete Ventas Vārava. Pastaigu iespējams veidot lokveidā, atgriežoties gar estrādi Skrundas pilskalnā. Taka ir izgaismota, tāpēc nesteidzīga pastaiga iespējama pat diennakts tumšajā laikā un aizņem ne vairāk kā stundu. Šis projekts sakārtots vairākos posmos. Kopējais takas garums ir 1,5 kilometri. Izmantoti dažādi videi draudzīgi risinājumi, piemēram, gravas nostiprinājums veidots no speciāliem žagariem un kokiem. Izveidotas arī attīrīšanas iekārtas.
Atjaunošanas procesā veiksmīgi saglabātas esošās vērtības takā, piemēram, koki un ceriņu audzes. No jauna izbūvētajam gājēju tiltiņam pāri liecas senatnīgs vītols. Koki šādai takai ir pievienotā vērtība. Takā organiski iekļaujas arī romantiskā skatu platforma, kur pāri izsaka vēlmi laulāties. Estrādes skatuve un soliņi veido vienotu kopskatu. Interesantu akcentu takai piešķir arī izveidotā čigānu pirtiņa ar malkas krāsni, kas iecienīta kā tūristu, tā vietējo iedzīvotāju vidū. Blakus jaunizveidotajai pirtiņai teritorijā atrodas arī ķieģeļu namiņš,

ko sākotnēji bija paredzēts demontēt, taču, ņemot vērā apmeklētāju izteikto vēlmi un pārģērbšanās kabīņu nepieciešamību, namiņš atjaunots un šeit ierīkotas ģērbtuves.
Izveidotās pastaigu takas tālākais punkts ir Skrundas augstākā vieta Ventas kalns, kas ļauj izbaudīt skaistos dabas skatus, vērot putnus un Ventas mierīgo plūdumu. Ierīkota baskāju taka, grils un ugunskura vieta ar čuguna statīvu. Šādi elementi pastaigu takās mūsdienās atrodami visā pasaulē, un arī mēs vēlējāmies šos elementus integrēt sabiedriski pieejamā vidē, lai taku padarītu ne tikai vizuāli baudāmu, bet arī funkcionālu. Simbolikai takas paugurā atrodas karoga masts, kur ikdienā plīvo Skrundas karogs. Projekta risinājumi paredz vides pieejamību ikvienam – gan jaunajām ģimenēm ar bērnu ratiņiem, gan cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Drīzumā takā tiks ierīkota arī taktila plāksne neredzīgajiem.
Ļoti būtiski bija integrēt dabas taku esošajā ainavā bez uzbāzīgām detaļām, pēc iespējas saglabājot visu esošo. Neveidot mākslīgus apstādījumus, kas dabiski šeit nekad neaugtu. Mērķis bija ieviest svaigu un sakoptu skatu, saglabājot mazpilsētas šarmu.
Sadarbība ar uzņēmējiem bijusi ļoti veiksmīga. Iepirkumā tika izstrādāts projektēšanas uzdevums un izvirzīti atlases kritēriji. Rezultātā sadarbojāmies ar pietiekami kvalificētiem speciālistiem, kuri arī pēc līguma noslēgšanas bija ieinteresēti, elastīgi un saprotoši. Būvnieks meklēja risinājumus un iesaistījās ar savu iniciatīvu, lai panāktu iespējami labāku rezultātu. Spējām rast kopīgu valodu. Pašvaldība pati izvirzīja šo objektu konkursam. Ir svarīga apziņa, ka kopīgiem spēkiem paveikts labs darbs. Tā ir pienācīga pateicība par veiksmīgo sadarbību visiem projektā iesaistītajiem – gan pašvaldības darbiniekiem, gan uzņēmējiem.

Tūrisms. Skrundas muižas pils – klasicisma saulrieta pēdējais stars, Andžēnu stacija un ķēniņu krēsli

Ievērības cienīga ir arī 19. gadsimtā celtā Skrundas muiža, kura tās arhitektūras un vizuālo aprišu dēļ pamatoti tiek dēvēta arī par Mežotnes pils miniatūrkopiju. Pēc ēkas 2011. gada rekonstrukcijas šeit iespējams rezervēt naktsmītnes četru zvaigžņu viesnīcā, kā arī baudīt labu apkalpošanu un gardas vakariņas, kuru pagatavošanā izmantota vietējā produkcija. Muiža atrodas ainaviskā parkā, kas vilina doties pastaigās, baudīt skaisto, sakopto vidi un apbrīnot varenos ozolus, kas stādīti pirms vairāk nekā simts gadiem. Mazpilsētas šarma noskaņās teritorijā ganās arī aitas.
Skrundā ir arī metāllūžņu mākslas dizaina darbnīca – muzejs, ko izveidojis vietējais iedzīvotājs. Šeit iespējams aplūkot lokomotīves, angļu telefona būdas, amerikāņu tanku un citas detaļas, ar kurām muzejs apaudzis laika gaitā, kā arī veikt individuālus pasūtījumus. Pats īpašnieks ir atsaucīgs un viesmīlīgi sagaida ikvienu apmeklētāju. Vieta rosina interesi kā bērnos, tā pieaugušajos.
Parka teritorijā izvietoti tēlnieka Ģirta Burvja veidotie pirmo Skrundas pilsnovada kuršu ķoniņu mantinieku – Ērmaņa Pilāta, Jākoba Sigitara, Veisena un Santiļa – krēsli. Tie tapuši par godu Skrundas 750. gadadienai, kopš tā pirmo reizi minēta vēstures avotos.

Attīstība un uzdrīkstēšanās

2018. gada nogalē uzcelts jauns ugunsdzēsības un glābšanas depo, lai nodrošinātu ugunsdzēsēju glābēju mūsdienu darba specifikai atbilstošus darba apstākļus, ir dežūrmaiņas, administrācijas un mācību telpas, garāžas bloks ar novietni ugunsdzēsības automobiļiem un speciālo automobiļu apkopes zona, kā arī gandrīz 15 metru augsts tornis šļūteņu žāvēšanai. Ēkā telpas ir ne tikai ugunsdzēsējiem glābējiem, bet arī Valsts policijas darbiniekiem.
Mūsdienīgs piemērs ir arī Skrundas tirgus jeb autoostas kvartāls, kur vēl nesen bijusi nesakopta teritorija. Lai mērķtiecīgi attīstītu teritoriju, sadarbojāmies ar Latvijas Lauksaimniecības universitātes Ainavu arhitektūras un vides plānošanas studiju programmas studentiem. Izteicām vēlmi par kapitālu teritorijas pārvēršanu, lai izveidotu tirgu un autoostu. Sadarbības rezultātā tapa mūsdienīgs tirgus kvartāls ar vagoniņiem, kas ir vieta, kur var ne tikai pirkt un pārdot, bet arī rīkot dažādus kultūras pasākumus. Cilvēku domas šeit gan ir dažādas, taču teritorija ir atsvaidzināta un tajā iedvesta pasaules elpa. Mazpilsētām parasti raksturīgas koka būdiņas, taču mēs atļāvāmies izveidot ko oriģinālāku.

Informāciju sniedza Skrundas novada domes priekšsēdētāja

LORETA ROBEŽNIECE

Savas dzīves lielāko daļu esmu aizvadījusi Skrundā. Mans darbs vienmēr bijis saistīts ar cilvēkiem, no 2014. gada 20. novembra esmu Skrundas novada pašvaldības domes priekšsēdētāja. Esmu bijusi Skrundas kultūras nama direktore un TV Skrunda direktore. Izglītība – kultūras darba vadība (bakalaurs), sabiedrības vadība (maģistrs). Sevi saucu par SKRUNDENIECI.

Ventsmalas
takas izveide.

Pērtuve jeb
čigānu pirts.

Skrundas bērnudārzs.

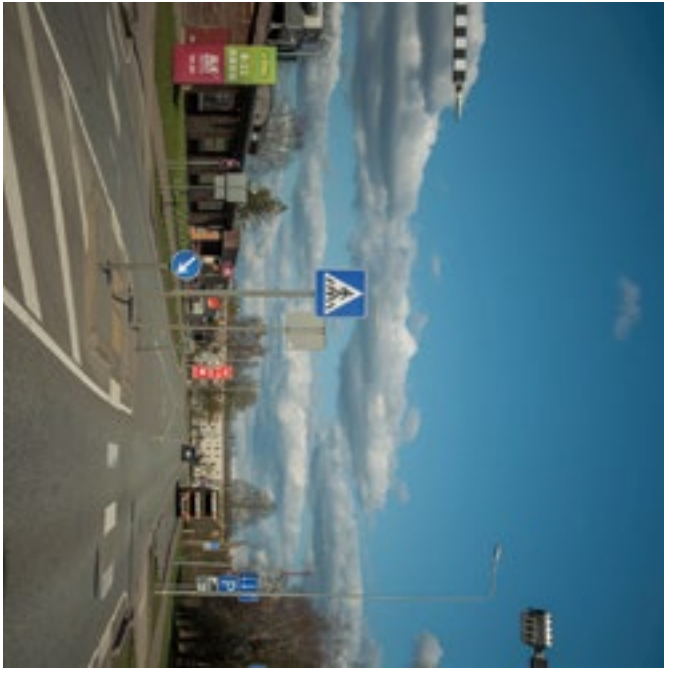

TOPOŠAIS **RĒZEKNES REKREĀCIJAS CENTRS** BŪS EIROPAS LĪMENĪ

AGRITA LŪSE
ARX arhitekti vizualizācijas,
Rēzeknes domes arhīva foto

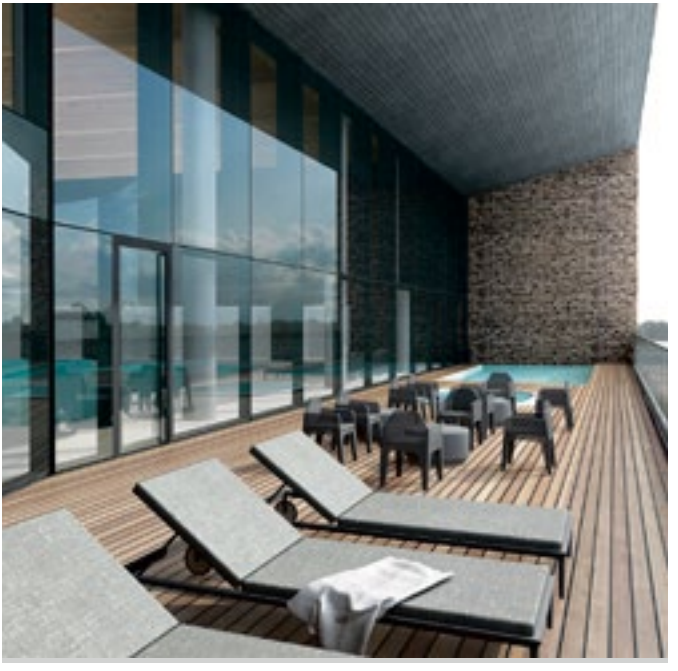

Rēzekne ir viens no Latgales biznesa centriem, kurā saplūdusi aktīva kultūras dzīve un uzņēmējdarbība. Atrašanās vieta netālu no Latvijas valsts robežas stiprina starptautisko sadarbību, kā arī veicina mākslinieciskās pieredzes apmaiņu. Lai saņemtu kvalitatīvu kultūras un sporta pakalpojumu, rēzekniešiem nav jālūkojas ārpus savas pilsētas – koncertzāle GORS uzņem augsta līmeņa mākslinieciskos izpildītājus; Zeimuļā bērni un pieaugušie var atrast aptuveni 45 dažādus interešu pulciņus un pilnveidot personīgo erudīciju, Rēzeknes Olimpiskajā centrā tiek kaldināti spēcīgi Latvijas sportisti. Izglītības iespējas Rēzeknē aptver plašu spektru, sākot no pirmsskolas izglītības iespējām līdz ģimnāzijai, modernu mācību programmu tehnikumiem un augstskolai. Rēzekne ir pašpietiekama un pievilcīga dzīves un darbavieta, ne velti dzīvokļu īres un pirkšanas izmaksas ir analogas Rīgas cenām.

Kovšu ezera apkaime pārtaps līdz nepazīšanai

Cik aktīva ir apkaime, tikpat un vēl vairāk aktīva ir pašvaldība, kurā darbojas uz novada attīstību orientēti projektu vadītāji un vadība. Uz lauriem netiek gulēts, un tieši tāpat kā par Rīgu var teikt – vai Rēzekne jau gatava? Atbilde būs – nē. Tiek rastas arvien jaunas teritorijas, ko plānots sakārtot, lai nodrošinātu vietu uzņēmējdarbībai, kas tālāk jau rūpētos par pieprasīta pakalpojuma piedāvājumu novada iemītniekiem. Kovšu ezera apkaimes sakārtošana ir aktuālais Rēzeknes pašval-

dības lielprojekts, kura laikā tiek revitalizēta kādreizējā industriālā teritorija, izbūvēti komunikāciju tīkli un labiekārtota infrastruktūra aktīvajai atpūtai – veloceliņš, laipas, makšķerēšanas vietas. Uzņēmēji savukārt varēs piedalīties 5 izsolēs, pretendējot uz šādu biznesu: kafejnīca, laivu noma, skatu laukums, kempings un rekreācijas SPA. Jāpiemin, ka Rēzeknes pašvaldība strādā plānveidā un pilnvērtīgi izmanto visus ES fondu līdzfinansējumus. Arī Kovšu ezera degradētās teritorijas revitalizācija īstenota ar ES fondu naudu, izpildot prasību par jaunu darbavietu radīšanu un investīciju piesaisti.

SPA centra un viesnīcas pienesums pilsētvidei

Ne katras pilsētas centrā ir ezers, Rēzeknei ir – Kovšu ezers.
Līdz 2021. gadam krasti un pieguļošā teritorija bija aizauguši ar brikšņiem, slēpjot arī nepievilcīgas padomju mantojuma detaļas. Labiekārtojuma darbi rit pilnā sparā, bet uzņēmējus gaida izsoles par tiesībām šeit realizēt uzņēmējdarbību. Viena no tādām būs ar SPA centru saistītas viesnīcas būvniecība un tās darbības attīstība. SPA centra arhitektūras risinājumu izstrādājis arhitektu birojs ARX arhitekti, arhitekte Daiga Bikše, pasūtītājs Rēzeknes pašvaldība. SPA centra operatora tiesības uzņēmējiem būs jāiegūst izsolē, un tās tiks piešķirtas uz 30 gadiem.
Būvprojekts ir izstrādāts arī viesnīcai (autors ARX arhitekti, projekta pasūtītājs – dome), bet to realizēs uzņēmējs, kas uzvarēs izsolē ar prasībām investēt aptuveni 5 miljonus eiro un radīt 35 jaunas darbavietas. Viesnīca un SPA kopumā veidos atpūtas kompleksu un darbosies kā Rēzeknes magnēts tiem, kuri meklē lauku klusumu, tajā pašā laikā tuvumu centram un kultūras norisēm, kuriem ir svarīga komfortabla un moderna rekreācijas iespēja, pie viena arī nodrošinājums, kas attālināti ļauj veikt darba pienākumus.
Rēzeknē un apkaimē ir vērojams modernu viesnīcu trūkums, potenciālās iespējas šeit sākt viesnīcu biznesu ir lielas, arī peļņa noteikti ir prognozējama. Pilsētas attīstības temps piesaista cilvēkus, šeit brauc kārtot darba darīšanas, uz koncertiem, pilsētas pasākumiem, drīz vien arī Kovšu ezers darbosies kā tūristu magnēts. Bet tūristiem un citiem pilsētas viesiem ir nepieciešamas vietas, kur ieturēt maltītes un kur pavadīt nakti, piemēram, pēc laba koncerta. SPA ar pieguļošo viesnīcas kompleksu būs lieliska iespēja to izmantot ne tikai kā galamērķi, bet arī kā papildinājumu kādam kultūras pasākuma apmeklējumam, vakaru noslēdzot ar sevis palutināšanu baseinā vai SPA zonā.
Izsole notiks 2021. gada 4. jūnijā. Līdz tam uzņēmēji laipni aicināti uzdot papildu jautājumus un apskatīt izsolei piedāvātās teritorijas un būves.

SPA centra un viesnīcas kompleksa arhitektoniskie risinājumi

Daiga Bikše, arhitektu biroja ARX arhitekti valdes locekle, arhitekte:
– Būvprojekts ir izstrādāts 5 zemesgabalu apbūvei, vienojot tos kompleksā ar šādām būvēm: SPA un viesnīcas ēka, autostāvvietas, teritorijas labiekārtojums un inženiertīklu nodrošinājums. Saskaņā ar terito-

rijas apbūves noteikumiem zemesgabali atrodas publiskās apbūves teritorijā, kurā iespējama jaukta centra apbūve, bet apkaimē ir dabas un apstādījumu teritorija. Zemesgabali atrodas netālu no Rēzeknes centra un tās centrālās ielas Atbrīvošanas alejas. Vietas mobilitāte ir augsta, tā viegli sasniedzama ar auto, sabiedrisko transportu, kājām un velo. Dienvidu pusē zemesgabali robežojas ar Kovšu ezeru, kas šo vietu padara ekskluzīvu SPA un viesnīcas kompleksa izveidei. Teritorija ir ar izteiktu reljefu, augstumu starpība atsevišķos punktos var sasniegt pat 10 m, kas apgrūtina būvniecību, taču ļaus veidot niansētu ainavisko risinājumu. Inženiertīkli tiks pieslēgti pilsētas galvenajiem maģistrālajiem tīkliem.

SPA un viesnīcas ēkas būvapjoms veidots no pilnībā patstāvīgi funkcionējošām daļām, kas vienlaikus ir savstarpēji saistītas. Apmeklētāji tās varēs izmantot atsevišķi vai arī uztvert un izmantot kompleksi. SPA apjoms ir atvērts uz ezera pusi, no ielas puses būdams daudz noslēgtāks un radot pasargātības iespaidu. Viesnīcas apjoms ir aicinošs gan no ielas puses, gan arī – līdzīgi kā SPA ēkai – pret ezeru vērsta daudz lielāka atvērtība.

SPA kompleksa atrašanās līdzās kalnam ir kā divu atsevišķu struktūru samērīga līdzāspastāvēšana kopējā ainavā. SPA daļa plānota skulpturāli lakoniska, ar vienotu tumšu sīkdalījumu, keramikas apdari no trim pusēm un plašiem stiklojumiem uz ezera pusi, terases zonā plānots izmantot silta toņa koka apdari.

SPA daļai paredzēti 3 virszemes stāvi, ieeja kompleksā ir no Brīvības ielas puses. Atšķirībā no noslēgti risinātā būvapjoma, ieeja ir stiklota un labi pamanāma. SPA un relaksācijas zonas apmeklējums paredzēts visplašākajam apmeklētāju lokam. Viesu ienākšana plānota recepcijas zonā, ir uzgaidāmā telpa ar nelielu bērnu rotaļu laukumiņu. Recepcijas zonā būs iespējams nokļūt tieši no viesnīcas. Baseinu zona paredzēta 2. stāvā, procedūru kabineti 3. stāvā. Tur varēs nokļūt ar liftu vai pa reprezentablām kāpnēm. Pirmo stāvu atvēlēs trenažieru zālēm ar visām piederošajām telpām un tehniskajām telpām.

Lai uzlabotu akustisko komfortu, grīdas segumiem izmantos mīkstus tekstila materiālus, kas vienlaikus efektīvi nodrošina mitruma un no ielas ienesto netīrumu savākšanu. Sporta zonās būs atbilstoši sporta grīdu segumi.

Otrais stāvs, kā jau minēts, paredzēts ūdens relaksācijas zonai – bērnu baseins, džakuzi, 3 saunas, 2 tvaika pirtis, aukstais baseins pie saunām, dušu procedūras, lielais baseins ar ūdens masāžu aprīkojumu, bāru un āra terasi. Ūdens relaksāciju zona tiks veidota mierīgā, patīkamā noskaņā, interjera apdarei izmantojot dabas toņus un dabiskus materiālus. Kopējā jaukā gaisotne liks justies kā plašā, gaišā telpā, panākot iespaidu ar plašu stiklojumu divu stāvu augstumā, līmētām koka sijām, gaišām smilšu krāsas flīzēm apdarē. Atšķirīgi toņu risinājumi tiks piemēroti bērnu un pieaugušo baseinam, lielais baseins un džakuzi aicinās ar gaiša toņa apdari, bērnu baseinam izmantos tumšāka zilā toņa mozaīkflīzes. Baseinu zonā būs arī zemūdens apgaismojums ar iespēju mainīt noskaņu. Sienu apdarē mīsies speciāli mitrām telpām paredzēti koka apdares materiāli un klinkera ķieģelis, kas vietām ienāks no ārējās apdares. Griestos izvietotās gaismas līnijas precīzi iezīmēs aktivitāšu zonas. Telpas veidošanā un

gaisotnes radīšanā piedalīsies arī skats uz ārtelpu. Pirtīm paredzēti dažādi apdares risinājumi – tvaika pirts plānota plašāka, ar gaiša marmora mozaīkas apdari, bet mazākās pirtis tērpsies tumši zaļas mozaīkas apdarē. Visām pirtīm tiks veidots individuāls apgaismojuma risinājums un piešķirti atšķirīgi aromāti. Viena no saunām būs ar plašiem stiklojumiem, ar skatu uz baseinu zonu, vēl viena pirts ļaus tās lietotājiem baudīt panorāmas skatu uz ezeru.
Īpaša detaļa ir āra terase SPA zonai, kur tiks izbūvēts baseins un džakuzi – šīs ūdens procedūras būs izmantojamas augu gadu. Arhitektoniskajā risinājumā izmantotas reljefa iespējas, otrā stāva līmenī ēkai apkārt ved gājēju taka, kas ved arī uz ezera piekrasti. Apmeklētājiem procedūru kabinetos paredzēts piedāvāt dažādas masāžas, fizioterapijas un ūdens procedūras, kā arī kosmētiskās procedūras 16 speciāli aprīkotās un iekārtotās telpās. Katrs kabinets būs ērts un vizuāli pievilcīgs. Būs speciāla atpūtas telpa tējas baudīšanai pēc procedūras.

Rēzeknes ieguvumi

Līdz ar jaunu attīstības plānu realizēšanu Rēzekne kā pilsēta virzās modernu un ilgtspējīgu risinājumu virzienā. Līdz šim Rēzekne nesaistījās ar relaksāciju un vilinošām ūdens procedūrām, bet līdz ar SPA un viesnīcas atvēršanu jaunu kvalitāti iegūs gan vietējie cilvēki, gan viesi. Rēzekne aug un mainās dinamiski.

ARX ARHITEKTI

SIA darbību uzsāka 2020. gadā. Biroja kodolu veido komanda, kas ilgstoši veiksmīgi strādāja kopā arhitektu biroja Vizuālās modelēšanas studija SIA sastāvā – Daiga Bikše, Daina Levane, Viktorija Barinova, Eva Rozīte, Ligita Lauberga. No 1995. līdz 2020. gadam projektētas un realizētas daudzas gan publisko, gan dzīvojamo ēku jaunbūves un pārbūves. Veiksmīga dalība arhitektūras konkursos.

SLĒPTIE KODI

TEKSTILA DIZAINA DARBU IZSTĀDE
SAULES SKOLAS IZSTĀŽU ZĀLĒ
SAULES IELĀ 2, DAUGAVPILĪ

Foto Ineta Auzāne

Izstāde atbilstoši pandēmijas laika ierobežojumiem skatāma, neienākot ēkā. Blakus esošo ēku arhitektūra atspoguļojas skatlogā, sniedzot papildus telpisko dimensiju.

Līva Vilcāne. Tekstilijas Slēptie kodi.
Johanna Gedroica. Tērpu kolekcija Disaster.
Jekaterina Nikolajeva. Tērpu kolekcija Deimosa varā.
Batikas no skolas fondiem.

Priekšplānā – tērps no Johannas Gedroicas kolekcijas Disaster, tālāk – Līvas Vilcānes apgleznotie audumi no kolekcijas Slēptie kodi.

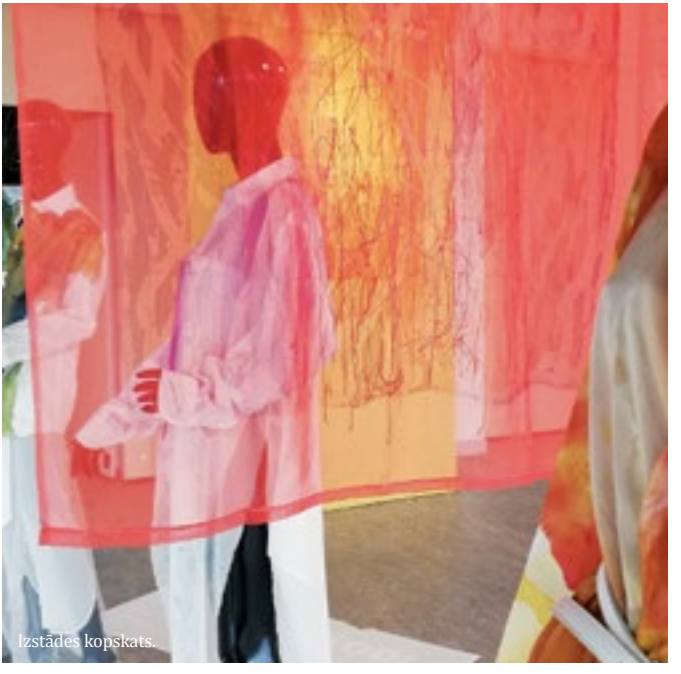

Izstādes kopskats.

Apgleznotas tekstilijas no kolekcijas. Veltījums Markam Rotko, autores – Ineta Auzāne un Digna Gordijenko.

Priekšplānā – tērps no Johannas Gedroicas kolekcijas Disaster.

Mākslas dienu 2021 ietvaros PIKC DDMV Saules skola jaunajās telpās Saules ielā 2 piedāvāja apgleznotu tekstiliju izstādi, kur redzami gan jaunākie tekstilizstrādājumu dizaina izglītības programmas kvalifikācijas darbi, gan darbi no skolas metodisko fondu krājuma.
Katrā izstādē eksponētajā darbā ir ielikta autora ideja, domas, jūtas un pārdomas, ar ko jaunie mākslinieki vēlas dalīties ar skatītājiem.
Līvas Vilcānes kolekcijā Slēptie kodi apdrukātie audekli stāsta par koka gadu gājumu, tā nospiedumu neatkārtojamību un perfektumu.
Johannas Gedroicas tērpu kolekcija Disaster mākslas izteiksmes līdzekļiem tēlo dabas kataklizmas un aicina domāt par attieksmi pret mūsu zemi, kur dzīvojam. Savukārt Jekaterinas Nikolajevas tērpu kolekcijas Deimosa varā tēma ir cilvēka cīņa ar dažādām fobijām, kas bieži vien liedz pilnvērtīgi dzīvot un būt brīvam no bailēm.
Īpašu noskaņu izstādei piedod apgleznotu audeklu kolekcija no skolas fondiem, kuru pirms vairāk nekā 10 gadiem audzēkņi skolotāju Inetas Auzānes un Dignas Gordijenko vadībā veidojuši, izcilā Marka Rotko daiļrades, krāsu un laukumu attiecību iedvesmoti.
Katrā no izstādē redzamajiem darbiem ir ielikts sava veida kods, ar ko autors ļauj ieskatīties savā dvēselē un domās un aicina skatītājus līdzi aizraujošā pārdomu ceļojumā.
Visus darbus apvieno viena no visinteresantākajām tekstilmākslas tehnikām batika, kura pēdējos gados papildināta ar mūsdienu tehnoloģijas sasniegumu – digitālo apdruku.

Tērpi no Jekaterinas Nikolajevas kolekcijas Deimosa varā.

Izstādes kopskats.

EIROPAS LABĀKĀS ĒKAS FASĀDES TITULS CEĻO UZ BALTIJU

BAUMIT LIFE CHALLENGE 2020/2021
EIROPAS LABĀKĀS FASĀDES
KONKURSA UZVARĒTĀJI

Baumit Life Challenge 2020/2021
konkursa uzvarētājs:
Mo Museum, Viļņa (Lietuva)
Foto: Norbert Tukaj

Aprīlī Lietuvas modernās mākslas muzejs Mo kļuvis par uzvarētāju starptautiskajā konkursā Baumit Life Challenge, kur saņēmis galveno balvu kā Eiropas labākā ēkas fasāde. Mo-Muzeja celtniecību veicis Lietuvas uzņēmums Naresta, projektēja pasaulē atzītā arhitekta Danjela Libeskinda studija Studio Libeskind sadarbībā ar Lietuvas arhitektu biroju Do Architects. Pirmo reizi konkursa pastāvēšanas vēsturē ir uzvarējis celtniecības objekts no Baltijas valstīm.

Konkursa noslēguma ceremonija norisinājās 22. aprīlī interneta tiešraidē no Baumit studijas Austrijas galvaspilsētā Vīnē. Pagājušajā gadā ieplānotā konkursa noslēguma ceremonija Valensijā, Spānijā tika vairākkārt atlikta pandēmijas dēļ, diemžēl tā arī nerodot iespēju pasākumu realizēt klātienē.

Konkurss Baumit Life Challenge notiek reizi divos gados, starptautiskai ekspertu žūrijai izvēloties vislabākās ēku fasādes Eiropā, un šoreiz tajā tika pieteikti 385 darbi no 26 Eiropas valstīm.

Viens no 13 starptautiskās konkursa žūrijas locekļiem ir Latvijas Arhitektu savienības padomes loceklis un arhitektu biroja Nams līdzdibinātājs Sergejs Ņikiforovs. Viņš teic: – Prieks, ka šādā vērienīgā arhitektu darbu konkursā Baltijas arhitekti ir spējuši pievērst savai meistarībai uzmanību Eiropas mērogā. Pieļauju, ka ieskats finālistu veikumā mudinās arī Latvijas kolēģus iesaistīties nākamajos Baumit Life Challenge konkursos, izmantojot iespēju salīdzināt savu varējumu ar citu Eiropas valstu arhitektu sniegumu.

Arhitektu darbu konkursa Baumit Life Challenge iniciators ir Eiropas vadošais celtniecības materiālu ražotājs Baumit, tā cildinot ēku fasādes un pievēršot sabiedrības uzmanību fasāžu apdares meistarībai. Ēku fasādes kalpo paaudzēm ilgi un ir kļuvušas par namu sejām, kas atklāj to iemītnieku stilu.

Konkurss norit kopš 2014. gada, kad Baumit ieviesa Eiropā plašāko fasāžu krāsu paleti Baumit Life ar 888 krāsu toņiem. Vēlākos gados fasāžu tekstūru risinājums Baumit CreativeTop radīja teju bezgalīgas radošās iespējas kombinēt krāsas, formas un tekstūras. Savukārt, lai iegūtu baltu fasādes nokrāsu, arhitekti un dizaineri tagad var izvēlēties starp 12 baltiem toņiem no jaunākās krāsu paletes Shades of White, kas kļuva pieejama 2021. gada sākumā.

Par Baumit. Būvmateriālu zīmols Baumit radīts 1988. gadā un šobrīd ir nozīmīgs spēlētājs Eiropas būvmateriālu nozarē. Uzņēmums ir vadošais ēku siltumizolācijas sistēmu (ETICS) un fasāžu virsējo pārklājumu ražotājs Centrāleiropā, ik gadu saražojot vairāk nekā 45 miljonus kvadrātmetru ēku siltumizolācijas materiālu. Baumit grupai ir filiāles un meitas- uzņēmumi 25 Eiropas valstīs, kas nodarbina vairāk nekā 3500 cilvēku. Baumit 2020. gadā sasniedza 1 miljarda eiro pārdošanas apjomu. Latvijā darbojas uzņēmuma filiāle SIA Baumit.

Vairāk informācijas:
lifechallenge.baumit.com

baumit.com

MO muzeja fasādē ir izmantots pašattīrošs dekoratīvais apmetums

BAUMIT NANOPORTOP,

kas ir ilgmūžīgs un īpaši izturīgs pret pilsētvides netīrumiem. Apmetuma nanodaļiņas samazina virsmas raupjumu, neļaujot netīrumiem pielipt un noturēties pie ēkas fasādes.

NORBERTS PLŪKSNE
SIA Baumit arhitektu, dizaineru un attīstītāju projektu vadītājs
+371 29336990
n.pluksne@baumit.lv

Kategorija – daudzdzīvokļu nami
Murgle Apartments, Ljubljana (Slovēnija)
Foto Žiga Lovšin

Kategorija – vienģimeņu mājas
Longitudinal-Axis Home, Budakeszi (Ungārija)
Foto Benedek Bognár

Kategorija – termiskā renovācija
Secession, Vīna (Austrija)
Foto Baumit

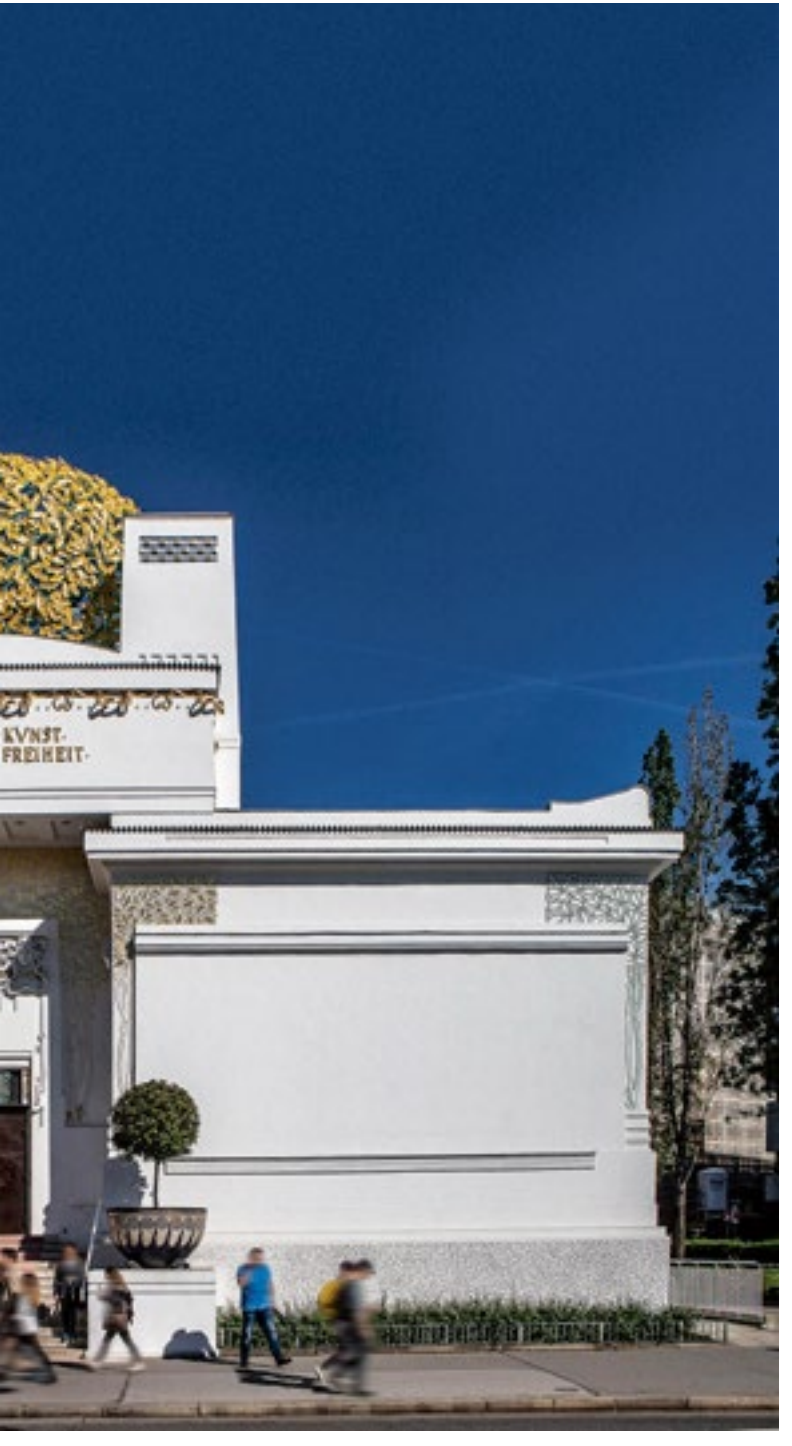
KVNST-
FREIHEIT-

Kategorija – vēsturiskā renovācija. **Vivienda Alcoba, Alcoba de la Torre (Spānija)**
Foto Rubén Bescos

Kategorija – nedzīvojamās ēkas
The Courtyard, Trnava (Slovākija)
Foto BoysPlayNice

HOTEL A

Kategorija – tekstūras iedvesmots
Rue Curial, Paris (Francija)
Foto Fabpicture

RISKA ZONA BŪVNIECĪBĀ

Vērtējot būvniecības nozares pašattīrīšanos no nekvalitatīviem pakalpojumiem un produktiem, nozares spēju izvērtēt būvinženieru atbildību un kompetenci, nav nekāda pamata pateikt ko labu un cerīgu, balstoties uz vairāku kāzusu izskatīšanas kārtību. Ja tas būtu tikai viens gadījums, varbūt vēl paliktu niecīga uzticēšanās būvniecības speciālistu izvērtējumam, bet vairāki pilnīgi atšķirīgi gadījumi iezīmē Latvijas Būvinženieru savienības tendenci un zināmu korporatīvo saišu prasību realizēšanu, nevis lietu skatīšanu objektīvi un pēc likuma.

Latvija ir maza, cits citu pazīst, ir ļoti grūti pierunāt profesionāļus izklāstīt situācijas, skaidri un atklāti nosaucot iesaistīto speciālistu vārdus un uzņēmumu nosaukumus. Pirms laba laika kāda valsts iestāde LBS iesniedza divas sūdzības par bezatbildīgu un nolaidīgu būvspeciālistu rīcību divos dažādos objektos. Vienā gadījumā problēmas bija ar būvdarbu veicējiem, otrā – ar būvuzraugiem.
LBS izvērtēšanas komisija izturējās neparasti maigi, lemjot, ka nekas nav pārkāpts, līdz ar to sodam nav vietas šajos gadījumos. Tie, kas redzējuši vērtējuma rakstisko versiju, bija pārsteigti par nekompetenci, jo vērtējums atgādināja domrakstu par tēmu, nevis atzinumu ar atsauci uz konkrētiem likuma punktiem. Valsts iestāde, kuras rīcībā, par laimi, bija pietiekami daudz resursu, lēmumus pārsūdzēja Ekonomikas ministrijā. Rezultātā LBS saskaņā ar EM norādēm tomēr izteica brīdinājumu abiem speciālistiem, par kuriem bija saņemta sūdzība. Vai tiešām šādai pēc skata cienījamai organizācijai ir nepieciešama mamma, kas krata ar pirkstu? Un vēl kāda dīvainība: komisijā, kas vērtēja viena speciālista kompetenci, bija tā paša uzņēmuma administrācijas pārstāvis. Visiem tas šķita dīvaini, tikai ne LBS kompetences vērtēšanas komisijai.

Gadījums kādā no Rīgas attālā piejūras ciematā bijis vēl vairāk dīvainību pilns. Attīstītājs bija nolīdzis būvnieku objekta realizācijai, būvniecības process notika pilnā sparā, taču pasūtītājam dažas izpildījuma detaļas raisīja aizdomas. Tāpēc tika nolīgts pieredzējis projektu vadības un būvuzraudzības uzņēmums procesa izvērtēšanai. Pārbaudes laikā tika piemērotas visas tehniskās apsekošanas metodes – veikti mērījumi, ņemti paraugi ekspertīzei – un rezultātā konstatēts liels skaits neatbilstību: darbi veikti neatbilstoši būvprojektam, nav ievērotas tehnoloģijas, ēkas konstrukciju bija nepieciešams pārbūvēt. Apkopojot visus tehniskās apsekošanas datus un ekspertīžu rezultātus, dokumenti tika iesniegti LBS būvdarbu veicēja izvērtēšanai. Zaudējumu apmērs tika lēsts 10 000 eiro apjomā. Būvdarbu vadītājam tika izteikts TIKAI brīdinājums. Iespējams, daži personāži baidās piešķirt bargākus sodus, jo sodītie tūlīt iesniegs citas sūdzības par citu speciālistu pārkāpumiem un klusajai, ērtajai eksistencei būs pienācis gals.

Vēl kāds cits tehniskas dabas stāsts. Visumā čakls un arī kompetents būvuzraudzības speciālists iesaistījās divu kaimiņu strīdā par mazas mājiņas izbūvi pārāk tuvu kaimiņu zemesgabalus atdalošajam žogam. Tika uzrakstīts atzinums, bet ne īpaši kvalitatīvs. Lieta, pateicoties LBS pietuvinātai personai, nonāca LBS kompetences

izvērtēšanas komisijas redzeslokā, un, pateicoties pietuvinātās personas uzstājībai, speciālistam sertifikāts tika apturēts uz pusgadu. Vai nav atkal dīvains lēmums? Niecīga problēma, niecīgas sekas, bet lēmums tāds, it kā būtu radīti megazaudējumi. Šo gadījumu kontekstā arvien vairāk jāsliecas domāt, ka LBS kompetences izvērtēšanas komisijas lēmumi nav samērīgi, bet gan dies zina kādu principu diktēti. Mēģinot sadabūt paskaidrojumu no izvērtēšanas komisijas dalībniekiem, kāpēc piejūras ciemata objektā pārkāpējs saņēma vien brīdinājumu, bet mazas mājiņas gadījumā – tik skarbs sods, atbilde bija vēl dīvaināka: piejūras ciemata objekta ekspertīze tika apšaubīta. Ekspertīze ir viens no stiprākajiem būvniecības procesa dokumentiem, jo spriedums balstās uz izmērāmiem faktiem, nevis literatūru. Kā iespējams apšaubīt ekspertīzes objektivitāti? Tad jau bija jāsauc uz kafiju arī pats eksperts, kuru sertificējuši vien tie paši LBS darboņi. Notiek savējo pasargāšana un aizsargāšana, sniedzot dīvainus paskaidrojumus. Patiesībā te ir vieta dienesta ziņojumu rakstīšanai Ekonomikas ministrijai.

Un vēl viens īpatnējs piemērs no prakses. Kāda liela objekta būvniecībā, konstatējot neatbilstības ar būvprojektu un tehnoloģijām, būvuzraugs pēc pārkāpumu konstatācijas pieprasīja apturēt būvdarbus. Darbu veicējiem nez kāpēc neinteresē likumdošana, tāpēc būvdarbi turpinās. Objektā ierodas BVKB pārstāvji, tiek sastādīts akts, kas liek apturēt būvdarbus. Taču būvuzņēmēju arī tas neinteresē. Faktiski precedents, kas liecina par BVKB lēmumu neievērošanu un nesodāmību. Arī šajā gadījumā jāraksta EM. Vai tiešām LBS ir tik bezzobains? Tad jau lai kompetences uzturēšanas sistēma un izvērtēšana notiek pilnībā pie EM.

Kursi bez jēgas

LBS kompetences paaugstināšanas vai uzturēšanas kursu saturs arī varētu būt krietni kvalitatīvāks. Ko dod lektori, kuru lekcija 3 stundu laikā ietver likuma pantu pārstāstīšanu, nevis dažādu situāciju praktisku analīzi – kā izmantot tehnoloģijas, materiālus? Speciālisti maksā par kursiem, bet jaunas zināšanas neiegūst, jo galu galā paši var izstāstīt dažādus gadījumus un dalīties ar pieredzi, kuras lektoriem reāli trūkst. Piemēram, biedrība Building Design and Construction Council sirsnīgi aicina uz bezmaksas praktiskajām un izglītojošām konferencēm, kurās patiešām tiek iegūtas unikālas zināšanas un notiek pieredzes pārnese.

PRIEKŠĀ VASARA!
ATRODIET UN RADIET KATRS SAVU OĀZI!

VAI TĀ BŪS KLUSĀKĀ NOSTŪRĪ DABĀ VAI SAVĀ PAGALMĀ, BAUDOT DIZAINERU RADĪTU SKAISTU PRIEKŠMETU ĒRTĪBAS. VARBŪT LABSAJŪTU SNIEGS IZSMALCINĀTAS VAKARIŅAS VIENATNĒ, BET VARBŪT DRAUGU PULCIŅA PIKNIKS. VĒLAMIES TEIKT, KA KRĀŠŅUMS IR DAŽĀDĪBĀ – GAN LIETU, GAN UZSKATU, GAN SAJŪTU!

HARMONISKU UN KRĀSAINU JUMS VASARU! **NĀKAMAIS APSKATS** AR RŪPĪGI ATLASĪTU INFORMĀCIJU UN ORIĢINĀLRAKSTIEM – **AUGUSTĀ SĀKUMĀ**.

Stils Gunita Jansone, foto Madara Pumpure

SIEVIETE
ARHITEKTŪRĀ
BŪVNIECĪBĀ
DIZAINĀ

PIESAKI SAVU KANDIDĀTI FORUMAM–KONKURSAM!

LĪDZ 2021. GADA 2. JŪNIJAM

ORGANIZĒ

BUILDING DESIGN and CONSTRUCTION COUNCIL
BDCC

RĪGAS DOMES
ĪPAŠUMA DEPARTAMENTS

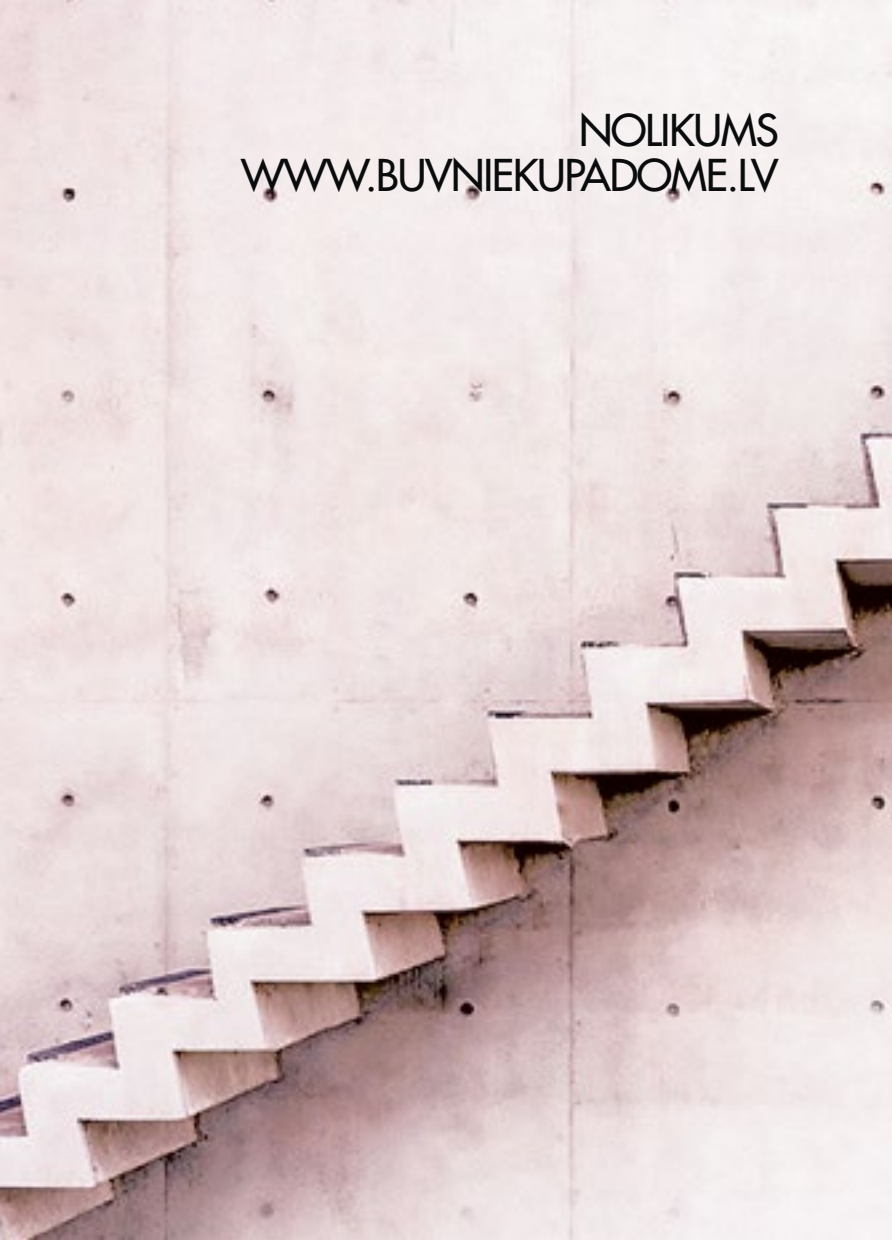

NOLIKUMS
WWW.BUVNIEKUPADOME.LV

JUNG

BŪVUZRAUGI LV

Life Is On Schneider Electric